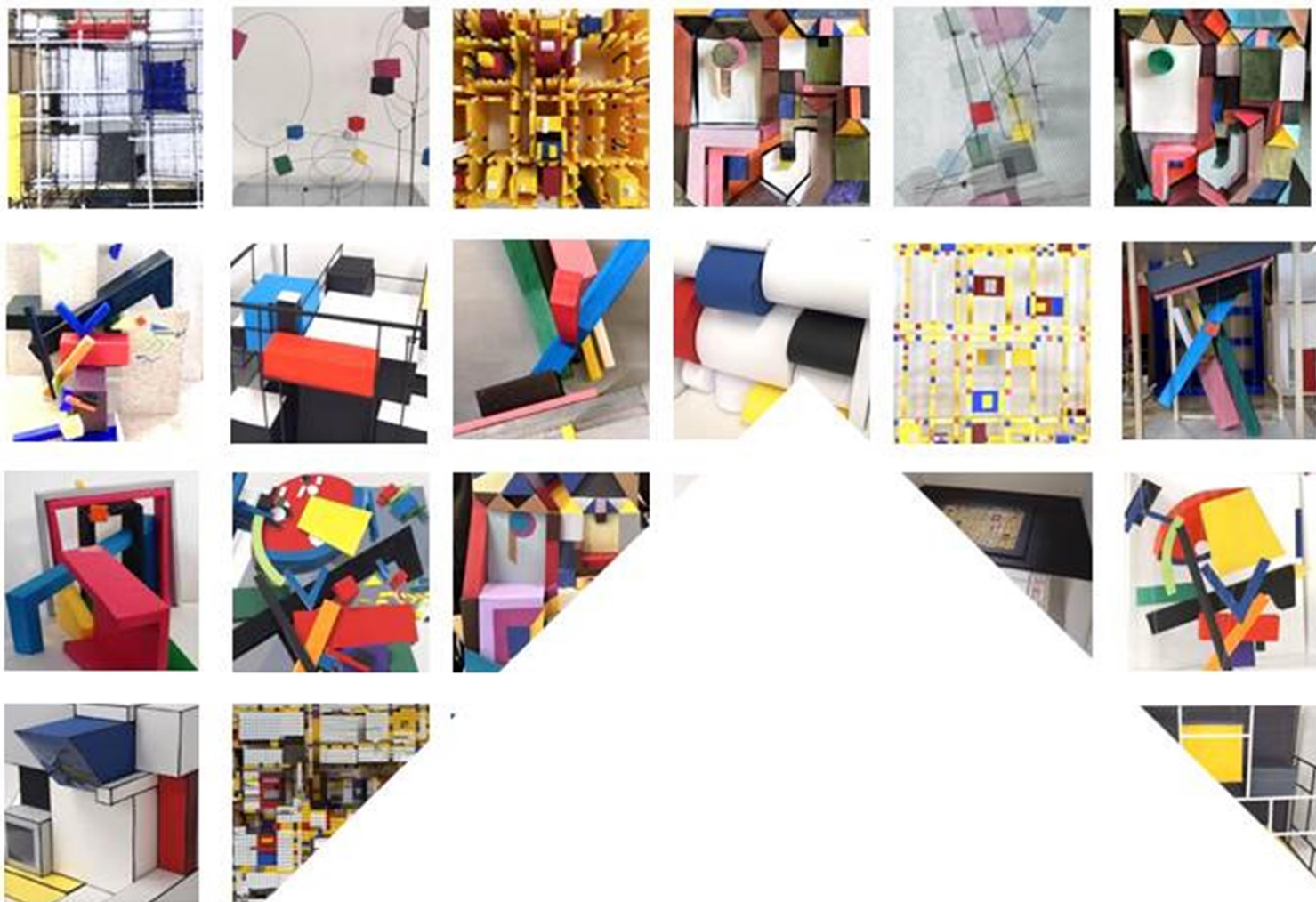

Laura Patachi

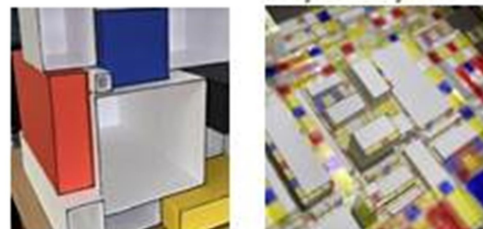

Atelier 1

Idei și proiecte

1/23/24

UTPRESS
Cluj-Napoca, 2023
ISBN 978-606-737-688-3

Laura PATACHI

ATELIER 1 • Idei și proiecte

UTPRESS

Cluj-Napoca, 2023

ISBN 978-606-737-688-3

Editura UTPRESS
Str. Observatorului nr. 34
400775 Cluj-Napoca
Tel.: 0264-401.999
e-mail: utpress@biblio.utcluj.ro
www.utcluj.ro/editura

Director: ing. Dan COLȚEA

Recenzia: Conf.dr.arh. Dana Opincariu
 Conf.dr.arh. Cristina Purcar

Pregătire format electronic on-line: Gabriela Groza

Copyright © 2023 Editura UTPRESS
Reproducerea integrală sau parțială a textului sau ilustrațiilor din această carte
este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii UTPRESS.

ISBN 978-606-737-688-3

Prefață

Această lucrare este rezultatul unor ani de experiență didactică la disciplina Proiectare, a anului întâi de studiu la Facultatea de Arhitectură și Urbanism din Universitatea Tehnică Cluj-Napoca. În structura planului de învățământ al acestei specialități, Proiectarea este disciplina care aplică cunoștințele, informațiile, cumulate de la toate celelalte discipline teoretice sau tehnice și reproduce în cadrul atelierului de Arhitectură modul în care se desfășoară proiectarea de arhitectură specifică profesiei de arhitect.

Mai mult, este vorba aici despre pregătirea în primul an de studiu, anul în care foștii elevi, candidați admiși în urma unei admiteri, proaspăt studenți se vor întâlni cu o nouă formă de învățare, de comunicare student-profesor, integrarea într-o nouă comunitate de oameni, toți preocupați, pasionați și implicați în domeniul arhitecturii: profesori, studenți, colegi de an, colegi din ani de studiu mai mari, cercetători, specialiști, etc. Un univers profesional în care talentul, studiul, îndrumarea, dialogul, răbdarea, perseverența, curiozitatea, setea de cunoaștere și dorința de a afla de la cei cu experiență, devin un mod de viață.

Primul an de studiu este extrem de important, trecerea de la un învățământ obligatoriu de cultură generală precum cel preuniversitar, la un învățământ facultativ, ales de student pentru a deveni specialist, înseamnă o decizie importantă în viață. În primul an, orice student are nevoie să simtă că este pe drumul corect, potrivit, pe care și-l dorește cu adevărat, de asemenea să-și cunoască calitățile dar și abilitățile pe care trebuie să le antreneze, să dobândească experiență, să capete încredere în forțele proprii, să înțeleagă, să fie îndrumat spre cele mai bune surse de informare și metode de învățare, să aibă alături un îndrumător, o călăuză care să știe să-i arate drumul cel mai potrivit lui către profesionalism. Nu e deloc ușoară adaptarea la o altfel de viață decât cea de elev. Maturitatea și responsabilitatea vor trebui să înceapă să se formeze atât în plan personal cât și profesional. Acest moment de început are nevoie de profesori experimentați, implicați, empatici dar fermi în același timp, capabili să înțeleagă ritmuri de evoluție diferite, caractere și personalități în formare, adaptabili, creativi și într-o continuă formare profesională, atât în ce privește specialitatea de arhitectură dar și în pedagogia și didactica specifică învățământului superior.

Lucrarea de față relevă activitatea didactică a unei echipe de arhitecți cadre didactice specializate în învățământul specific anului întâi, echipă ce a reușit să transforme pe parcursul anilor disciplina Proiectare într-o formă de cercetare didactică, îmbunătățind, adaptând, experimentând și creând noi metode de învățare, prin teme de proiect, expoziții realizate în facultate sau în cadrul unor conferințe, a numeroase lucrări științifice internaționale ce au avut ca subiect educația în domeniul arhitecturii.

Începând cu anul 2023, în anul întâi, din primul semestru, structura planului de învățământ a adus un curs nou, asociat cu activitatea de atelier și care are ca scop fundamentarea cunoștințelor teoretice și practice, necesare pentru inițierea în procesul de proiectare de arhitectură.

Autoarea acestei cărți este și cadrul didactic titular care a pregătit și susținut acest curs în pionierat, pentru prima dată. Această publicație dezvăluie prin text și imagine, creativitatea echipei, atmosfera atelierului, provocările, rezultatele date de temele de proiect, diversitatea de răspunsuri la teme, modul în care studenții s-au adaptat și au reacționat, au răspuns și au înțeles etapa de început pe care o parcurg în acest minunat periplu al studiului arhitecturii. Primii pași sunt foarte importanți în orice întreprindem, aceștia ne dau încredere, voință, entuziasm și siguranța că putem ajunge la destinație cu succes.

Lucrarea este rezultatul eforturilor kolegei noastre Laura Patachi, de a culege, selecta, analiza, scrie și concentra într-un volum munca didactică a unui semestru și se dorește a fi primul volum dintr-o serie ce vor urma să apară pe parcursul anilor viitori. Scopul acestor volume, ne dorim noi echipa, să fie unul didactic, în sprijinul cadrelor didactice, care vor putea să înțeleagă demersul nostru, să folosească experiența aceasta ca

un pas în crearea unor noi direcții de inițiere în proiectarea de arhitectură, apoi pentru viitorii studenți care doresc să înțeleagă mai bine procesul didactic prin care trec și rolul pe care îl are acesta în formarea lor. Nu în ultimul rând, va fi o amintire tipărită a unor momente inedite, extrem de frumoase, a muncii noastre de echipă: *conf.dr.arh. Dana Opincariu, s.l.dr.arh. Andreea Moțu, asist.dr.arh. Laura Patachi, asist.dr.arh. Alina Voinea, dr.arh. Silviu Borș, dr.arh. Horia Mihai-Coman, dr.arh. Marius Păsculescu, drd.arh. Verona Musteață, drd.arh. Adrian Niculaș.*

Ca responsabil de disciplină adresez mulțumiri în primul rând autoarei, kolegei noastre Laura Patachi, pentru realizarea acestei publicații și de asemenea întregii echipe cu care colaborez deja de câțiva ani, oameni cu pasiune și implicare necondiționată în realizarea temelor, expozițiilor și parteneriatelor naționale și internaționale în cadrul disciplinei Proiectare 1.

Dana Opincariu

Cuprins

Introducere.....	6
Proiect 1 „Oameni și locuri. Observarea relației dintre oameni și spațiul construit”	16
Proiect 2 „De la text la imagine. Imaginarea spațiului descris prin cuvinte”	38
Proiect 3 „Joc compozițional. De la imagine la spațiu”	61
Proiect 4 „Natură și arhitectură. Spațiu recreațional”	89
Concluzii	103
Bibliografie	105

Introducere

Despre noi, în general

Atelierul anului întâi sau, pe scurt, **Atelierul 1** este deopotrivă un loc și o stare de spirit. Un loc fizic, amplu și primitor în care studenții și profesorii se întâlnesc pentru discuții, studiu, prezentări, expoziții sau momente de sărbătoare, un loc în care facem echipă și descoperim împreună cum putem să învățăm arhitectură. Totodată, *atelierul* este spațiul ideilor și principiilor, al întrebărilor, argumentelor și experimentelor. Este locul în care căutarea nu se încheie niciodată și unde din când în când mai facem pauze să reflectăm, să concluzionăm și să facem planuri de mai bine.

Disciplina *Proiectare de arhitectură 1* este organizată ca o **activitate de echipă**. Suntem opt cadre didactice coordonate de un șef de disciplină și îndrumăm activitatea a 90 de studenți. Fiecare dintre noi lucrează cu o echipă de 11-12 studenți și se implică activ în toate etapele procesului didactic, de la stabilirea obiectivelor disciplinei, formularea temelor de proiect, a modului de lucru și evaluare până la analiza rezultatelor studenților și formularea concluziilor pentru activități viitoare. În fiecare etapă a acestui proces, ne împărțim atribuțiile în pregătirea activităților didactice și ne folosim experiența profesională și pe cea didactică pentru a optimiza procesul educațional. Discutăm mult în colectiv, dar și cu colegii de la alte discipline, pentru a armoniza conținuturile predate. De asemenea, ne întâlnim periodic în afara orelor dedicate disciplinei pentru a dezbate problemele curente și pentru a stabili un mod de acțiune comun în relația cu studenții.

Comunicarea bună ne permite să explorăm idei noi în temele abordate în fiecare semestru și să oferim activității de inițiere în proiectare un **caracter experimental**. Având o listă bine stabilită a competențelor ce trebuie dezvoltate în primul an de studiu, activitatea de la atelierul de proiectare poate fi organizată în mod creativ, urmărind transmiterea cunoștințelor de bază prin abordarea unor teme de studiu interesante și actuale, atractive pentru studenți. Analiza proiectelor parcurse, dar și feedbackul studenților și al colegilor de la atelierele anilor mai mari ne determină să căutăm în permanență variante de a ne îmbunătăți activitatea. În acest proces ne ajută și colaborările individuale sau de grup pe care le avem cu colegi din universitatea noastră sau din cadrul unor universități partenere. **Schimbările de experiență** în cadrul unor evenimente științifice sau cele desfășurate prin programul Erasmus ne-au oferit în ultimii ani oportunități noi de dezvoltare. Am avut ocazia să ne analizăm proiectele și să oferim informații utile despre rezultatele muncii noastre unor parteneri din Țările de Jos, Spania și Italia. De asemenea, am luat contact cu moduri noi de organizare a disciplinelor și am aflat idei noi pe care le-am considerat utile în activitatea noastră. În urma discuțiilor cu partenerii am constatat că ne leagă mai multe lucruri decât ne despart și că ne confruntăm de multe ori cu aceleași probleme. Una din provocările actuale menționate este adaptarea programelor de studiu la nevoile societății în schimbare. Industria construcțiilor se schimbă rapid, la fel și nevoile utilizatorilor, iar generațiile de studenți care se înscriu în programul nostru de studii au nevoi din ce în ce mai complexe. Avem așadar preocuparea permanentă de a adapta informația și modul de interacțiune la **cerințele studenților**, utilizând mijloacele de comunicare specifice noilor generații. Acordăm de asemenea o atenție deosebită modului de interacțiune cu studenții. Încercăm să creăm în atelier un mediu prietenos de studiu, în care să fim parteneri în procesul de învățare și în care să putem discuta liber, fără teama eșecului. Inițiem studenții pas cu pas în procesul de proiectare, oferindu-le exerciții cu grad de dificultate progresiv. Îi încurajăm de asemenea să participe cu regularitate la celelalte discipline, să sesizeze conexiunile dintre ele și să continue studiul individual încercând să își construiască o atitudine critică bazată pe o cultură amplă în domeniu. În prelungirea activităților de la atelier, echipa cadrelor didactice se implică și în popularizarea rezultatelor exercițiilor din atelier, prin în organizarea unor **expoziții de proiecte** studentești. Amplasate atât în cadrul școlii cât și în diverse spații din oraș, ele prezintă cele mai bune rezultate ale studenților și atrag atenția asupra profesiei și a rolului facultății în comunitate. Atunci când nu iese în public cu proiecte, Atelierul 1 este gazdă pentru liceenii care îl vizitează în cadrul unor programe de orientare profesională. Studenții și profesorii sunt încântați să își prezinte munca și să ofere detalii despre facultate, admitere sau profesie. **Activitatea de cercetare** este un alt aspect important pentru cadrele didactice de la disciplina Proiectare de arhitectură 1, experiența didactică în cadrul acestei discipline fiind subiectul a numeroase articole de specialitate comunicate în cadrul unor conferințe naționale și internaționale.

Noutăți în semestrul 1 al anului universitar 2023/2024

Disciplina *Proiectare de arhitectură 1* este în mod tradițional axată pe realizarea de proiecte sub îndrumare didactică. Începând din anul universitar 2023-2024, disciplina a fost restructurată prin introducerea unei părți teoretice, complementară exercițiilor practice din atelier. Cele 11 ore de atelier pe săptămână au fost transformate în nouă ore de atelier și două ore de curs. La baza acestei decizii a stat nevoia aprofundării noțiunilor de bază folosite în proiectare și transmiterea simultană către toți studenții a informațiilor utile pentru proiecte. Cele două ore de curs au fost planificate în două zile diferite între orele de atelier de dimineață și cele de după amiază. Această planificare a fost considerată varianta optimă pentru studenți, deoarece nu necesită o concentrare prelungită și informațiile transmise la curs pot fi aplicate rapid în proiect. Conținuturile cursurilor au fost stabilite conform obiectivelor fixate pentru disciplină și au fost organizate în funcție de

proiectele propuse studenților. Legătura dintre cursuri și momentele importante din proiecte a fost un factor esențial în modul de organizare a disciplinei și s-a dovedit a fi foarte utilă și apreciată de către studenți. Un alt factor important de care s-a ținut seama în pregătirea cursurilor a fost încurajarea implicării studenților în activitatea de curs prin întrebări, scurte intervenții sau prezentări. În momentele în care s-a considerat necesar, cursurile au suferit mici modificări, pentru a se adapta cerințelor de moment ale studenților. Au fost astfel organizate vizite pentru documentare, vizite pe amplasamentele proiectelor sau demonstrații practice ale principiilor prezentate la curs.

Organizarea activității

În organizarea activității generale a disciplinei am pornit de la experiența ultimilor trei ani. În această perioadă colectivul cadrelor didactice a fost în mare măsură format din aceiași membri, lucru care ne-a permis să analizăm împreună activitatea și să căutăm variante de optimizare. În timp ce obiectivele generale au rămas aceleași, de introducere în proiectarea de arhitectură prin învățarea modului de observație și analiză a mediului natural și construit, a modului de documentare, a dezvoltării și reprezentării unui concept și a prezentării vizuale și orale a proiectului, felul în care am decis să transmitem aceste principii și să formăm deprinderile necesare s-a modificat de la an la an.

Semestrul al doilea, a înregistrat o oarecare constanță în modul de tratare deoarece, considerând că studenții au minimul de instrumente necesare dobândit în primul semestru am continuat procesul didactic prin rezolvarea unui singur proiect mai amplu, împărțit în etape specifice, menite să consolideze anumite deprinderi. Am abordat programul de locuire, cu teme legate de locuirea temporară minimală pentru studenți, artiști, sau familii. Am propus deopotrivă amplasamente reale, vizitabile și situri imaginare, descrise prin planuri de situație. Studenții au fost îndemnați să se bazeze pe experiența personală în privința înțelegerii programului de locuire, dar și pe o documentare temeinică a tendințelor contemporane și a exemplelor relevante. Studiul lor a parcurs toate etapele unui proiect, de la analiza temei și a amplasamentului până la prezentarea planșelor tehnice și a machetei proiectului. Am experimentat studiul individual dar și studiul în echipă. Studenții au apreciat în mod deosebit momentele de colaborare în cadrul semigrupelor când a fost nevoie să discute și să ia hotărâri împreună sau să realizeze machete sau planșe comune. Lucrul în echipe de doi studenți a fost de asemenea apreciat, dar au existat situații de incompatibilitate între coechipieri care au dus la rezultate mai slabe decât era de așteptat. În general, am constatat că parcurgerea unui semestru de atelier de către studenți și dorința de a fi implicați în proiecte cât mai aproape de realitate, face ca un proiect de un semestru să fie o temă realizabilă în semestrul al doilea, cu rezultate foarte bune. Alegerea unei teme atractive, antrenarea răbdării și a efortului susținut exersată în primul semestru precum și introducerea unor momente de lucru în echipă sunt elemente care, credem noi, contribuie la un parcurs bun pentru proiectul din semestrul al doilea, oferindu-ne un cadru stabil în care să concepem cât mai creativ procesul didactic.

Spre deosebire de stabilitatea activității de la atelierul semestrului al doilea, în semestrul întâi am experimentat în ultimii ani mai multe abordări în căutarea relației optime între informația oferită, efortul și interesul studenților și competențele acumulate, traduse în rezultatele proiectelor. Conceperea unei introduceri în disciplină este, așa cum am constatat, un lucru relativ dificil, din mai multe motive. În primul rând, studenții care vin către această profesie au pregătiri foarte diferite. Unii parcurg studii vocaționale, la licee de artă și arhitectură și au un contact mai timpuriu cu specificul profesiei. Alții urmează profiluri de științe ale naturii sau științe sociale și fac o pregătire suplimentară pentru admitere, în afara școlii. Ei ajung cu cunoștințe și abilități diferite în anul întâi, astfel încât este nevoie ca programul disciplinei să fie conceput cu mare atenție, pentru a nu favoriza sau defavoriza vreuna din categoriile amintite. În al doilea rând, în această etapă de început, pe care o putem compara cu învățarea alfabetului în profesia de arhitect, este important să

se păstreze și să se stimuleze interesul pentru profesie al studenților. Este de dorit ca toți studenții să fie încurajați în aceeași măsură, pentru a continua activitatea și a-și da seama cu siguranță de compatibilitatea lor cu această profesie. În al treilea rând, planificarea temporală a activităților este esențială. Un program prea relaxat, cu momente de lipsă de activitate, ar putea fi perceput ca lipsă de atractivitate a disciplinei sau chiar a profesiei. Similar, aglomerarea excesivă a programului disciplinei ar putea deveni frustrantă și descurajantă și ar putea duce la pierderea interesului studenților.

Repere

În acest context, având lista obiectivelor pe care trebuie să le atingem în procesul didactic la atelier în cele două semestre și ținând cont de experiența anterioară din care am desprins și observațiile de mai sus am întocmit un program general pentru cele două semestre în care am asociat competențe și proiecte. Pentru primul semestru am luat ca punct de reper experiența didactică pe care am avut-o în anul universitar 2021-2022. Atunci, am decis să renunțăm la a dezvolta abilități aplicate pe un singur proiect de semestru și am hotărât să concepem mai multe exerciții scurte, care să fie axate pe atingerea unui obiectiv didactic precis. Am ajuns astfel la trei proiecte scurte, cu o durată de două-trei săptămâni și la un proiect mediu, de cinci săptămâni. Conținuturile foarte diferite ale temelor au fost gândite să dezvolte o anumită abilitate și în același timp să îi mențină pe studenți conectați la disciplină și într-o permanentă stare de concentrare și căutare. Un alt aspect avut în vedere a fost creșterea progresivă a gradului de dificultate și a duratei proiectelor pentru a asigura o trecere ușoară și firească de la tipul de activități și evaluare din liceu la proiectele mai lungi, specifice programelor universitare.

Temele propuse în urmă cu doi ani și care au stat la baza activității prezentate în acest volum, sunt discutate pe scurt în cele ce urmează.

1. Fotocolaj. Explorarea universului interior prin fotografie

[...] O God, I could be bounded in a nutshell
and count myself a king of infinite space [...]

[...] *Aș putea fi închis într-o coajă de nucă
și să mă cred regele spațiului infinit [...]*

(extras din *Hamlet*, William SHAKESPEARE)

Realizaj un fotoreportaj despre propriul univers interior raportat la spațiul exterior, printr-un colaj fotografic cu fragmente de imagini, culori, detalii, peisaje sau secvențe din mediul construit, respectiv din mediul natural înconjurător. Colajul fotografic va transmite privitorilor stări, impresii și sentimente pe care le-ați acumulat și care vă definesc personalitatea în acest moment, fie vor documenta exemple de fotomontaj și colaj în artă și arhitectură.

Fotoreportajul va fi realizat într-o tehnică manuală, de tip a3, pe o platformă format 30 x 30 cm poartă artistică, ideic, conceptual și tehnica de colorare vor fi discutate împreună cu cadrul didactic îndrumător, în cadrul orelor de atelier.

Fotografiile vor fi realizate prin mijlocul propriu, cu instrumente aflate la dispoziția studenților. Calitatea fotografiilor va suferi evaluarea fotoreportajului, criteriile de notare considerându-se pe originalitatea și creativitatea în alegerea datelor, respectiv pe caracterul de artă al platformei proiectate.

Mod de lucru: fotografie, colaj, text.

Prezentare cu explicații în cadrul seminarelor în format *file și pe platforma Microsoft Teams* - 02.05.2022.

UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA

Facultatea de Arhitectură și Urbanism

Anul de studii I, Semestrul I

2021-2022

Fotocolaj. Explorarea universului interior prin fotografie

Fotocolaj. Explorarea universului interior prin fotografie

Prima temă a semestrului întâi s-a dorit o invitație spre introspecție și o carte de vizită a bobocilor, viitori arhitecți. Desfășurată pe parcursul a două săptămâni (patru ședințe), tema și-a propus să dezvolte capacitatea de observație a studenților, exersarea asocierii între sentimente și imagini, documentarea tehnicilor de fotografiere și exersarea transmiterii vizuale prin colaj a unor stări sufletești la un anumit moment. Exercițiul, realizabil în tehnică manuală sau digitală a generat răspunsuri dintre cele mai diverse, originale și creative. O reprezentare elocventă a abilităților grafice și tehnice la acel moment, rezultatele au dovedit totuși o preocupare accentuată pentru compunerea unor elemente de senzațional și evocarea unor experiențe exotice sau inedite, în detrimentul explorării cu sensibilitate a stărilor sufletești. Câteva proiecte au reușit totuși un echilibru între compoziție grafică și fotografie – metaforă, indicând o înțelegere profundă a cerințelor, o documentare temeinică a tehnicii colajului, creativitate și bune aptitudini digitale.

Fotocolaj

Autori: Maria Nath, Andreea Oară
Alexandra Teșileanu, Teodora Dobrițoiu

2. Joc compozițional

Al doilea proiect din seria exercițiilor scurte a mizat pe dezvoltarea abilității de a gândi spații în trei dimensiuni, plecând de la elemente bidimensionale. Studenții au primit un set de materiale diferite, cu dimensiuni precizate din care au avut de realizat o compoziție tridimensională.

*Se desenează pe nisip un cerc
după care se taie în două,
cu aceluși hâț de alun se taie în două.
După aceea se cade în genunchi,
după aceea se cade în burchi,
După aceea se izbește cu fruntea nisipul
și i se cere iertare.*
A.M.E.
(Lectură despre cerc, Nichita STĂNESCU)

Atelierul de Proiectare vă propune un joc compozițional constrâns de machetă. Așadar, realizați un obiect spațial-sculptural unitar, utilizând kit-ul jocului reprezentat mai jos. Obiectul nu va avea nici o funcțiune și nici nu va descrie formal vreun obiect cunoscut.

- Kit-ul jocului va conține:
- o placă de masele alb format 50x70 cm (grosime 3 mm) - tăiată conform desenului dat în țesătură;
 - o folie transparentă format A4 - tăiată după schema din țesătură;
 - o bucată de pânză albă cu ochiuri, tip tifon, de cca 30x30 cm (se vor tăia elementele la alegere, folosindu-se integral);
 - un ghem de sfoară albă din bambac (din care se va folosi atât cât se dorește);
 - o foaie de hârtie albă format A4, pentru texturare (din care se va folosi atât cât se dorește).

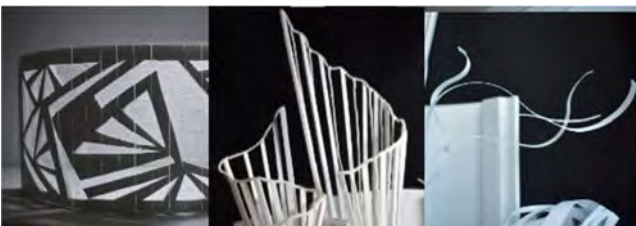
Veți avea nevoie de următoarele: caiet de schițe și creioane, aderiv, cutter, bisturiu, foarfecă, perforator sau/și albișor. Folosind toate piesele conținute în kit realizați o compoziție, respectând următoarele condiții de prefacare ale machetei:

- elementele din mousse și folie transparentă se vor tăia conform schemelor anexate; aceste suprafețe vor putea fi îndoitte sau curbate, dar forma lor geometrică nu va putea fi modificată;
- elementele din mousse și folie transparentă vor putea fi texturate prin încălzire, perforare; aplicarea unor albișoare materiale din kit (tifon, sfoară, hârtie).

Pe parcursul desfășurării proiectului veți realiza fotografii ale machetei care vor fi prezentate la final sub forma unui jurnal vizual împreună cu macheta, conform schemei anexate.

Finalarea va fi cu susținere în cadrul semigrului (jurnalul vizual și macheta) și pe platforma Microsoft Teams, la data de 28.10.2021.

Trecerea de la desen la machetă s-a dovedit dificilă pentru mulți dintre studenți. Compoziția, gândită ca un joc și fără trimitere directă la spațiul arhitectural a determinat căutări îndelungi și câteodată adevărate blocaje în proiect. S-a evidențiat necesitatea unei fundamentări teoretice mai solide a principiilor de compoziție și de asemenea o documentare mai aprofundată a modului de utilizare a materialelor. Stabilirea unor constrângeri mai clare în privința modului de folosire a pieselor, a dimensiunilor, sau volumului machetei au fost reținute de asemenea ca utile pentru o eventuală reluare a exercițiului.

*Joc compozițional
Autori: Sorana Barb, Shamaiel Shamal,
Paul Avram, Carina Șuteu
Beatrice Imre*

3. Povestea unui spațiu. Itinerar afectiv - de la cuvânt la imagine

[...] Și acum.
în sfârșit. Să pătrundem în interior. Întâi intrăm în vestibul – numit "antrețel" –, cel cu podeaua de mozaic pe care dansau razele colorate. Din antrețel se intra, printr-un glazond, într-un hol mare, lung de nouă metri, numit "antreu". Antreul avea și funcția de cameră de zi, și de sală de joc de cărți. Părinții mei aveau un cerc de prieteni cu care jucau seara pocher și rummy, prin rotație, la câte unul din ei. Jucau pe sume simbolice, pentru distracție. Pe peretele din dreapta antreului se deschideau ușile a trei camere: dormitorul părinților, camera mea (fostă a fratelui meu, cu 14 ani mai mare decât mine, care, când eu eram în anii preșcolari, studia la Paris, iar după studii 1-a instalat la București) și a treia cameră, "salonul". Dormitorul părinților avea o mobilă grea, bătrânească, dintr-un lemn gălbui, pistraiat, și două atracții: masa de toaletă a mamei, populată cu tot felul de cutiuțe și sticlețe misterioase și cu un pulverizator păntecos, cu pompă, de care atârna un pompon și din care mă stropeam, ilicit, cu colonie franțuzească. A doua atracție era un dulap imens, cu oglinzi încastrate în uși și cu un sertar mare la bază, în care, printre lenjerie înmiresmată de săculețe de lavandă, se găsea pachetul de scrisori pe care și le trimisese părinții mei în timpul lungii lor logodne [...] În camera mea, dormeam pe ceea ce se numea un "studio" o canapea lată, cu o ladă mare de lemn la cap, în care, peste zi, se depozitau așternuturile, și cu o latură înaltă de lemn la perete cu șiride în care țineam cărțile de căpătâi și o lampă de noapte cu abajur roz, care răspundea o lumină difuză, trandafirie. Pe peretele de deasupra studioului atârnau, încadrate în rame aurii, cele patru coroane împletite din frunze de stejar, pe care le dobândisem în cei patru ani de școală primară. Mama mi le înrămase și eu aveau impresia că sunt cununile de lauri ale împăraților romani. A treia ușa dădea în "salon", camera cea mai elegantă: canapoa și fotoliul Biedermeier, un bufet uriaș, cu geamuri, în care mama păstra serviciile de masă din porțelan Rosenthal, paharete Baccarat și casetele cu tacâmuri de argint. Într-un colț, o măsuță de marmură albă, cu picioare arcuite, aurii, pe care se sprijinea o oglindă venețiană înaltă până în tavan, încadrată într-o ramă aurită foarte verzăjată, terminată în vârf cu o coroană traforată. [...] În alt colț al salonului se găsea înamicul meu numărul unu: un pian Steinway negru, lăcuit, cu o coadă lungă ca de dragon, care-mi rânjea ironic cu clapele lui albe. Eram obligată să fac zilnic exerciții, game, acorduri; aveam o profesoară de pian antipatică, și nici un dram de talent. În capătul antreului lung de nouă metri, se găseau baia, cu o cadă de metal cu picioare și un cazan foarte înalt, în care ardea un foc veșnic, ca în iad, pentru apă caldă; Apoi camera servitoarei și bucătăria spațioasă, cu o plită maiestruasă și un cuptor miraculos, numit "rolă", din care mama scotea cele mai delicioase prăjituri. Din bucătărie, pe „ușa din dos”, se ieșea în curte, spre bucătăria de vară. [...]

(extras din Antoanela Rallan, *Casele prin care m-am perindat*, în *Casele vieților noastre*)

Citești cu atenție textul de mai sus și interpretezi vizual, într-o manieră personală expresivă, casa cu grădină descrisă în acesta. Modalitatea de reprezentare va putea fi: o planșă cu caracter de afiș, o machetă, un film, un colaj, etc. și va avea ca scop o descriere fidelă a spațiului, într-o interpretare afectivă. Indiferenți de modalitatea de reprezentare aleasă, piesele de descriere a spațiului vor fi următoarele: un plan și o secțiune, o vedere axonometrică, schițe de interior, un moodboard. Acestea vor putea fi completate și de alte piese. Reprezentarea aleasă va propune o scară care să ofere relația spațiului raportat la om.

Predare cu susținere în cadrul semigrului în format fizic și pe platforma Microsoft Teams - 18.11.2021.

UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA

Facultatea de Arhitectură și Urbanism

Anul de studii I, Semestrul I

2021-2022

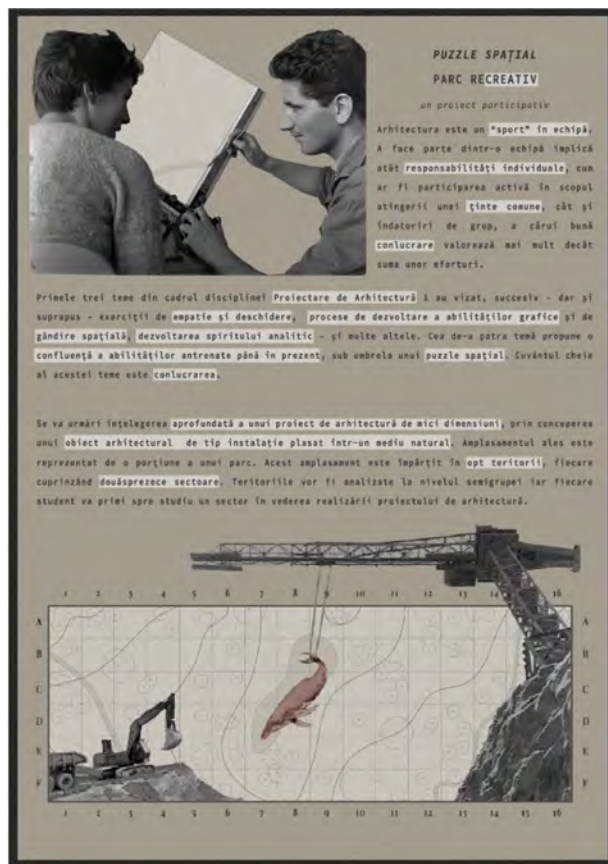
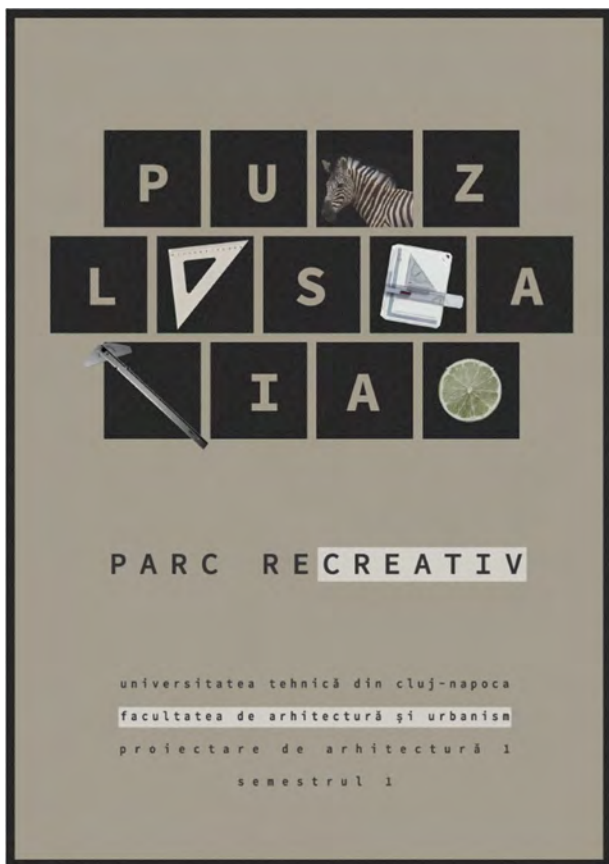
Povestea unui spațiu. Itinerar afectiv - de la cuvânt la imagine.

În cel de-al treilea exercițiu scurt am considerat important să explorăm spațiul din perspectiva cititorului, propunându-le studenților descoperirea, imaginarea și apoi redarea afectivă a unui loc dispărut și descris din amintiri. O provocare la lectură și la folosirea imaginației, proiectul a lăsat o mare libertate de exprimare, de la desen, la machetă sau film. Obiectivele au vizat exersarea înțelegerii spațiului redat prin text, exersarea documentării, dar și a sensibilității, prin transmiterea sentimentelor evocate în text și prin alegerea modului de prezentare potrivit. Proiectul a fost o surpriză plăcută pentru studenți și rezultatele au confirmat implicarea lor cu pasiune în rezolvarea temei. Exemplele propuse mai jos ilustrează spațiul în moduri foarte diferite, de la colaj, cutii cu amintiri sau colecții de scrisori până la instalații și machete.

Povestea unui spațiu
 autori: Istvan Simofi, Alexandra Teșileanu
 Flavia Orha, Stefania Oltianu
 Paul Avram

4. Puzzle spațial. Parc recreativ

Ultima și cea mai amplă temă din seria celor patru s-a întins pe durata a cinci săptămâni și a încercat să pună în practică toate abilitățile dezvoltate de studenți pe parcursul temelor anterioare. Subiectul proiectului a fost realizarea unui parc recreativ prin contribuția tuturor studenților din an, iar cuvântul cheie al temei a fost conlucrarea.

Fiecare student a avut de realizat o instalație cu funcțiune stabilită prin temă, iar la nivelul semigrupelor de 12 studenți s-au discutat criteriile de amplasare a acestor dotări în zona atribuită fiecărei semigrupe. Parcelele destinate funcțiunilor au avut suprafețe egale, iar discuțiile au vizat negocierea relațiilor de vecinătate și amplasarea corectă în raport cu topografia sitului. Etapa de discuții în cadrul semigrupelor a fost un moment foarte apreciat de studenți, la fel și realizarea machetei finale pentru care a fost nevoie de coordonare și cooperare între toți cei implicați. Micile instalații cerute prin temă și având roluri variate – loc de citit, spațiu de luat masa, spațiu pentru exerciții fizice, observator de păsări, spațiu pentru producții artistice, spațiu pentru jocuri, pavilion de apă, sau spațiu pentru meditație, etc. au reprezentat primele proiecte de arhitectură dezvoltate în facultate. Dimensiunile reduse, de 20-25 mp, terenul relativ plat și constrângerile date de vecinătăți au făcut ca proiectele să fie foarte interesante, bine dimensionate și adaptate contextului. Minusuri ale acestui proiect ar putea fi considerate repetabilitatea funcțiunilor sau absența unor căi de circulație care să organizeze spațiul parcului. Cu toate acestea, exercițiul a fost unul util din punct de vedere didactic, prin scara redusă, impunerea conlucrării cu vecinii și atractivitatea funcțiunilor propuse.

Experiența acestor teme redactate de colegul nostru dr.arh. Silviu Borș a marcat un punct de referință în atelierul de proiectare al anului întâi. Studenții au apreciat diversitatea proiectelor, precum și atmosfera de lucru din atelier, conlucrarea cu colegii și rezultatele obținute. Pentru echipa cadrelor didactice a fost un efort intens de a menține ritmul de lucru stabilit prin teme și de a oferi informațiile teoretice la momentul potrivit

tuturor studenților. Prin urmare, atunci când s-au lansat discuțiile organizatorice pentru Atelierul 1 al anului 2023/2024, toată lumea a fost de acord să continuăm pe direcția trasată în 2021, să preluăm elementele valoroase, să le reconsiderăm pe cele problematice și să încercăm să facem un atelier cel puțin la fel de atractiv.

După ample discuții, am hotărât ca pentru anul curent să propunem studenților tot patru exerciții scurte, care să îi mențină interesați și conectați la disciplină. Am păstrat gradarea temelor în ceea ce privește dificultatea și durata, stabilind totodată și o derulare firească a procesului de dezvoltare a competențelor prin exersarea observării, analizei, documentării, reprezentării, înțelegerii legăturii dintre spațiul bidimensional și cel tridimensional, dintre cel natural și cel construit, a modului de folosire a materialelor, a legăturii dintre om și spațiu, a comunicării în echipă, etc. Odată fixate obiectivele principale, am detaliat fiecare temă și am stabilit succesiunea și conținuturile cursurilor. Am încercat să anticipăm posibile probleme, iar atunci când în ciuda prevederii noastre acestea au apărut, am făcut eforturi să le discutăm cu promptitudine și să le transmitem studenților soluțiile în timp util.

Cele patru teme de proiect sunt discutate pe larg în cele ce urmează, folosind o structură de prezentare care să permită înțelegerea lor în contextul disciplinei și al obiectivelor stabilite, al demersului didactic și al rezultatelor obținute. Temele și anexele lor sunt transpuse integral în text (pe fond albastru), așa cum au fost prezentate studenților. Este evidențiată legătura între cursuri și activitatea practică din atelier și sunt discutate aspecte perfectibile în viitor. O selecție de proiecte studențești va înlesni înțelegerea temelor și a modului în care s-a încercat dezvoltarea competențelor specifice disciplinei.

Puzzle spațial - Imagine de ansamblu a machetei finale

Proiect 1 „Oameni și locuri. Observarea relației dintre oameni și spațiul construit”

Context

Primul proiect din acest an a fost inspirat din exercițiul *Fotocolajului* realizat în 2021. Și atunci ne propunem un exercițiu scurt, de încălzire prin care să ne cunoaștem mai bine studenții și prin care și ei să ajungă să se cunoască mai bine între ei. La fel ca și atunci, am folosit ca instrument de expresie fotografia pentru că am considerat că este un mijloc la îndemâna fiecăruia, stăpânit chiar foarte bine de către studenți. Spre deosebire de tema inițială în care urmăream să descoperim personalitățile studenților prin intermediul fotografiilor lor mai vechi și mai noi, anul acesta am considerat că exercițiul poate deveni mult mai util pentru ei atunci când obiectul observației este bine definit. Am ales ca subiect al exercițiului orașul, cu oamenii și spațiile lui, iar alegerea nu este întâmplătoare. Este un lucru firesc pentru viitorii arhitecți să fie preocupați de mediul construit și să învețe să îl înțeleagă. Totuși, prin acest exercițiu am vrut să transmitem mai mult, considerând că la începutul profesiei este esențial ca studenții să înțeleagă rolul arhitectului în societatea contemporană, acela de profesionist în serviciul societății, al oamenilor. În sprijinul acestei idei, am folosit ca referință lucrarea lui Jan Gehl, *Orașe pentru oameni* (2010), din care am preluat cele „12 criterii de calitate a peisajului pietonal”. Am discutat aceste criterii cu studenții și i-am invitat să le identifice parcurgând un traseu urban stabilit de noi.

Obiective

Scopul acestui exercițiu a fost în primul rând conștientizarea ideii cruciale că arhitecții lucrează pentru oameni. De aceea, am considerat că învățarea observației atente, conștiente, poate să înceapă de la oameni, în relație cu mediul în care trăiesc. Ne-am propus așadar să încercăm să schimbăm trecătorii pasivi prin spațiul urban, așa cum s-au declarat mulți dintre studenți, în observatori atenți, conectați la realitatea din jurul lor. Cu instrumentele potrivite, oferite de Jan Gehl, am mers mai departe în a înțelege relațiile dintre oameni și spații și a exersa analiza spațiului urban și gândirea critică. Exersarea transmiterii vizuale a informației prin fotografie și schiță de mână au fost alte obiective pe care le-am propus în acest exercițiu și au venit ca o continuare firească în procesul de analiză a spațiului.

Mod de lucru

Proiectul s-a desfășurat ca un exercițiu introductiv scurt și intens, care să folosească abilitățile existente ale studenților de a observa, a fotografia sau a schița, dar care să le ofere și informații și instrumente noi. În același timp, am dorit să facem și o introducere prietenoasă în atmosfera Atelierului 1, așa încât am conceput acest proiect parțial sub forma unei excursii. Inspirați de practica partenerilor noștri de la Windesheim University of Applied Science, care organizează în fiecare an câte o săptămână introductivă, de socializare, fără activități didactice pentru studenții anului întâi, dar neavând alocat timp pentru o asemenea acțiune amplă, am propus în cadrul proiectului o etapă de plimbare prin oraș, pe care să o realizăm împreună, studenți și profesori. În scopul pregătirii terenului pentru analiza spațiului conform celor 12 criterii propuse de Jan Gehl, am stabilit ca în timpul plimbării să căutăm locuri care să ne vorbească din punct de vedere afectiv. Am ales șase elemente ale limbajului urban, din cele propuse de Christopher Alexander în 1977 în cartea sa, *A Pattern Language*, pe care să le fotografiem: cafelele stradale, grădini ascunse, magia orașului, piețe publice mici, străzi pietonale, acces la apă. Am parcurs traseul împreună, prezentând spațiile prin care treceau studenților veniți din alte orașe și am comentat ce vedeam în diverse locuri. Punctul terminus al excursiei noastre prin Cluj a fost pe Cetățuie, unde ne-am adunat în formație completă, studenți și cadre

didactice la o discuție comună și la o fotografie de grup. Rezultatele parcursului afectiv prin Cluj s-au materializat în cuburi cu fotografii. În atelier, fiecare student și-a prezentat lucrarea în fața colegilor din semigrupă, după care am pus cuburile împreună, într-o primă instalație colectivă.

Autori: Aida Ciobica-Dutu, Alexandra Cornea

Studentii semigrupeii 3 la finalul exercițiului scurt

Pentru analiza spațiilor urbane conform criteriilor date, studenții au mers din nou pe traseul parcurs cu cadrele didactice în timpul plimbării. Au observat, au fotografiat și au revenit pe stradă de câte ori a fost nevoie pentru a surprinde imaginea potrivită care să illustreze ideea dorită. În atelier, timp de o săptămână, au avut loc

discuții în cadrul semigrupelor pentru înțelegerea corectă a criteriilor și pentru discutarea imaginilor fotografice surprinse de studenți pentru fiecare din cele 12 atribute. Am analizat împreună calitatea imaginilor obținute (compoziție, încadrare, lumină) dar și felul în care ilustrează ideea dorită. Apoi am discutat pentru fiecare situație cea mai bună variantă de intervenție grafică prin schițe și text pentru a face mai ușor de înțeles criteriul analizat. Spre deosebire de proiectul *Fotocolaj*, discutat mai sus, în care am lucrat tot cu imagini (de multe ori urbane), prelucrate în compoziții artistice, la această temă am considerat că este mai important să ne concentrăm asupra înțelegerii, identificării și prezentării corecte a spațiilor care corespund criteriilor, fără a insista pe o prezentare artistică a rezultatelor. Astfel, tema cuprinde un șablon pentru planșa finală, organizat pe criteriile date. Acesta ne-a permis să analizăm rezultatele proiectelor comparativ și să realizăm o evaluare corectă.

Proiect „Oameni și Locuri” – exercițiu scurt - - Imagine de ansamblu a cuburilor

Cursuri

Cursurile au fost astfel concepute încât să ofere suportul teoretic necesar rezolvării proiectului. Dată fiind durata redusă a exercițiului și analiza foarte precisă cerută prin temă, prezentările au fost dedicate înțelegerii criteriilor și a modului de reprezentare specific arhitecților - crochiul sau schița rapidă. Ca o regulă stabilită în acest semestru, prezentarea temelor are loc la curs, așa încât toți studenții să afle aceleași informații și explicații, iar eventualele întrebări și răspunsuri să poată fi discutate în plen. Astfel, cursurile au vizat:

- lansarea temei de proiect
- discutarea pe larg a celor 12 criterii de calitate a spațiului urban propuse de Jan Gehl și ilustrarea lor cu exemple locale sau internaționale
- interpretarea observațiilor prin fotografii și schițe, cu exemple referitoare la cum fotografiem și cum schițăm
- interpretarea observațiilor prin schițe ilustrată prin exemple practice prin participarea studenților;

Rezultate

Rezultatele obținute în acest proiect au fost apreciate ca foarte bune și au dovedit înțelegerea cerințelor temei și a modului de lucru. Organizarea corectă a timpului le-a permis studenților să realizeze cu promptitudine toate piesele cerute în temă, cubul cu fotografii și planșa cu analiza spațiilor urbane. Concepute sub forma unor afișe pe format impus cu fotografii alb-negru și schițe colorate, piesele finale ale proiectului s-au ridicat la nivelul așteptărilor prin aceea că au tratat cu seriozitate fiecare fotografie, schiță sau explicație.

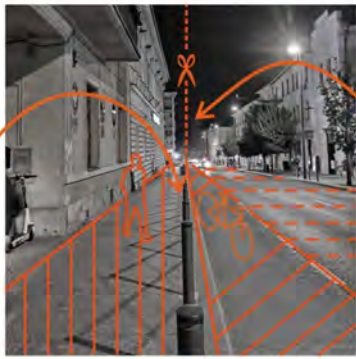

Proiectul Alexiei Pop a folosit o tehnică manuală, cu fotografiile imprimate alb-negru, decupate și lipite conform șablonului și intervenție cu schițe în liner roșu. Majoritatea imaginilor evidențiază criteriile pornind de la siluete umane, așa încât este ușor de citit calitatea spațiilor.

Imaginile propuse de David Morar sunt bine realizate și elocvente pentru studiul întreprins. Intervențiile color ca pete de culoare surprind foarte bine detaliile importante.

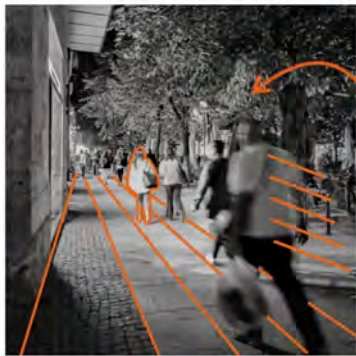
Delimitarea dintre trafic și pietoni
Stalpii creează stare de siguranță

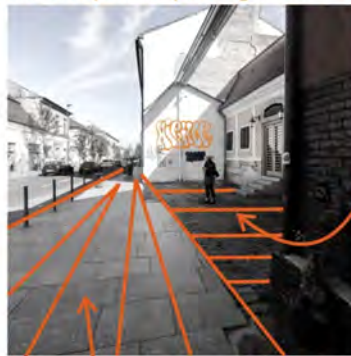
Intuneric = nesiguranță
Lumina + lume = risc scăzut de crimă

Fatada creează protecție contra vântului și ploii

Oamenii pot umbla fără a întâlni obstacole

Trotuarul unde circulă pietonii

Banca din fața cafelei oferă un loc de stat jos

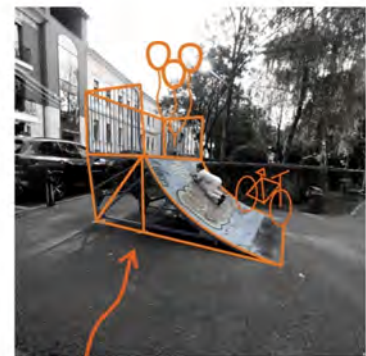

Posibilitatea de a vedea tot orașul

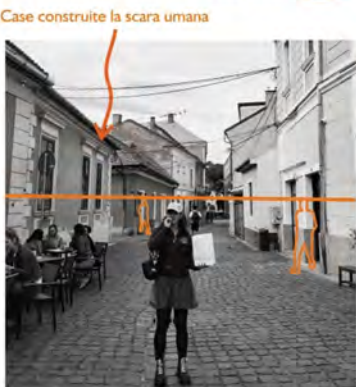
Piața Unirii

Mobilier urban care creează posibilitatea de a vorbi

Loc destinat copiilor și tinerilor

Case construite la scara umană

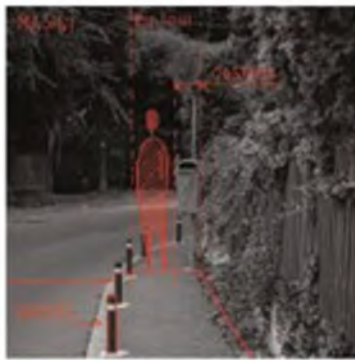

Spatiu verde în centrul orașului
Lumina patrunde printre copaci

Loc umbrit
Florile emana miros plăcut

Felix Feldman a realizat o prezentare digitală în care a combinat fotografiile semnificative cu scheme și text explicativ. Limbajul folosit în explicarea criteriilor, foarte sugestiv de altfel, face trimitere la benzile desenate.

↑ în partea dreaptă
 ↓ în partea stângă

- în partea dreaptă
- o zonă de intervenție
- obiectul pe care îl vom interveni

↓ în partea stângă

- obiectul care va fi intervenit
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă

↑ în partea dreaptă

- spațiul de intervenție
- obiectul care va fi intervenit
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă

↓ în partea stângă

- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă

↑ în partea dreaptă

- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă

↓ în partea stângă

- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă

↑ în partea dreaptă

- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă

↓ în partea stângă

- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă

↑ în partea dreaptă

- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă

↓ în partea stângă

- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă

↑ în partea dreaptă

- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă

↓ în partea stângă

- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă

↑ în partea dreaptă

- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă

↓ în partea stângă

- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă

↑ în partea dreaptă

- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă

↓ în partea stângă

- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă

↑ în partea dreaptă

- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă
- în partea dreaptă

↓ în partea stângă

- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă
- în partea stângă

Bot Hunor a mizat în proiectul său pe intervenții subtile în fotografie, suplimentate de schițe și text, secțiuni explicative și mici scheme. Proiectul denotă sensibilitate și o preocupare specială pentru detaliu.

⊕ ELIMINAREA FRICII DE TRAFIC PRIN SEMAFOR ȘI TRECERE DE PIETON

magazine

Banieră vegetală Distruat suficient de larg
⊕ PERSPECTIVE FRUNDOASE, CÂMP VIZUAL EXTINS

⊕ SCARĂ ADAPTATĂ PIETONULUI FERESTRE LA NIVELUL PIETONILOR

⊖ SPAȚIU PUBLIC PUSTIU, FĂRĂ ILUMINAT PUBLIC, SENTIMENT DE NESIGURANȚĂ

⊕ POSIBILITATEA DE A TE OPRI ȘI A PRIVI CEVA ATRACTIV
⊕ SENTIMENT DE LINIȘTE

mobiliu urban
posibilitatea de a vorbi în limște
BRĂDINA UNDE TE POȚI BUCURA DE ASPECTE POZITIVE ALE VREMII

⊕ PROTECȚIE ÎMPOTRIVA VÂNTULUI, PLOII. SPAȚIU SUFICIENT DE LARG PENTRU MAI MULTE PERSOANE

⊕ ZONĂ ATRACTIVĂ PENTRU A TE BUCURA DE VREMEE ȘI PEISAJ
⊕ MIȘCARE RECREATIVĂ ÎN AER LIBER

⊕ VEGETAȚIE CARE EXPRIMĂ SENZAȚII SENZORIALE TACTILE

Analiza Anei Albert mizează pe schițe și text pentru a evidenția calitățile spațiilor studiate. Schițele sunt minimale și evidențiază detalii importante. Textul aduce informații utile pentru înțelegerea criteriilor. Este de remarcat clasificarea imaginilor în pozitive și negative în funcție de îndeplinirea sau neîndeplinirea criteriilor.

spațiu public plin de viață

spațiu larg

loc de stat și
într-un spațiu frecventat

protecție
împotriva
zgomotului

protecție mare
împotriva soarelui

clădire în sarcină umană

mobiliu exterior

Imaginile propuse de Diana Cimpoi sunt despre oameni și acest lucru este evidențiat prin colorarea siluetelor umane din spațiile studiate. Acolo unde este cazul explicațiile sunt susținute și prin scheme, detalii sau text.

Planșa Cristinei Ciobica-Duțu reunește imagini evocatoare pentru criteriile analizate. Intervențiile prin desen sunt bine dozate și completează semantic și vizual fotografiile propuse.

DELIMITARE ⇒ SIGURANȚĂ = LUMINĂ / SPATIU

PROTECȚIE

OBSTACOL
PERSPECTIVĂ LARGĂ

LOC DE RETRAGERE
SPATIU COMPACT

ODIHNĂ + INTERACȚIUNE

RAPORT OM-CLĂDIRI

LINISTE ȘI DISCUTII

MIȘCARE

DIMENSIUNI PRIETENOASE

LUMINĂ
UMBRA

PERCENTE
VIZUALĂ

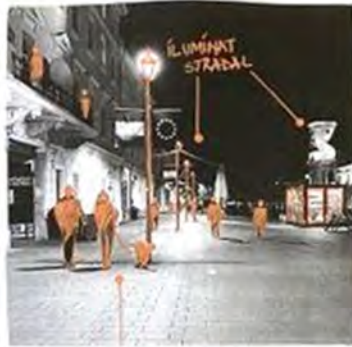
Ioana Airinei propune o abordare inedită în prezentarea spațiilor studiate. Schițele punctează elemente esențiale, în timp ce textul de mari dimensiuni devine elementul central al analizei, atât prin mesaj cât și prin legătura vizuală cu activitățile din imagini.

ZONĂ
DETERMINATĂ

ZONĂ TRANZITĂ

COMPLETA NATURĂ

ILUMINAT
STRADAL

NEE ÎN STRADA

SPATIU ANGAJAT
VENITURĂ EȘANJAL

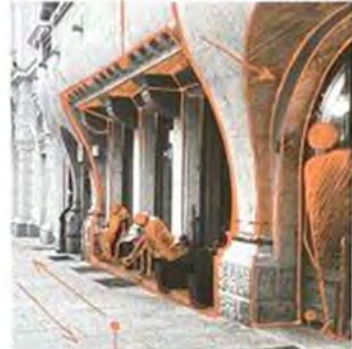

PROTEJAT

SPATIU DEȘINERIT
COMPLET

TRAZITURĂ LARGĂ

SPATIU
PROTEJAT

RESTAURAT

SEDEȘĂ ÎNTRU SPATIU

1- PLAN AFROPAT → NEAL
2- PLAN INTERMEDIAZ → SPATIU
3- PLAN ÎNDEPĂRTAT → CONTUR

INSTANȚĂ PĂRINTEZĂRI

MĂȘCĂ
LIBERĂ

SPATIU DEȘINERIT

MOBILIER EXTERIOR

ATMOSFERĂ ATRACTIVĂ

CLONNA DEȘINERĂ +
DREPTĂ TĂCĂUTĂ

EXPERIENȚĂ DEȘINERĂ

EXPERIENȚĂ
LUMINOȘĂ

EXPERIENȚĂ
LUMINOȘĂ

Daria Grădinaru propune imagini bine alese pe care le explică prin elemente grafice și text. În fiecare fotografie se evidențiază oamenii și un detaliu care conferă calitate spațiului.

Analiza propusă de Denis Hoduț se bazează pe un repertoriu vizual eterogen. Schițe, scheme, text și cote evidențiază, după caz, elementele semnificative din fiecare fotografie.

Schițele Alexiei Samson sunt viguroase și pun în valoare elementele arhitecturale definitorii pentru calitatea spațiului. În ciuda culorii deschise folosite pentru explicații, informația este vizibilă prin contrastul valoric.

Concluzii

Mai puțin spectaculoase decât alte exerciții abordate anterior, rezultatele acestui proiect ne demonstrează din plin oportunitatea unei asemenea teme la începutul studiilor de arhitectură. Aparent ușor, proiectul a făcut apel la resurse și cunoștințe existente și cu un aport de informații utile a determinat o schimbare completă de viziune în cazul studenților. Reacția multora dintre ei este elocventă în acest sens, declarând că exercițiul a fost extrem de util, pentru că în sfârșit au înțeles de ce unele spații îi atrag, în timp ce altele îi țin departe. Entuziasmul și seriozitatea cu care au abordat proiectul au fost evidente atât în etapa de studiu, cât și în rezultate. Căutând să obțină fotografiile cât mai bune, studenții au revenit pe traseu de câte ori a fost necesar. Atunci când au observat spații cu probleme, care nu îndeplineau criteriile de siguranță, le-au documentat și le-au prezentat în discuțiile din atelier, gândindu-se cum ar putea să le facă mai bune. Au înțeles fiecare etapă, au tratat proiectul cu responsabilitate și la final s-au străduit să fie cât mai elocvenți în prezentarea rezultatelor către colegi și cadrele didactice. Noi am apreciat efortul și implicarea lor și ne-am bucurat să vedem că prin acest exercițiu putem să contribuim și la sudarea lor ca grup. Rezultatele bune ne demonstrează că ne-am atins obiectivele propuse și ne încurajează să credem că această temă poate să rămână o direcție bună de studiu și pentru viitor și o introducere bună în atmosfera atelierului 1.

OAMENI ȘI LOCURI

Observarea relației dintre oameni și spațiul construit

Un arhitect pentru comunitate

Astăzi, mai mult ca oricând, arhitectul trebuie să fie un profesionist în serviciul societății. Acțiunile sale trebuie să depășească interesele individuale și să slujească întregii comunității. Deciziile sale, oricât de restrâns ar fi un proiect, trebuie să aibă în vedere întotdeauna un scop mai larg. Problemele societății contemporane – economice, sociale sau politice, epuizarea resurselor și criza climatică - necesită răspunsuri concrete, iar arhitecții prin cunoștințele, cultura și viziunea lor amplă asupra spațiului pot să ofere soluții în spiritul dezvoltării durabile.

Arhitectura este o profesie a creativității și inovației, dar și a grijii și empatiei pentru semenii. Arhitecții observă, analizează, studiază și propun soluții. Ei sunt interesați de oameni și de legătura acestora cu spațiile. Ideile lor sunt rodul unor îndelungi căutări, a unor studii profunde și observații minuțioase.

A fi arhitect înseamnă să te intereseze tot ce e în jurul tău și să vrei să faci lucrurile mai bine.

Primul pas

Tema de față este începutul unei serii de exerciții menite să vă pregătească pentru o carieră în lumea soluțiilor pentru viitor. Ea urmărește conștientizarea faptului că arhitecții lucrează pentru oameni, de aceea, subiectul ei este observarea realității din jurul nostru.

Vom încerca să cunoaștem mai bine contextul în care trăim printr-un efort de observare atentă, profundă și conștientă a orașului și oamenilor din jurul nostru. Vom observa comportamente și gesturi, clădiri și locuri, aspecte pozitive și negative, lucruri de reținut și lucruri de evitat.

Resurse

Și pentru că orice proiect necesită pe lângă o documentare practică și una teoretică, vom porni în exercițiul nostru de la lucrarea arhitectului danez Jan Gehl, *Orașe pentru oameni* (2010). Cartea sa este o resursă utilă pentru arhitecți, dar și pentru publicul larg, prin aceea că oferă o perspectivă valoroasă în înțelegerea modului în care folosim orașele, dar propune și instrumente prin care se pot îmbunătăți spațiile urbane și implicit calitatea vieții locuitorilor.

Proiectul

Vom urmări următoarele etape:

1. scurt exercițiu de observație - o plimbare în oraș (a se vedea anexa 1 a temei);
2. parcurgerea unui traseu prin centrul orașului Cluj și observarea oamenilor în relație cu spațiile pe care le folosesc (a se vedea anexa 2 a temei);
3. identificarea și fotografierea unor spații care corespund celor **12 criterii de calitate a peisajului pietonal** propuse de Jan Gehl (a se vedea anexa 3 a temei);
4. realizarea unui studiu pe hârtie albă format 50 x 70 cm, orientată vertical, folosind un șablon dat (a se vedea anexa 4 a temei), pentru a prezenta câte o fotografie semnificativă alb-negru pentru fiecare din cele 12 criterii și explicarea prin text și schițe, realizate cu liner colorat, a modului în care spațiul surprins în fotografie răspunde criteriului dat;
5. prezentarea planșei în cadrul semigrupului;

Mod de lucru

Studentii vor realiza proiectul individual, sub îndrumarea cadrului didactic coordonator al semigrupului. Pentru parcurgerea traseului se recomandă îmbrăcăminte și încălțăminte comodă, adaptată condițiilor meteo, aparat de fotografiat sau telefon, caiet de schițe și instrumente de scris.

Planșa se va realiza în atelier, manual sau digital. Se vor folosi: caietul de schițe, instrumente de scris, calc de studiu (foiță), hârtie albă format 50 x 70 cm și în funcție de situație, tabletă, laptop, foarfecă, lipici, etc.

Program

Marți, 3 octombrie 2023

14:00 - 15:00 prezentarea temei în sala A3

15:00 - 17:30 prezentare exercițiu scurt în Atelierul anului 1 și apoi plimbare prin oraș cu cadrele didactice pe un traseu stabilit

Joi, 5 octombrie 2023

9:00 - 13:00 prezentarea rezultatelor exercițiului scurt (cub), discuții despre criteriile de analiză pentru parcurgerea traseului pentru proiect (prezență conform orarului)

14:00 - 15:00 curs proiectare

15:00 - 19:00 prezentarea rezultatelor exercițiului scurt (cub), discuții despre criteriile de analiză pentru parcurgerea traseului pentru proiect (prezență conform orarului)

Marți, 10 octombrie 2023

9:00 - 13:00 discuții în cadrul semigrupelor între studenți și cadrul didactic despre observațiile făcute pe traseu și redactarea planșei (prezență conform orarului)

14:00 - 15:00 curs proiectare

15:30 - 17:30 discuții în cadrul semigrupelor între studenți și cadrul didactic despre observațiile făcute pe traseu și redactarea planșei (prezență conform orarului)

Joi, 12 octombrie 2023

9:00 - 13:00 discuții și redactarea planșei (prezență conform orarului)

14:00 - 15:00 curs proiectare

15:30 - 17:30 discuții și redactarea planșei (prezență conform orarului)

Marți, 17 octombrie 2023

9:00 - 13:00 afișarea și prezentarea proiectelor în cadrul semigrupului (prezență conform orarului)

14:00 - 15:00 curs proiectare

15:30 - 17:30 afișarea și prezentarea proiectelor în cadrul semigrupului (prezență conform orarului)

Obiectivele proiectului

1. Observarea și înțelegerea relațiilor dintre om și mediul construit
2. Cunoașterea trăsăturilor unui spațiu public de calitate și identificarea lor prin parcurgerea unui traseu dat
3. Exersarea capacității de a transmite prin fotografie și desen informații despre calitățile unui spațiu
4. Exersarea prezentării orale a unui proiect prin transmiterea clară și succintă a demersului personal în realizarea proiectului

Evaluare

La evaluarea proiectelor se vor lua în considerare următoarele aspecte:

1. Participarea activă la atelierul de proiectare
2. Interesul, seriozitatea și rigurozitatea în elaborarea proiectului
3. Originalitatea și creativitatea în modul de interpretare și prezentare

4. Calitatea grafică a proiectului

Proiectul va fi notat cu o notă de la 1 la 10 și aceasta va avea o pondere de 20% din nota finală la disciplina Proiectare 1.

Bibliografie

Gehl, Jan. Viața între clădiri: utilizările spațiului public. București: Igloo Media, 2011 (Biblioteca Observator 1 : 544.829)

Gehl, Jan. Cities for people. London: Island Press, 2010 (Biblioteca Observator 1 : 537.889)

Autori temă: Conf.dr.arh. Dana Opincariu, As.dr.arh. Laura Patachi, Drd.arh. Adrian Niculaș

Colectiv cadre didactice disciplină Proiectare 1:

Decan de an: conf.dr.arh. Dana Opincariu. Echipă: as.dr.arh. Laura Patachi, as.dr.arh. Alina Voinea, dr.arh. Silviu Borș, dr.arh. Marius Păsculescu, drd.arh. Verona Musteață, drd.arh. Adrian Niculaș, dr.arh. Horia Mihai Coman

3 octombrie 2023

Anexa 1 - Exercițiu scurt

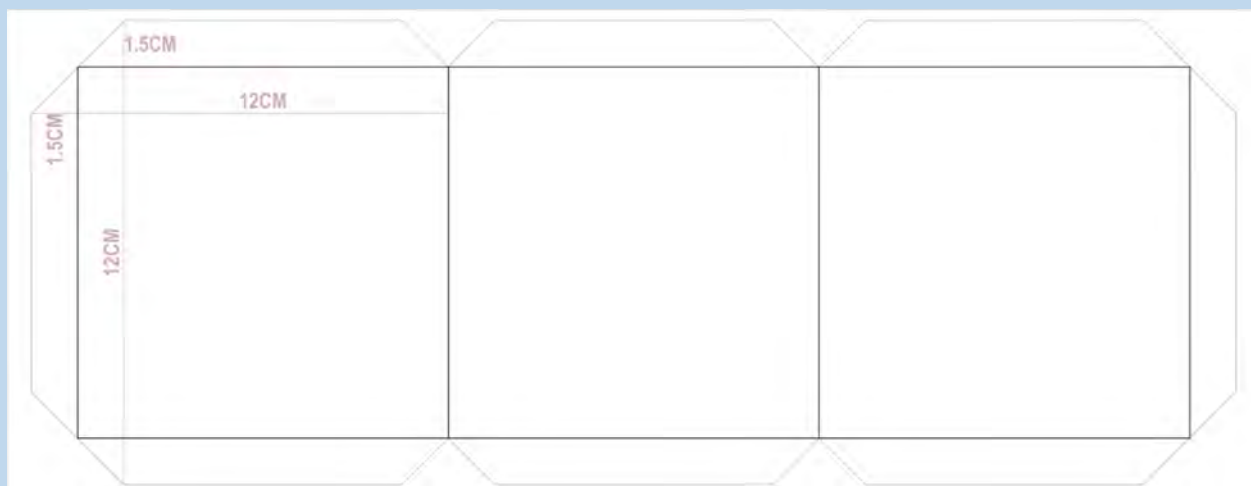
Vă invităm la o plimbare afectivă prin Cluj! Vom descoperi împreună farmecul orașului și vom surprinde prin fotografii cele mai frumoase imagini. Inspirați de Christopher Alexander și cartea sa *A Pattern Language* (1977), vă propunem să descoperiți câteva din elementele prin care ne vorbește orașul:

- cafenele stradale
- grădini ascunse
- magia orașului
- piețe publice mici
- străzi pietonale
- acces la apă

Găsiți locurile, fotografiați-le, puneți imaginile pe fețele unui cub (cu latura de 12 cm) și arătați-ne cubul. Joi, 5 octombrie 2023, la atelierul de proiectare vom construi o instalație din toate cuburile voastre.

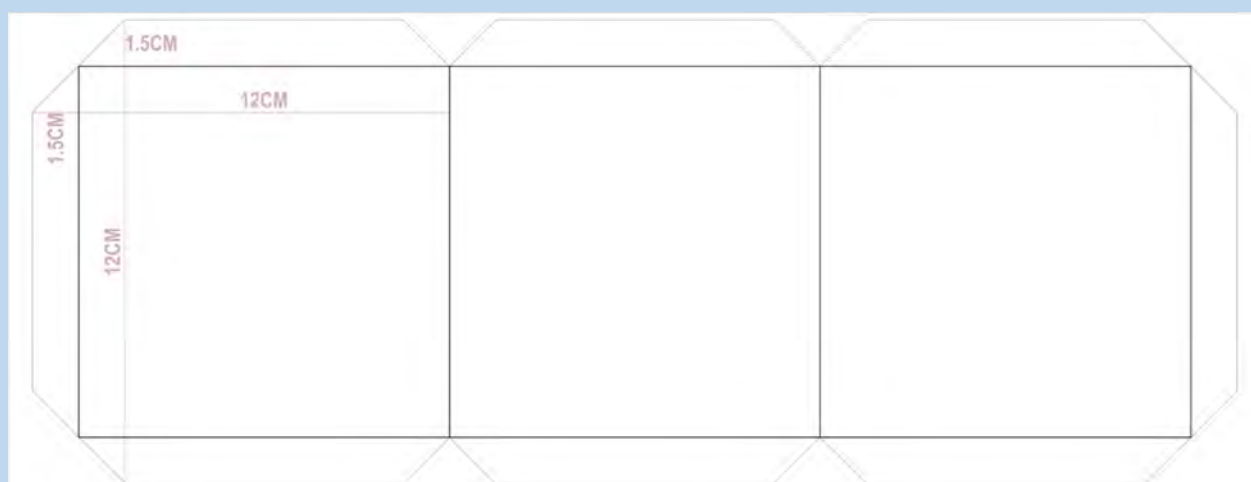
Exemplu: modalitate de decupare a desfășuratei cubului folosind o coală de carton sau hârtie format A3.

MAGIA ORAȘULUI

GRĂDINI ASCUNSE

CAFENELE STRADALE

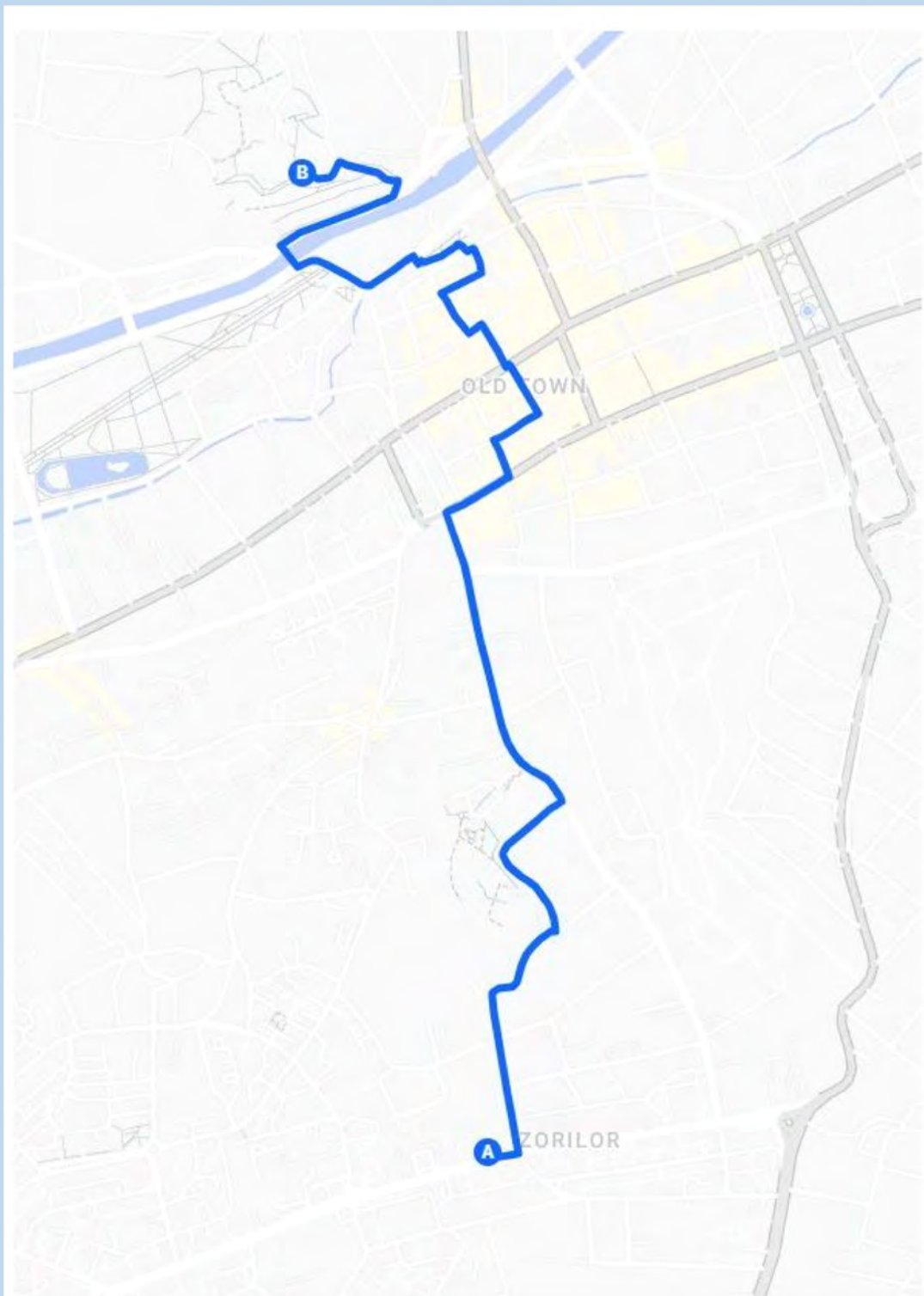

PIEȚE PUBLICE MICI

STRADĂ PIETONALĂ

ACCES LA APĂ

Anexa 2 – Traseu plimbare

<https://maps.app.goo.gl/W6dTiuBysNBaNpJS8>

Anexa 3 – Criterii de calitate a peisajului pietonal – propuse de Jan Gehl (sursa: Jan Gehl, *Orașe pentru oameni*, Igloo, București, 2012, pag. 239)

<p>Protecție</p>	<p>PROTECȚIE ÎMPOTRIVA TRAFICULUI ȘI ACCIDENTELOR – SENTIMENTUL DE SIGURANȚA</p> <ul style="list-style-type: none"> · protecție pentru pietoni · eliminarea fricii de trafic 	<p>PROTECȚIE ÎMPOTRIVA CRIMEI ȘI VIOLENȚEI – SENTIMENTUL DE SECURITATE</p> <ul style="list-style-type: none"> · spațiu public plin de viață · ochi pe stradă · funcțiuni care se suprapun ziua și noaptea · iluminat bun 	<p>PROTECȚIE ÎMPOTRIVA EXPERIENȚELOR SENZORIALE NEPLĂCUTE</p> <ul style="list-style-type: none"> · vânt · ploaie/zăpadă · frig/căldură · poluare · praf, zgomot, lumină intensă
<p>Confort</p>	<p>POȘIBILITATEA DE A MERGE</p> <ul style="list-style-type: none"> · loc de mers · fără obstacole · suprafețe bune · accesibilitate pentru toată lumea · fațade interesante 	<p>POȘIBILITATEA DE A SE OPRI / A RĂMĂNE</p> <ul style="list-style-type: none"> · efectul de margine/ zone atractive pentru a se opri/ a rămâne · sprijin pentru statul în picioare 	<p>POȘIBILITATEA DE A STA JOS</p> <ul style="list-style-type: none"> · zone de stat · profitând de avantaje: perspective, soarele, oamenii · locuri bune de stat · bănci pentru odihnă
	<p>POȘIBILITATEA DE A VEDEA</p> <ul style="list-style-type: none"> · distanțe de vedere rezonabile · câmp vizual nestingherit · perspective interesante · iluminat (pe întuneric) 	<p>POȘIBILITATEA DE A VORBI ȘI ASCULTA</p> <ul style="list-style-type: none"> · niveluri scăzute de zgomot · mobilier urban care asigură „peisaje de conversație” 	<p>POȘIBILITATEA PENTRU JOACĂ ȘI MIȘCARE</p> <ul style="list-style-type: none"> · încurajarea creativității, exercițiilor fizice și jocului · ziua și noaptea · vara și iarna
<p>Plăcere</p>	<p>SCARA</p> <ul style="list-style-type: none"> · clădiri și spații proiectate la scară umană 	<p>POȘIBILITATEA DE A SE BUCURA DE ASPECTELE POZITIVE ALE CLIMEI</p> <ul style="list-style-type: none"> · soare/umbră · căldură/răcoare · briză 	<p>EXPERIENȚE SENZORIALE POZITIVE</p> <ul style="list-style-type: none"> · design și detalii de calitate · material bune · perspective plăcute · arbori, plante, apă

Anexa 4 – Șablon planșă studiu

50CM		
1.5CM	3CM	
1.5CM		
DIMENSIUNE FOTO 13.7X13.7CM		
PROTECȚIE ÎMPOTRIVA TRAFICULUI ȘI ACCIDENTELOR - SENTIMENTUL DE SIGURANȚĂ	PROTECȚIE ÎMPOTRIVA CRIMEI ȘI VIOLENȚEI - SENTIMENTUL DE SECURITATE	PROTECȚIE ÎMPOTRIVA EXPERIENȚELOR SENZORIALE NEPLĂCUTE
4.1CM		
POȘIBILITATEA DE AMERGE	POȘIBILITATEA DE A SE OPRI / A RĂMĂNE	POȘIBILITATEA DE A STA JOS
POȘIBILITATEA DE A VEDEA	POȘIBILITATEA DE A VORBI ȘI ASCULTA	POȘIBILITATEA PENTRU JOACĂ ȘI MIȘCARE
SCARA	POȘIBILITATEA DE A SE BUCURA DE ASPECTELE POZITIVE ALE CLIMEI	EXPERIENȚE SENZORIALE POZITIVE
70CM		

Proiect 2 „De la text la imagine. Imaginarea spațiului descris prin cuvinte”

Context

Pentru al doilea proiect din acest semestru am hotărât să preluăm una din temele de succes din 2021, „*Povestea unui spațiu. Itinerar afectiv – de la cuvânt la imagine*”. La momentul lansării, proiectul a fost un experiment pentru că înainte nu mai abordasem la atelier ideea transunerii unui text în imagini. Cu toate acestea, conceptul ni s-a părut foarte relevant pentru formarea deprinderii de a înțelege spațiul. Planificarea acestui proiect după exercițiul în care am observat și analizat contextul urban și relațiile dintre oameni și spațiul construit, nu este deloc întâmplătoare. Ea vine ca o aprofundare a competențelor deja dezvoltate și dorește să pregătească studenții pentru o înțelegere complexă a realității, așa cum apare ea în practica profesională unde spațiul cu care lucrăm nu este doar unul fizic, ci apare ca un construct social, cultural, istoric și afectiv. În acest sens, alegerea textului cu care am lucrat nu a fost nici ea aleatorie. La momentul primei teme din 2021, a existat o căutare intensă în care am fost cu toții implicați. Ne doream un text în care spațiul să fie personajul principal, cu trăsături clare, ușor de interpretat pentru studenții noștri începători. Am descoperit fiecare în lecturile noastre frânturi de interioare și exterioare care cu greu puteau să construiască o bază solidă. Apoi, un volum colectiv de la Humanitas, *Casele vieților noastre*, ne-a atras atenția pentru că părea să ofere exact ceea ce ne doream: o colecție de povestiri, de autori români, în care casele erau subiectul principal. După un alt efort de echipă, am descoperit textul potrivit, în care una din casele povestite avea dozajul corect de interior și exterior, general și detaliu, bucurie și suferință, disperare și speranță. Am găsit povestea în capitolul Antoanetei Ralian și ne-am dat seama că textul ne dădea ocazia să îi învățăm pe studenți mai mult decât ne propuseserăm. Textul este o relatare afectivă, din memorie, a unei case dispărute. Amintirile unei copilării fericite evocate pe fondul unor detalii din casă și grădină, se împletesc cu referințe precise legate de stradă, oraș și momente istorice. Casa nu reiese complet din text ci trebuie căutată, completată. Atmosfera se conturează din scene de familie și evocarea rutinei zilnice. Cititorul se află în fața unui mare puzzle care se cere rezolvat. Pornind de la această poveste atât de ofertantă pentru imaginația unui arhitect, am construit o temă care să dea frâu liber creativității studenților, dar în același timp să îi provoace la fiecare pas să caute, să gândească și să compună întregul din părți. Am mizat pe empatie, sensibilitate și pe experiențele lor personale în înțelegerea textului și construirea unei structuri mentale, care ulterior prin studiu, să devină pe rând, arhitectură imaginară și imagine vizuală. Ne-am asumat de la bun început că nu va exista o singură rezolvare corectă, ci o mulțime de interpretări plauzibile, deopotrivă intuitive și documentate. Am plecat la drum cu ideea că la o distanță de decenii de la faptele petrecute, amintirea poate să pălească, sau să se transforme. Am ales să privim cu îngăduință evocarea nostalgică și să o vedem ca o invitație la interpretare personală a „adevărului” din carte. Astfel, am avut ocazia de a exersa cu studenții o documentare amplă, pe mai multe direcții, istorică, socială, culturală și arhitecturală, care să le ofere o înțelegere profundă a subiectului. În același timp i-am provocat la dialog, încercând să deducem printr-o muncă de detectiv informațiile care lipseau. La final le-am acordat libertate totală de expresie, pentru a le încuraja creativitatea. Am sperat ca sentimentele și trăirile personale sau cele desprinse din text să îi inspire în a găsi maniera potrivită de transmitere a spațiului pe care și l-au imaginat.

Obiective

Reluarea acestui text la doi ani de la momentul în care l-am analizat prima dată ne-a pus în situația de a privi potențialul educativ al temei într-o lumină nouă. Am constatat că obiectivele pe care ni le-am propus inițial sunt în continuare valoroase și valabile: înțelegerea unui spațiu descris prin text, exersarea documentării în proiectele de arhitectură, exersarea sensibilității prin reprezentarea afectivă a spațiilor arhitecturale. În plus, în

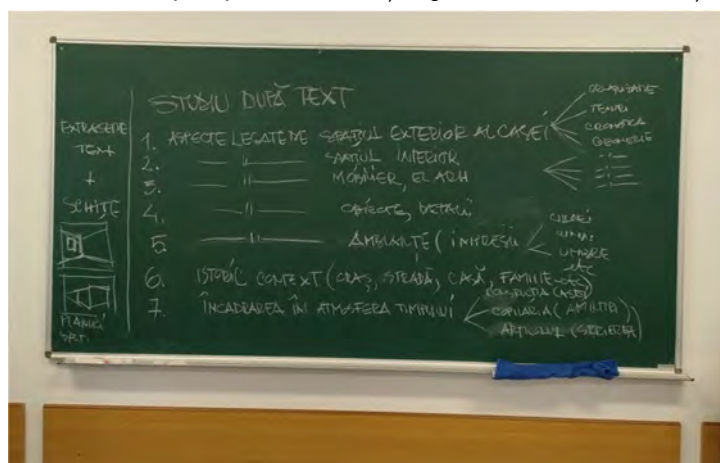
virtutea parcurgerii primului exercițiu din acest semestru, care a avut ca motto înțelegerea relației dintre om și spațiul construit, rolul temei actuale s-a amplificat. Exercițiul ne-a dat ocazia să privim relația om-spațiu dintr-o altă perspectivă - de data aceasta afectivă - și să înțelegem legătura profundă de determinare dintre om și spațiul care îl adăpostește. Observația exersată în primul proiect a trecut din mediul fizic în text și în imaginație. Relația om-spațiu observată anterior în spațiul public se manifestă acum în spațiul privat, al casei. Obiectivele primului proiect sunt astfel reluate nuanțat și îmbogățite. Înțelegerea și exersarea metodelor de documentare este un alt obiectiv pe care l-am fixat pentru acest proiect și textul ne-a dat ocazia să căutăm informații în mai multe direcții pentru înțelegerea contextului istoric, social și cultural în care a apărut casa, dar și pentru conturarea unei posibile imagini arhitecturale a spațiului, despre care aflăm puține detalii din text. Exersarea transpunerii informației textuale în informație vizuală a fost de asemenea un scop urmărit prin temă și studenții l-au realizat în diferite moduri. Desene, machete și instalații au completat seria proiectelor imaginate în urmă cu doi ani, demonstrând potențialul textului de a genera interpretări multiple și aptitudinile studenților a căror creativitate a produs rezultate originale.

Mod de lucru

Dezvoltat pe parcursul a trei săptămâni, proiectul a urmat pașii firești, de la prezentarea și înțelegerea temei, lectura și înțelegerea textului, realizarea unei etape de documentare, schițarea și dezvoltarea unei soluții, redactarea pieselor cerute, alegerea metodei potrivite pentru transmiterea vizuală a spațiului imaginat și în final realizarea proiectului și prezentarea lui în cadrul semigrupului. În etapa de documentare am considerat necesar să facem o plimbare cu studenții în oraș și să observăm case realizate în aceeași perioadă, la sfârșitul secolului al XIX-lea. Mica excursie a fost apreciată de către studenți, care au putut să vadă în realitate scara construcțiilor, relația lor cu parcelele și cu strada precum și elemente de arhitectură specifice perioadei respective: compoziția volumelor, goluri, geometria acoperișurilor, detalii, etc. Discuțiile din atelier s-au dovedit de asemenea foarte utile, pentru că au avut ca scop în primul rând înțelegerea corectă a temei și a textului.

În cadrul semigrupurilor au avut loc analize comune în timpul cărora studenții au fost îndemnați să selecteze din text informația utilă pentru proiect și să noteze detaliile importante referitoare la spațiu și la folosirea lui. Atunci când a fost necesar, au fost explicate noțiuni necunoscute și exemplificate diverse obiecte menționate în carte.

Pentru înțelegerea amănunțită a textului, studenților li s-a recomandat organizarea analizei și documentării pe trei direcții

principale care vizează: contextul, spațiul studiat și aspecte emoționale. Sursele de documentare indicate pentru suplimentarea informațiilor din text au fost cărți și articole de specialitate, filme documentare și interviuri. Investigarea contextului a presupus o abordare pe mai multe direcții: istorică, socială, culturală și arhitecturală. Pentru fiecare dintre acestea au fost indicate subiecte concrete de cercetare, pentru a oferi studenților o structură valabilă de documentare care să poată fi utilizată și în proiectele viitoare.

Astfel, pentru contextul istoric au fost indicate ca informații necesare cele legate de evoluția orașului și situația sa la începutul secolului al XX-lea, istoria casei (amplasare în oraș, vecini, anul edificării, proprietari, transformări), istoria familiei. În documentarea contextului social au fost menționate informațiile legate de apartenența etnică a familiei, situația comunității evreiești în perioada interbelică și în particular a celei din

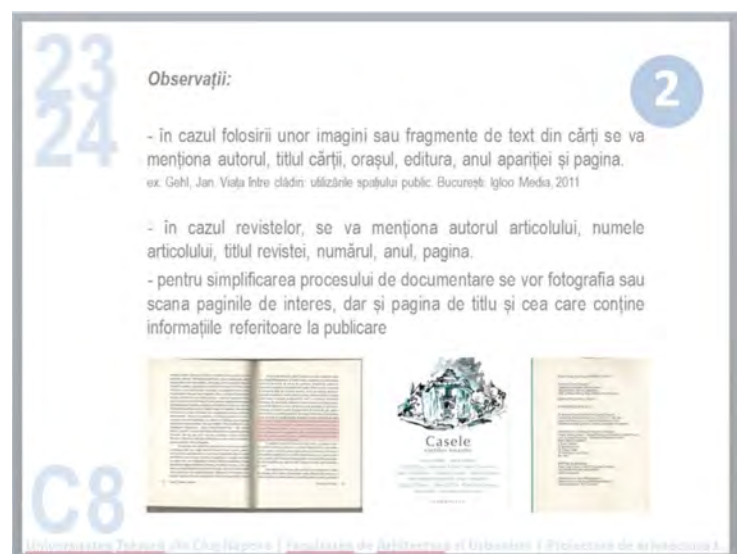
Roman. Personalitățile vremii și educația familiei au fost precizate pentru discutarea contextului cultural. În ceea ce privește arhitectura, au fost considerate relevante informații legate de stiluri arhitecturale din epocă și exemple de clădiri locale din perioada discutată. Pentru înțelegerea spațiului, documentarea propusă a vizat înregistrarea tuturor informațiilor relevante legate de spațiul exterior al casei (organizare, geometrie, cromatică, textură), spațiul interior (organizare, funcțiuni, formă, cromatică, etc.), mobilier (piese, geometrie, cromatică, textură, amplasare, etc), obiecte, detalii și atmosferă (impresii date de culori, linii, lumină, senzații olfactive, etc). Al treilea pas al cercetării a avut ca țintă descoperirea aspectelor emoționale: înțelegerea raportării autoarei la text, conștientizarea importanței senzațiilor trăite și a atmosferei pentru conturarea spațiului, etc.

Odată încheiată fișa de documentare pe baza acestei structuri, studenții au început să schițeze posibile configurații spațiale. În acest punct s-au lovit de o problemă, când au constatat că organizarea casei, așa cum reieșea din descrierea sumară din text nu corespundea tipologiei clădirilor de locuit din oraș din acea perioadă. Au urmat și alte analize ale unor spații de locuit din aceeași perioadă, pentru a înțelege mai bine caracteristicile arhitecturii de inspirație neoclasică. După ce ne-am asigurat că studenții au înțeles organizarea planimetrică și că au documentat exemple relevante din epocă, am continuat discuțiile individuale pe soluțiile propuse, având grijă ca planurile și volumetriile caselor să respecte realitatea istorică. În acest sens, am discutat despre dimensiunea spațiilor de locuit (suprafață și înălțime), despre relațiile între spații, tipurile de goluri, accesuri, tâmplării și despre mobilarea specifică. Cerința temei de a realiza un moodboard a fost binevenită în înțelegerea atmosferei și în dimensionarea și mobilarea cât mai corectă a spațiilor.

În pregătirea alegerii modului de prezentare a proiectului, studenții au văzut în atelier o mică expoziție cu cele mai bune proiecte din 2021. Cu riscul de a obține proiecte similare celor expuse, am considerat că este util pentru studenți să vadă și să țină în mână lucrări bine realizate din punct de vedere artistic și tehnic. De vreme ce primul proiect a mers pe uniformizarea prezentărilor, am fost de părere că este folositor să oferim o idee despre gradul de detaliere și finisare al lucrărilor, cu atât mai mult cu cât unii dintre studenți s-au aflat în fața unei asemenea reprezentări (planșe, machete, diverse instalații) pentru prima dată.

Cursuri

La fel ca în proiectul precedent, cursurile au încercat să furnizeze informațiile teoretice pe măsura desfășurării proiectului. În unele cazuri informația cu caracter particular, de utilitate în proiect a fost extinsă pentru a fi

folosită ca punct de plecare în proiectele viitoare. Este cazul subiectului legat de documentare, care a fost detaliat pentru proiectul în curs în prima parte a cursului și tratat la modul general în partea a doua. În cazul prezentării despre modalități de transmitere a conceptului, informația a avut un caracter general, dar imaginile folosite pentru exemplificare au avut legătură directă cu proiectul. Pe durata proiectului, conținuturile cursurilor au urmărit:

- prezentarea temei de proiect
- prezentarea direcțiilor specifice de documentare pentru proiect
- realizarea documentării în general, tipuri, surse, exemple
- trecerea în revistă a modurilor vizuale de transmitere a proiectelor, generalități, exemple
- modurile de transmitere afectivă a conceptelor și exemple cu imagini din proiecte studențești și alte proiecte

Rezultate

După etapa de studiu intens, în care studenții au adunat informații, au schițat și s-au sfătuit încercând să rezolve enigma casei, a urmat redactarea și predarea proiectelor. Ca și acum doi ani, atelierul a devenit o expoziție de curiozități, mai mici și mai mari, o colecție de amintiri și evocări afective ale unui spațiu imaginar.

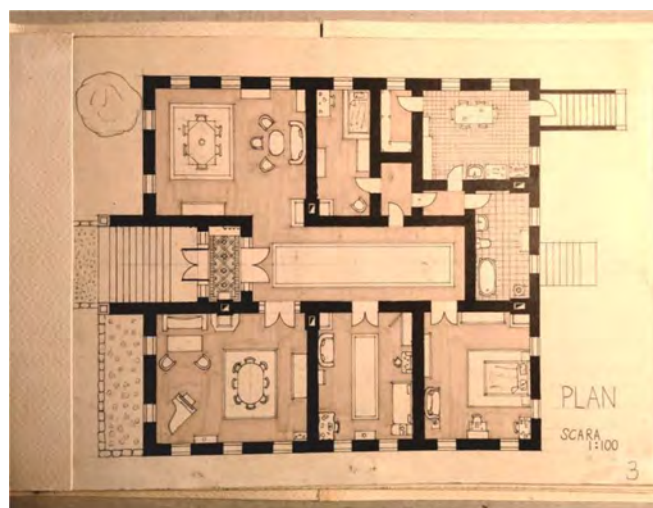

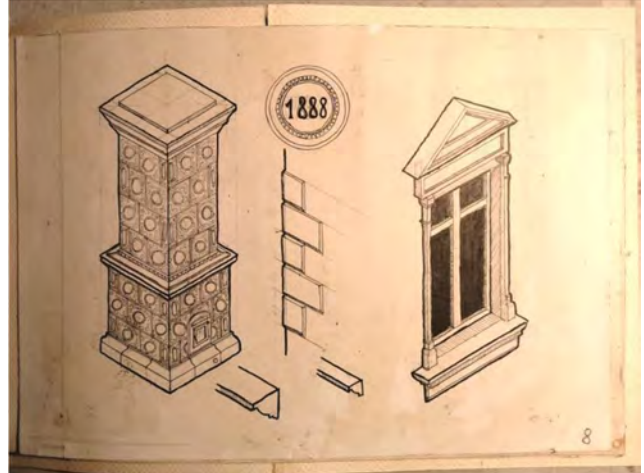
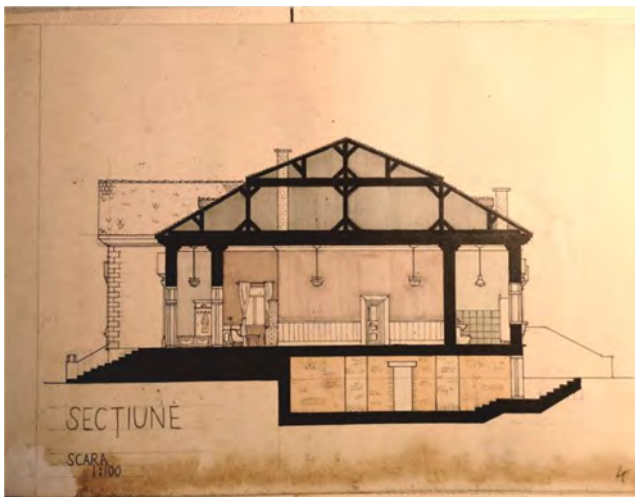
Cum tema preciza redactarea unor piese obligatorii la o scară la alegere, lăsând apoi la latitudinea studenților modul de transmitere a informației vizuale, proiectele au îmbrăcat în final forme foarte diverse, de la desene, machete, colaje, până la instalații mai mici și mai mari. Planurile, secțiunile și axonometriile au fost desenate la scară, cu instrumente și au încercat să surprindă cât mai bine caracterul spațiului din text. Unii studenți au

ales să interpreteze locuința pornind de la o planimetrie simetrică, cu un spațiu central lung de distribuție, de-a lungul căruia se organizau restul funcțiilor. În spațiile apărute suplimentar, ei au propus alte funcțiuni, care deși nu erau menționate în text, ar fi putut să existe: camere pentru alți membri ai familiei, birou, bibliotecă, etc. Volumul acestor case a reluat și el organizarea simetrică și elementele de detaliu identificate în exemplele studiate. Alte proiecte au pornit de la ideea respectării întru totul a textului, considerând că descrierea spațiilor interioare este completă, chiar dacă foarte vagă. Acești studenți au pornit și ei de la exemplele caselor din epocă, majoritatea organizate simetric, dar au adaptat acest model la text și au obținut soluții inedite. Tratarea pieselor tehnice a fost și ea variată: în unele cazuri au rămas în linii, sugerând desene vechi de arhitectură. În alte situații, au fost îmbogățite cu mobilier, texturi și culoare, pentru a sugera mai bine atmosfera casei. *Moodboard*-ul, sau colecția de imagini, text și desene, menite să ofere inspirație pentru înțelegerea atmosferei spațiului a fost partea din proiect în care s-au întâlnit toți studenții, fără să existe divergențe. Mențiunile din text referitoare la mobilier, piese de decor, culori și texturi au fost recepționate la fel, așa încât documentarea a fost orientată în aceeași direcție. Desigur, unele planșe au adunat mai multă informație vizuală: piese de mobilier, imagini de interior, fotografii vechi, reușind să contureze foarte bine ambianța descrisă în text. Altele, au folosit imagini punctuale, ilustrări stricte ale detaliilor din carte, păstrând redarea spațiului într-o zonă austeră. Imaginile de interior diferă și ele foarte mult. Unele crochiuri în tuș sau creion surprind spațiul ca într-un caiet vechi de schițe, în timp ce imagini vibrante, pline de culoare încearcă să impresioneze privitorul transpunându-l parcă în spațiul poveștii. Din toate proiectele răzbate nostalgia, amintirea unor vremuri de mult apuse, iar unele reușesc să transmită într-o manieră foarte autentică toată emoția din text. Preocuparea pentru a îmbogăți imaginea pieselor obligatorii este evidentă în multe proiecte. Folosirea materialelor vechi sau reciclate: hârtie, carton, ziare, pânză, dantelă, lemn, recomandată și de temă din rațiuni de sustenabilitate este binevenită în crearea unei aure de demult. Flori uscate, porțelanuri, obiecte și accesorii vechi sunt folosite în compoziții ca elemente suport pentru desene sau anturaj.

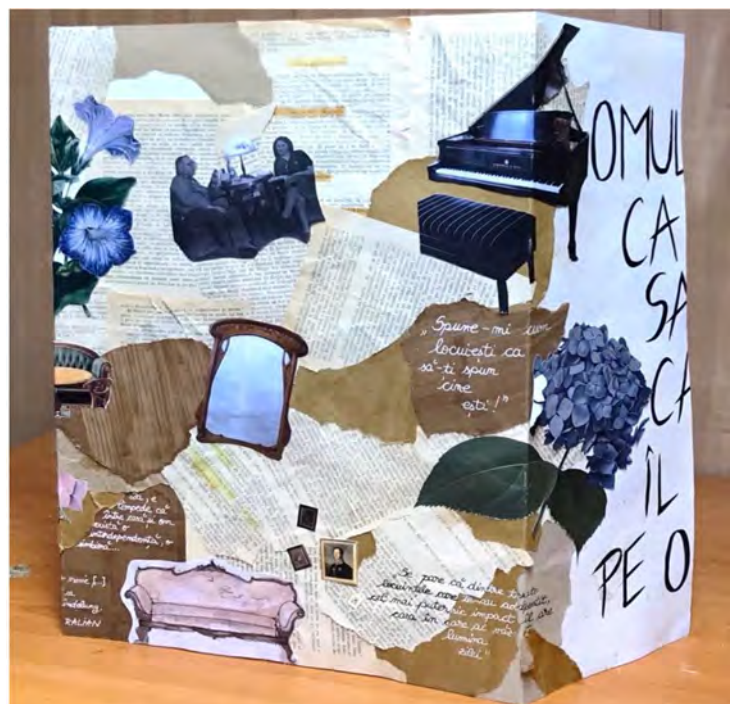
În funcție de modul de prezentare a casei pe care și-au imaginat-o studenții putem distinge cinci grupe mari de proiecte: desene, colaje, asamblaje, machete și obiecte sau instalații. Este de notat faptul că toate proiectele apelează la mai multe tehnici, dar vom considera pentru această clasificare tehnica folosită cu preponderență.

Astfel, o primă categorie este aceea a proiectelor care au propus piese desenate sub diferite forme: afiș, album de amintiri, colecție de scrisori, pliante. Acestea folosesc diferite tehnici de desen și pot să conțină și mici colaje de fotografii în componența *moodboard*-ului. Un exemplu elocvent este proiectul realizat de Bot Hunor, care și-a compus proiectul sub forma unei colecții de desene vechi. Hârtia folosită este învechită și a primit o culoare maronie, iar desenele în tuș și creioane colorate fac trimitere la tehnica arhitecților de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

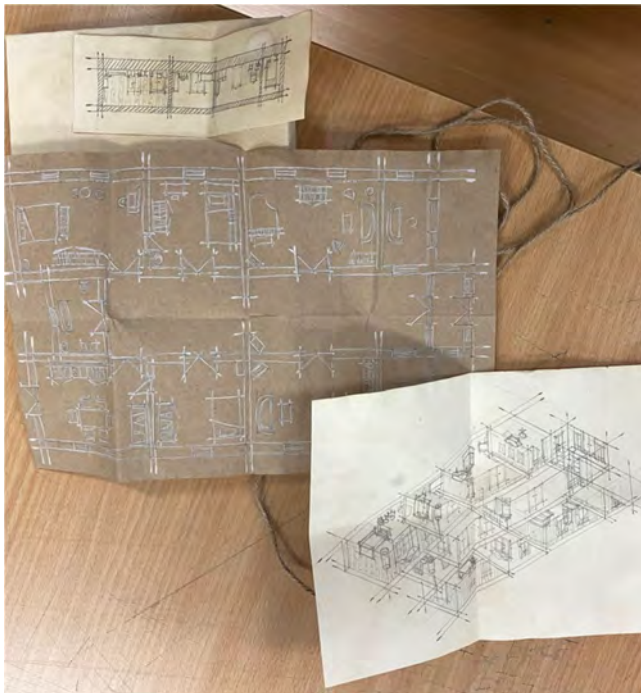

Un alt proiect realizat într-o manieră asemănătoare este cel al Alexiei Samson. Ea a imaginat un pliant de mari dimensiuni pe care a desenat în tuș și acuarelă piesele cerute. În timp ce Hunor a interpretat planul casei plecând de la o organizare simetrică, Alexia a imaginat o casă în care volumul păstrează câteva elemente simetrice, dar în care funcțiunile sunt distribuite asimetric în jurul unei mari încăperi centrale.

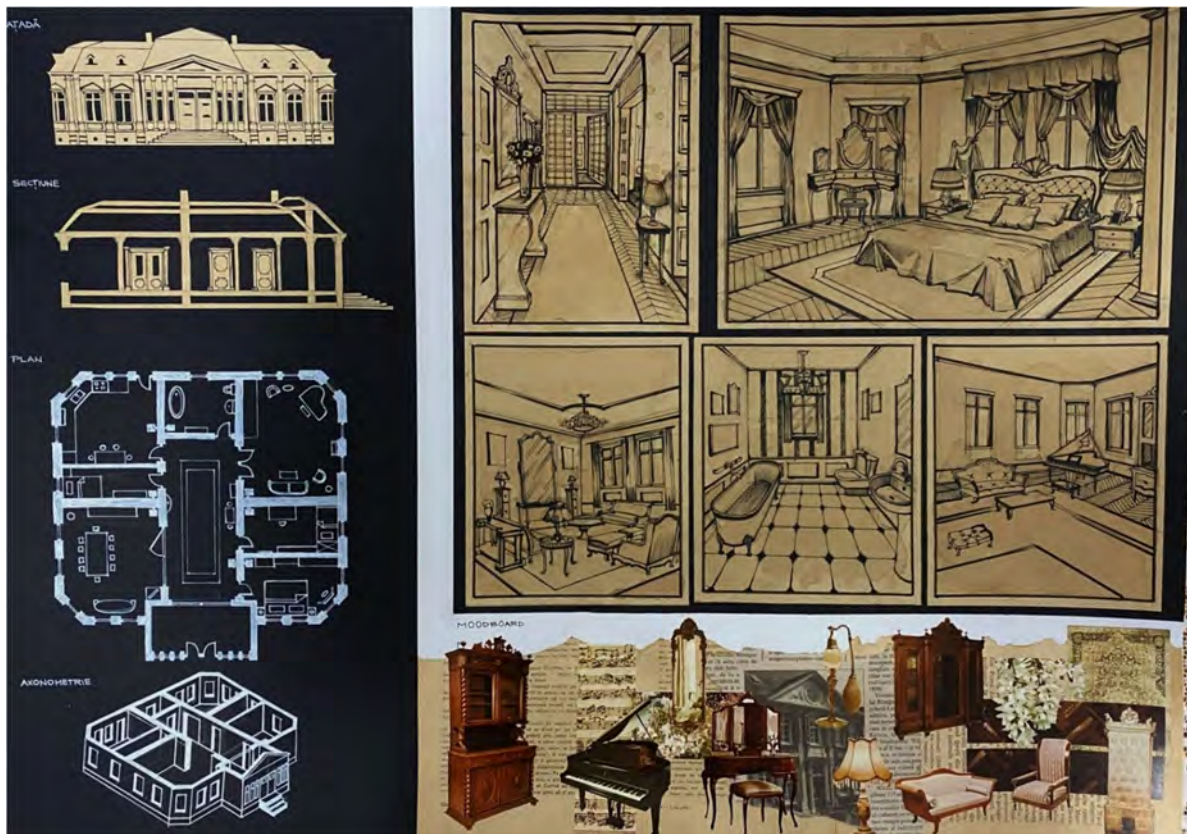

Piese propuse de Cristiana Iliș sunt tot desenate și împreună compun un album de amintiri și un pachet de documente vechi. Trimiterea la text este evidentă prin folosirea materialelor învechite și a unei tehnici simple, de desen în tuș și creion. Fotografii din moodboard în tonuri de alb-negru și sepia sugerează și ele emoții din alte vremuri.

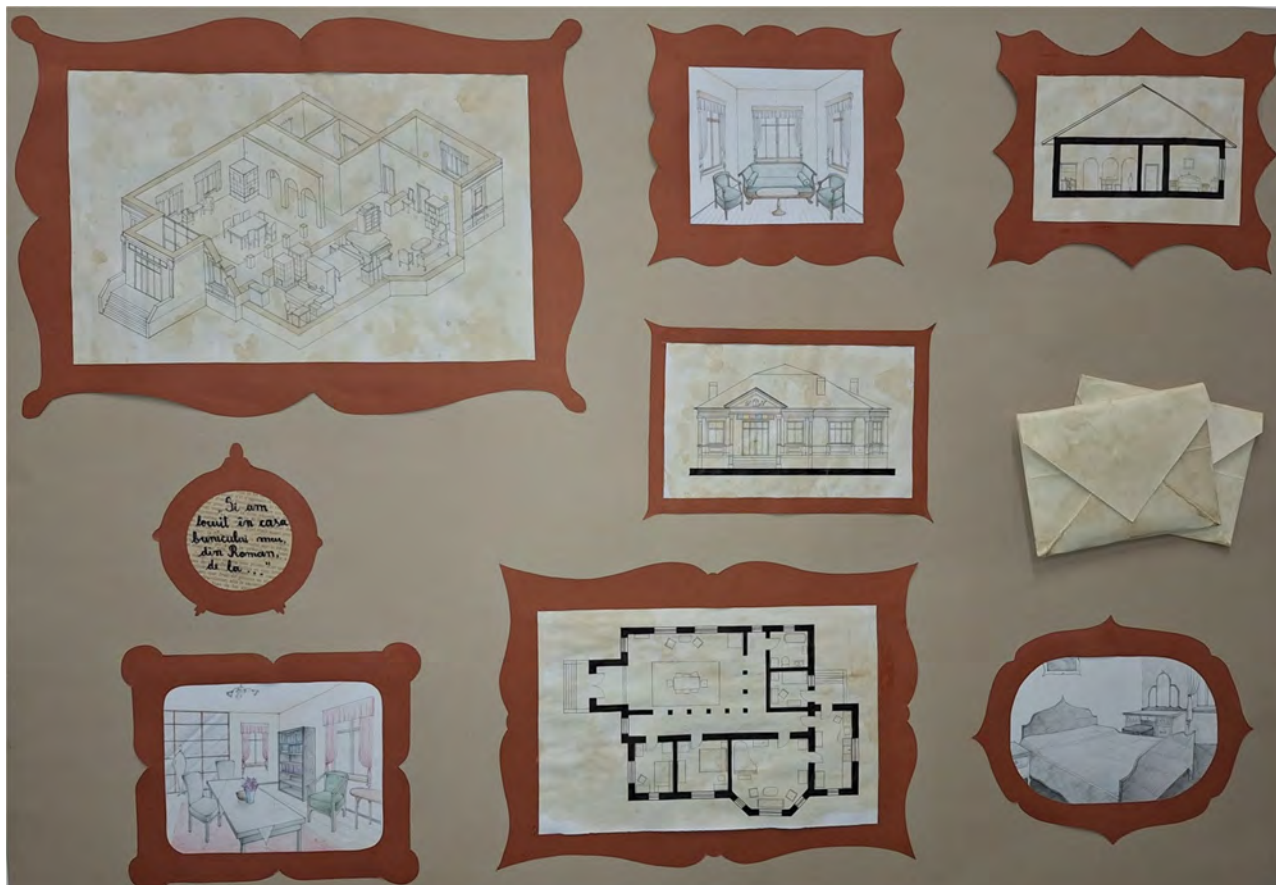

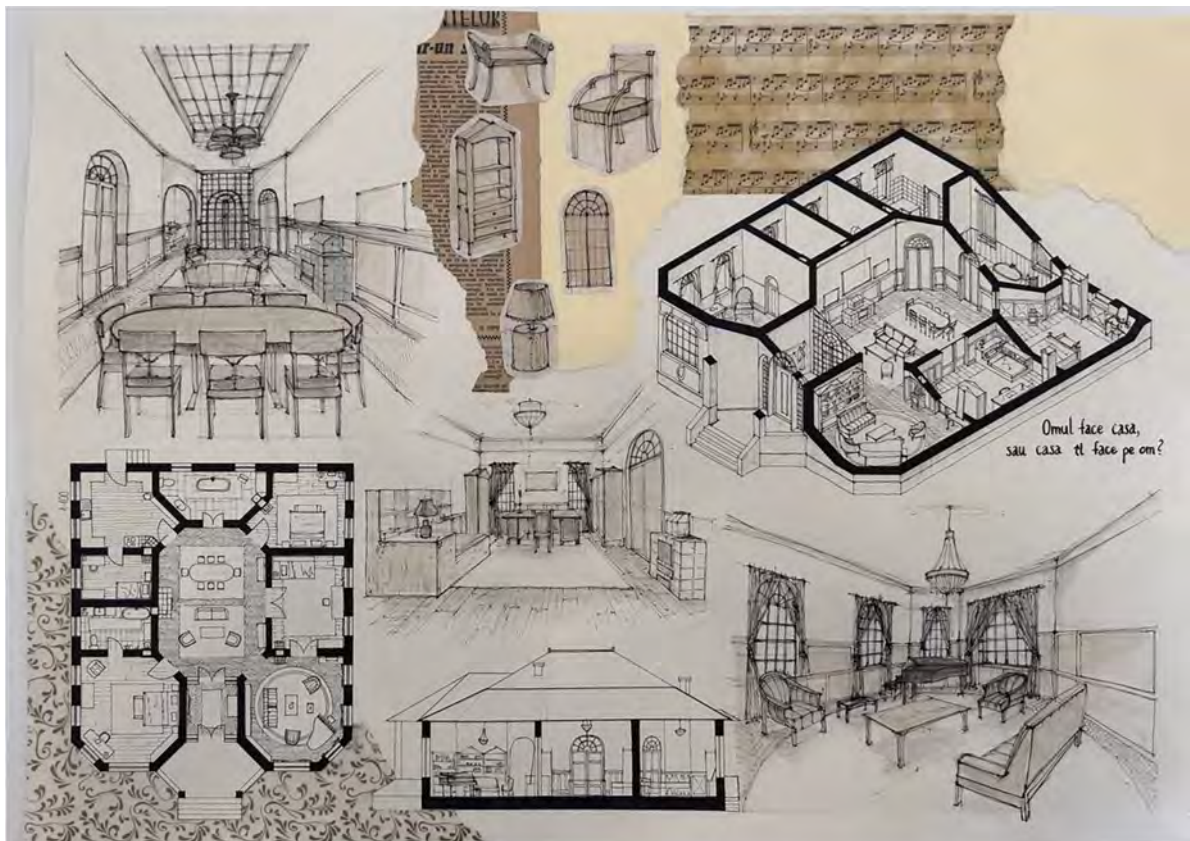
Prezentarea de tip afiș, cu desene în tuș, a fost aleasă de Andrea Nagy. Ea a interpretat spațiul pornind de la o organizare simetrică a planului în jurul antreului și a propus un colaj de desene în alb și negru, imagini de mobilier și decupaje din ziare vechi.

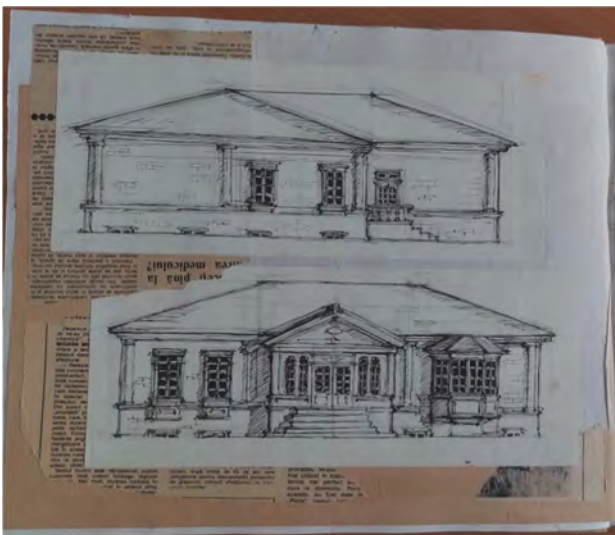
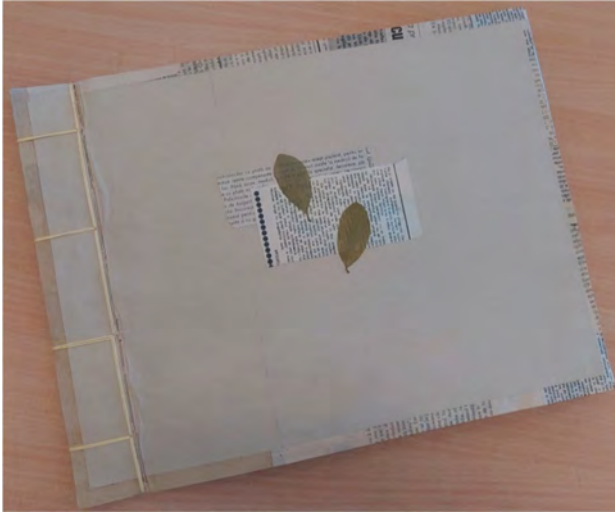
Aceeași prezentare de tip colaj a fost realizată și de către Alexandra Comea. Piesele ei sunt compuse sub forma unui perete al memoriei. Ramele simbolice conferă fiecărui exponat o valoare sentimentală. Colajul cu imagini de atmosferă devine și el o piesă prețioasă prin aluzia la scrisorile din text. Similar Alexiei Samson, și Alexandra și-a imaginat casa compusă doar din spațiile menționate în text, organizate în jurul unei zone ample de primire. Desenele sunt realizate cu finețe în tuș, cafea și creioane colorate și transmit o dată în plus trecerea timpului.

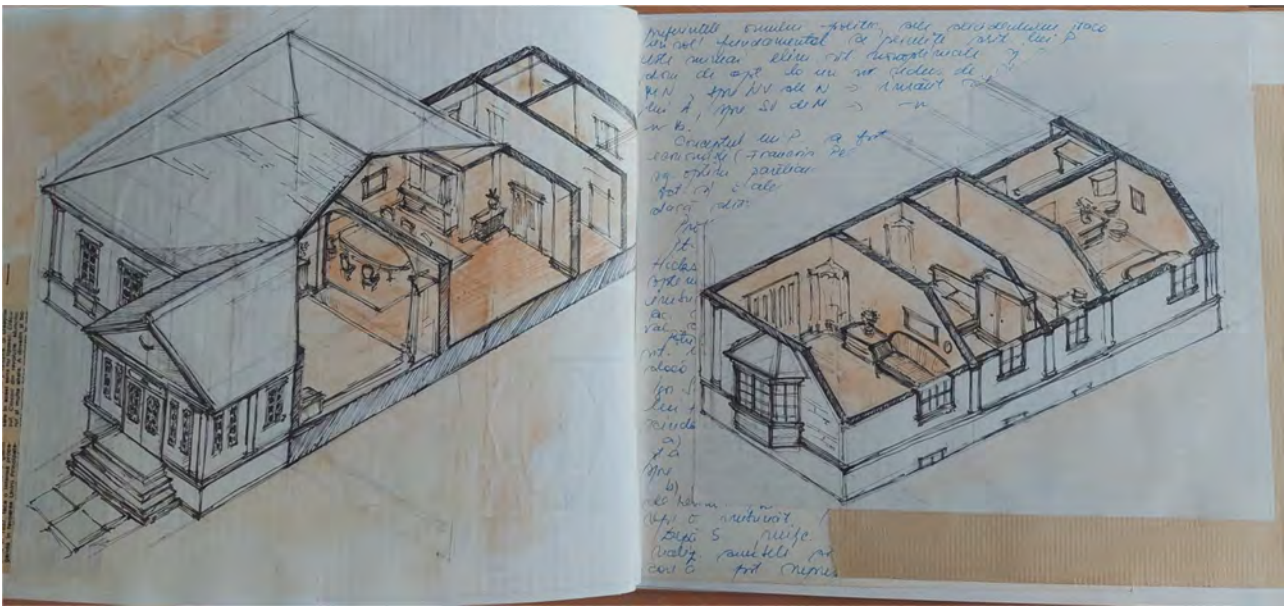

Larisa Bidian și Szotyori Dorka au ales amândouă prezentarea de tip colaj, cu propuneri planimetrice diferite, dar cu rezultate asemănătoare. În transmiterea ideii de spațiu al amintirii, ambele proiecte folosesc o grafică în tuș și colaje din materiale reciclate. Larisa propune un moodboard din fotografii alb-negru, în timp ce Dorka schițează în tuș piesele care sunt relevante pentru atmosfera casei.

Proiectul Iuliei Chiorean reia ideea albumului de amintiri. Lucrarea compune desene în tuș și acuarelă, fotografii, frânturi de scrisori și decupaje din ziare, pentru a reda ambianța specifică spațiilor principale ale casei. Materialele utilizate sunt reciclate și creează cu sensibilitate imagia unei colecții de amintiri vechi și dragi. Fiecare pagină este compusă cu grijă, cu atenție la detaliu și la imaginea de ansamblu. Pas cu pas, cititorul parcurge numeroase momente speciale, organizate cu pricepere.

Proiectele care au folosit colaje de materiale dar au propus și elemente tridimensionale, care au ieșit din planul unui afiș au fost clasificate în categoria „asamblaje”. În cele ce urmează, câteva proiecte ilustrează modul în care se pot asocia în mod armonios diverse tehnici în obținerea unor efecte surprinzătoare. Lucrarea Dianei Cimpoi se bazează în mare măsură pe desen. Piesele cerute sunt redactate sub formă de afiș în tuș și acuarelă. Hârtia învechită și desenul monocrom par îngălbenite de vreme. Planul, secțiunea și o fațadă a casei sunt redactate pe mucava și conferă profunzime imaginii.

În aceeași categorie, proiectul realizat de Ioana Airinei pare o colecție de obiecte cu valoare sentimentală: tablouri vechi, schițe, fotografiile, un plan tridimensional, din diferite materiale. Schițe în creion sunt asociate cu picturi în ulei, desene în tuș și fotografii color. Este un amestec eterogen, compus cu îndemânare, care evocă în mod evident trăirile sugerate în text.

Un alt exemplu de asamblaj este cel al Dăriei Gradinaru. Piesele desenate, încadrate de rame în relief sunt organizate pe fondul unui tapet cu rol de *moodboard*. Fotografii ale Antoanetei Ralian, schițe de atmosferă și alte imagini vechi compun un tablou afectiv al casei dispărute.

La limita dintre asamblaj și machetă proiectul de mai jos reușește să evidențieze caracterul casei, fără a cădea în nostalgie. Interpretarea originală a lui Sebesi Sarolt surprinde tridimensional o porțiune din spațiul casei, cea despre care nu există informații în text. Pentru restul locuinței, macheta care suplinește planul, secțiunea și axonometria, pare să se dematerializeze, lăsând loc imaginilor de atmosferă și detaliilor.

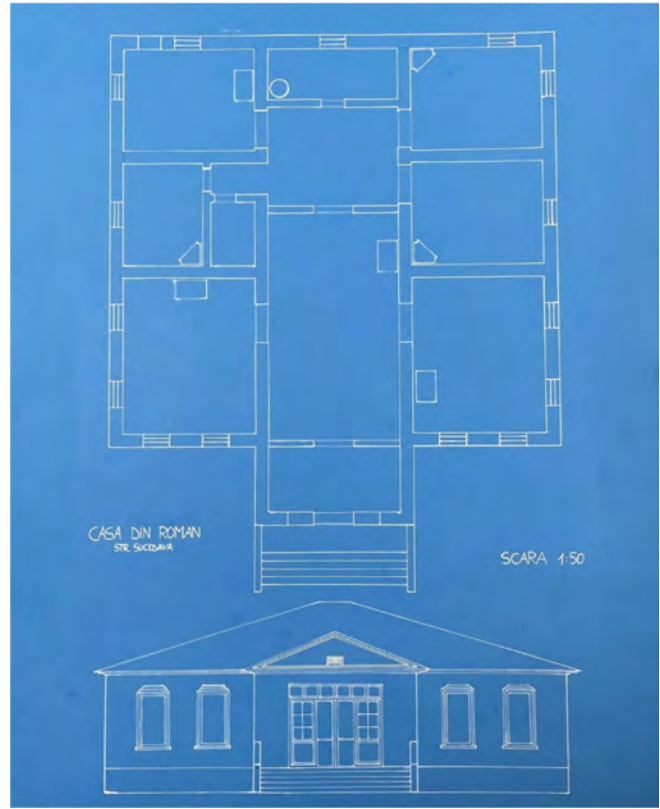
A patra categorie de proiecte, cea a machetelor nu este foarte numeroasă. Totuși, există câteva încercări de surprindere a spațiului în trei dimensiuni, dar niciuna nu oferă o imagine completă a casei. Studenții care au ales să construiască aceste reprezentări au insistat pe ilustrarea spațiului interior și a compartimentărilor, mobilierului sau a pardoselii și au neglijat în mare parte acoperișul sau relația casei cu grădina. Unul dintre aceste proiecte, cel al lui Darius Felezeu reușește din materiale simple, reciclate, să ofere o imagine foarte interesantă a legăturii dintre anvelopa spațiilor interioare și anvelopa casei. Macheta propune o tratare detaliată a pardoselii și a peretelui intrării, restul golurilor rămânând sugerate.

Într-o manieră similară, Paul Couti a reprezentat casa, insistând și pe sugerarea mobilierului. Proiectul său, confecționat tot din materiale reciclate, permite observarea spațiilor în secțiune, oferind și indicii despre tipurile de mobilier și decorațiuni prin mici schițe în tuș.

În cea de-a cincea categorie am inclus acele proiecte care au folosit pentru transmiterea ideii și alte mijloace în afară de desene, colaje de fotografii sau machete. Un prim exemplu este proiectul Robertei Fiț. Ea a ales să redacteze piesele cerute pe hârtie și carton colorat și împreună cu alte obiecte uzuale să creeze un moodboard tridimensional sub forma unei cutii cu amintiri. Fiecare piesă, aleasă cu grijă, surprinde câte un detaliu din text și conduce către un rezultat foarte credibil.

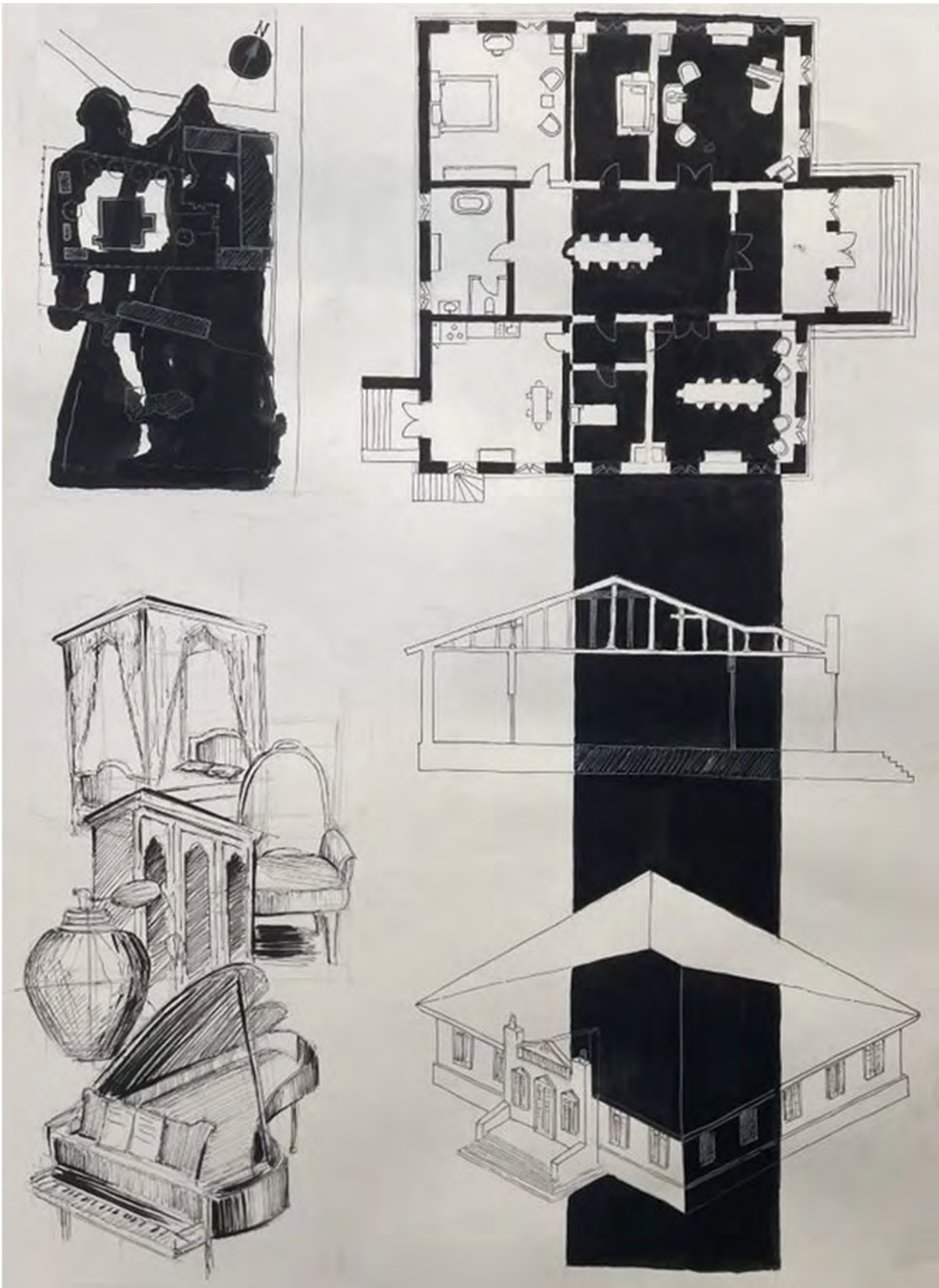
O abordare similară se poate remarca și în proiectele Alexiei Chiș și lui Andrei Galea. Andrei a imaginat o cutie de scrisori și obiecte prețioase. Piesele desenate sunt împachetate cu grijă și legate cu flori uscate, în timp ce plicurile conțin schițe de atmosferă și puse împreună formează moodboard-ul. Alexia prezintă și ea o cutie cu diverse amintiri și ilustrate vechi, care fac trimitere la detalii din text.

Proiectul Cristinei Stegorean se distinge de restul proiectelor printr-o manieră de reprezentare inedită. Folosind o ca suport o carte veche, Cristina a reușit să sugereze atmosfera perioadei interbelice prin decupaje, fotografii, desene și mici machete. Obiectul sculptural folosește într-un mod surprinzător toate elementele cărții. Coperțile ascund desenele cerute prin temă, iar paginile decupate creează un mic univers ce amintește de lumea copilăriei și a caselor de păpuși.

David Morar a ales pentru reprezentarea pieselor cerute prin temă un afiș, pe care l-a redactat în alb-negru, folosind tuș. Suplimentar, pentru a transmite atmosfera casei a conceput o instalație mobilă, cu trimitere directă la afacerea familiei descrisă în text. Prin rotația recipientelor de sifon, acționate de roțile dințate din carton, imaginile interioare se succed ca într-un film vechi.

Concluzii

Proiectele realizate de studenți, interesul și implicarea lor în rezolvarea acestei teme ne-au demonstrat că am făcut o alegere bună. Redarea unui spațiu descris prin text și apoi imaginat este un exercițiu excelent pentru antrenarea observației, atenției la detalii, imaginației, dar și a documentării complexe. Textul literar lasă loc interpretării și discuțiilor, ceea ce pentru studenți înseamnă lucru în echipă, dezbateri și argumentare. Trăirile și sentimentele din carte trebuie simțite și înțelese, iar acest lucru dezvoltă sensibilitatea și empatia. Mai mult, libertatea de interpretare, transpusă și în libertate de expresie în prezentarea proiectului este o provocare a creativității și o ocazie de manifestare a abilităților dobândite de studenți până acum. Toate aceste lucruri ne îndeamnă să privim acest tip de exercițiu ca unul binevenit la Atelierul 1 și să încercăm pe viitor să îl dezvoltăm și să îl îmbunătățim. Unul dintre aspectele pe care le considerăm perfectibile ar fi planificarea mai bună a etapelor temei, în sensul prevederii unui timp mai îndelungat redactării proiectului. Ar fi de asemenea utilă armonizarea mai bună a conținuturilor cursurilor cu etapele de lucru, prin prezentarea ușor în avans a informațiilor necesare. Căutarea altor texte de lucru, eventual propunerea în temă a mai multor variante la alegere ar putea fi o altă idee binevenită care ar genera un schimb amplu de idei între studenți și o mare diversitate de soluții.

DE LA TEXT LA IMAGINE

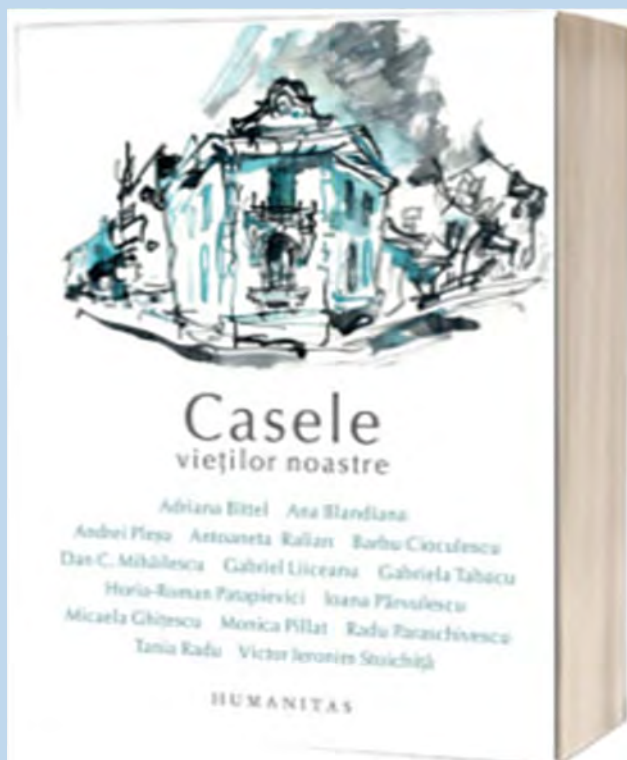
Imaginarea spațiului descris prin cuvinte

Cuvinte

[...] Și acum, în sfârșit, să pătrundem în interior. Întâi intrăm în vestibul – numit „antrețel” -, cel cu podeaua de mozaic pe care dansau razele colorate. Din antrețel se intra, printr-un glasvand, într-un hol mare, lung de nouă metri, numit „antreu”. Antreul avea și funcția de cameră de zi, și de sală de joc de cărți. Părinții mei aveau un cerc de prieteni cu care jucau seara pocher și rummy, prin rotație, la câte unul din ei. Jucau pe sume simbolice, pentru distracție. Pe peretele din dreapta antreului se deschideau ușile a trei camere: dormitorul părinților, camera mea (fostă a fratelui meu, cu 14 ani mai mare decât mine, care, când eu eram în anii preșcolari, studia la Paris, iar după studii s-a instalat la București) și a treia cameră, „salonul”. Dormitorul părinților avea o mobilă grea, bătrânească, dintr-un lemn gălbui, pistruiat, și două atracții: masa de toaletă a mamei, populată cu tot felul de cutiuțe și sticlule misterioase și cu un pulverizator pântecos, cu pompă, de care atârna un pompon și din care mă stopeam, ilicit, cu colonie franțuzească. A doua atracție era un dulap imens, cu oglinzi încastate în uși și cu un sertar mare la bază, în care, printre lenjerie înmiresmată de săculețe cu lavandă, se găsea pachetul de scrisori pe care și le trimiseseră părinții mei în timpul lungii lor logodne [...] În camera mea, dormeam pe ceea ce se numea un „studio” – o canapea lată, cu o ladă mare de lemn la cap, în care, peste zi se depozitau așternuturile, și cu o latură înaltă de lemn la perete cu firide în care țineam cărțile de căpătâi și o lampă de noapte cu abajur roz, care răspândea o lumină difuză, trandafirie. Pe peretele de deasupra studiului atârnav, încadrate de rame aurii, cele patru coroane împletite din frunze de stejar, pe care le dobândisem în cei patru ani de școală primară. Mama mi le înrămase și eu aveam impresia că sunt cununile de lauri ale împăraților romani. A treia ușă dădea în „salon”, camera cea mai elegantă: canapea și fotolii Biedermeier, un bufet uriaș, cu geamuri, în care mama păstra serviciile de masă din porțelan Rosenthal, paharele Baccarat și casețele cu tacâmuri de argint. Într-un colț, o măsuță de marmură albă, cu picioare arcuite, aurii, pe care se sprijinea o oglindă venețiană înaltă până în tavan, încadrată într-o ramă aurită foarte uvrațată, terminată în vârf cu o coroană traforată. [...] În alt colț al salonului se găsea inamicul meu numărul unu: un pian Steinway negru, lăcuit, cu o coadă lungă ca de dragon, care-mi rânjea ironic cu clapele lui albe. Eram obligată să fac zilnic exerciții, game, acorduri; aveam o profesoară de pian grasă și antipatică, și nici un dram de talent. În capătul antreului lung de nouă metri, se găseau baia cu o cadă de metal cu picioare și un cazan foarte înalt, în care ardea un foc veșnic, ca în iad, pentru apă caldă, apoi camera servitoarei și bucătăria spațioasă, cu o plită maiestuoasă și un cuptor miraculos, numit „rolă” din care mama scotea cele mai delicioase prăjituri. Din bucătărie, pe „ușa din dos”, se ieșea în curte, spre bucătăria de vară. [...]

Transformare

Textul de mai sus este un extras din capitolul *Casele prin care m-am perindat*, semnat de Antoaneta Ralian și apărut în volumul colectiv *Casele vieților noastre* (București, Humanitas, 2019).

Citiți cu atenție întregul capitol și imaginați-vă spațiul casei cu grădină descris în text. Redați vizual acest spațiu într-o manieră personală, expresivă.

Spațiul sugerat

Modalitatea de reprezentare este la alegere și va putea fi: o planșă cu caracter de afiș, o machetă, un film, un colaj, etc. Scopul ei este să descrie fidel spațiul, într-o notă afectivă. Oricare ar fi varianta aleasă, piesele de descriere a spațiului vor fi următoarele:

- un plan
- o secțiune
- o vedere axonometrică
- schițe de interior
- un moodboard.

Aceste piese vor putea fi completate și de altele, dacă se consideră necesar. Scara de reprezentare a pieselor este la alegere, dar va fi adaptată modului de prezentare ales.

Se recomandă utilizarea de materiale reciclate și reducerea la minim a consumului de resurse noi (hârtie, lemn, etc.)

Pași

Vom urmări următoarele etape:

1. parcurgerea și înțelegerea textului
2. documentare despre spațiul descris în text (context istoric și cultural)
3. vizitarea unei străzi din Cluj cu case similare
4. redactarea pieselor cerute
5. alegerea metodei de reprezentare
6. prezentarea proiectului în cadrul semigrupului;

Mod de lucru

Proiectul va fi realizat individual de către fiecare student, sub îndrumarea cadrului didactic coordonator al semigrupului.

Textul studiat este disponibil pe platforma Teams, în canalul *Proiectare de arhitectură 1*.

Materialele necesare vor fi stabilite de fiecare student, în funcție de prezentarea aleasă.

Se recomandă tuturor studenților folosirea caietelor de schițe și a calculului de studiu (foiță). Pentru documentare se vor folosi tablete sau laptopuri.

Program

Mărti, 17 octombrie 2023

14:00 - 15:00 prezentarea temei

Joi, 19 octombrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 discuții despre temă, text, documentare

14:00 - 16:00 curs proiectare – plimbare prin Cluj

Mărti, 24 octombrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 documentare și schițare soluție

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 26 octombrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 schițare soluție

14:00 - 15:00 curs proiectare

Marți, 31 octombrie 2023 9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 pregătire prezentare

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 2 noiembrie 2023

FAST Timișoara

Marți, 7 noiembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 pregătire prezentare

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 9 noiembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 susținerea proiectului în cadrul semigrupului

14:00 - 15:00 curs proiectare

Obiectivele proiectului

1. Înțelegerea calităților unui spațiu descris prin text
2. Înțelegerea și exersarea metodelor de documentare
3. Exersarea transpunerii informației textuale în informație vizuală
4. Exersarea prezentării proiectului prin transmiterea clară și succintă a ideilor

Evaluare

La evaluarea proiectelor se vor lua în considerare următoarele aspecte:

1. Participarea activă la atelierul de proiectare
2. Interesul, seriozitatea și rigurozitatea în elaborarea proiectului
3. Originalitatea și creativitatea în modul de interpretare și prezentare
4. Calitatea grafică a proiectului

Proiectul va fi notat cu o notă de la 1 la 10 și aceasta va avea o pondere de 20% din nota finală la disciplina Proiectare 1.

Bibliografie

Bittel, Adriana et al. *Casele vieților noastre*. București: Humanitas, 2019

Autori temă: Conf.dr.arh. Dana Opincariu, As.dr.arh. Laura Patachi, Dr.arh. Silviu Borș

Colectiv cadre didactice disciplină Proiectare 1:

Decan de an: conf.dr.arh. Dana Opincariu. Echipă: as.dr.arh. Laura Patachi, as.dr.arh. Alina Voinea, dr.arh. Silviu Borș, dr.arh. Marius Păsculescu, drd.arh. Verona Musteață, drd.arh. Adrian Niculaș, dr.arh. Horia Mihai-Coman

17 octombrie 2023

Proiect 3 „Joc compozițional. De la imagine la spațiu”

Context

Cea de-a treia temă din acest semestru a fost concepută ca un exercițiu de compoziție premergător primului proiect „adevărat” de arhitectură. Punctul de plecare pentru această temă a fost proiectul cu același titlu pe care l-am realizat în 2021. Atunci, la fel ca acum, ne doream un exercițiu care să îi pregătească pe studenți pentru conceperea unui spațiu arhitectural, fără mizele încadrării într-un sit sau limitările unei funcțiuni stabilite. Ne gândeam la un joc, prin care studenții să compună elemente și spații, să ia contact cu materiale noi și să înțeleagă procesul de transformare a unei idei într-un obiect tridimensional. Proiectul din 2021 a avut ca bază un *kit* de materiale, cu dimensiuni precise: o placă de mousse alb de 50x70 cm, o folie transparentă format A4, o foaie albă format A4, o bucată de pânză albă de 30x30 cm, un ghem de sfoară albă și câteva reguli clare de folosire a materialelor. Pentru placa de mousse și folie tema oferea șabloane de tăiere a elementelor și permitea îndoirea sau curbarea lor, pânza se putea decupa liber, dar trebuia folosită toată, iar hârtia albă și sfoara puteau fi folosite în cantități la alegere. Scopul temei era realizarea unui obiect spațial sculptural, fără funcțiune și fără să descrie un obiect cunoscut. De asemenea, studenții erau îndemnați să documenteze prin fotografii parcursul proiectului și să întocmească un jurnal vizual, folosind un șablon dat prin temă. Realizarea proiectului a presupus parcurgerea mai multor etape. În prima fază, studenții și-au procurat materialele și au confecționat elementele *kit*-ului. Apoi s-au documentat pentru machete sau instalații similare, au schițat diverse configurații posibile, le-au testat în machetă cu materialele din *kit* sau cu alte materiale de studiu și în final au realizat obiectul și jurnalul cu fotografiile din proces. Spre surprinderea noastră, procesul nu a fost unul simplu. Stabilirea setului de materiale și a dimensiunilor a fost de mare ajutor și a reprezentat o limită binevenită în procesul de creație, dar conceperea efectivă a obiectului a pus probleme în multe situații. Mulți studenți s-au aflat pentru prima dată în situația de a lucra cu mousse și folie. Pentru alții, libertatea de exprimare, lipsa unei funcțiuni sau a unei indicații de formă a generat un blocaj. Ca îndrumători am fost puși în unele cazuri în situația de a contribui semnificativ în dezvoltarea conceptelor, pentru a ajuta studenții să depășească faza de dezorientare și incertitudine. Îndemnul nostru permanent a fost să aibă curaj și să experimenteze. I-am sfătuit să încerce să își găsească maniera personală de a transforma ideile în ceva palpabil, fie trecând prin schițe, fie modelând în mod repetat direct în machetă. Cu implicare multă din ambele părți, soluțiile au început să apară, chiar dacă uneori nu au fost cele mai armonioase sau nu au folosit materialele în modul firesc, sau la potențialul maxim. În ansamblu, rezultatele au fost bune și studenții au învățat multe într-un timp relativ scurt. Proiectul ne-a demonstrat că exercițiul de compoziție este foarte bun în atelierul din primul semestru și că, îmbunătățit, ar putea fi reluat.

Obiective

În conturarea temei din 2023 ne-am bazat pe aspectele pozitive ale temei anterioare și am încercat să simplificăm procesul de compunere a formelor, aducând în același timp un aport de informație în alte direcții. Ideea întregului atelier a fost de a organiza o trecere firească și gradată între proiecte, astfel încât studenții să poată deprinde abilități noi, exersându-le totodată pe cele existente. Primul proiect a propus o analiză a spațiului fizic și reprezentarea lui prin imagini. A fost, așadar o primă trecere de la spațiu la imagine. În proiectul al doilea ne-am propus analiza spațiului povestit și înțelegerea transformării cuvântului în imagine. În cel de-al treilea proiect propunem o revenire la spațiu prin interpretarea unei imagini și transpunerea ei în trei dimensiuni. De această dată, jocul compozițional se referă la interpretarea unei opere de artă abstractă și transpunerea ei în trei dimensiuni, așa încât la final, instalația rezultată să păstreze privită dintr-un anumit

unghi imaginea inițială. Astfel, etapa rezolvării compoziției a fost modificată prin introducerea unui reper, pe baza căruia să se dezvolte o compoziție tridimensională. S-a renunțat de asemenea la *kit-ul* de materiale și studenților li s-a dat libertatea alegerii materialelor și a tehnicii de lucru, având doar obligația de a încadra compoziția într-un cub cu latura de 50 cm. Am plănuit astfel să inițiem studenții în compunerea elementelor spațiale pornind de la înțelegerea principiilor de compoziție din artă. Am ales să reducem dificultatea procesului de generare a formei făcând în schimb legătura cu arta abstractă. Am ghidat astfel documentarea spre descoperirea curentelor artistice de la începutul secolului al XX-lea și a artiștilor de referință, contribuind la înțelegerea legăturii dintre artă și arhitectură.

Mod de lucru

Proiectul a fost unul scurt, desfășurat pe parcursul a două săptămâni. Studenții au primit în anexa temei cinci imagini ale unor lucrări aparținând unor artiști cunoscuți: Kazimir Malevich, Paul Klee, Theo van Doesburg și Piet Mondrian. În prima etapă a proiectului s-au documentat despre acești artiști, despre curentele pe care le reprezintă și au căutat exemple de instalații similare. Apoi, și-a ales fiecare câte o imagine și au început să schițeze moduri în care ar putea crea un obiect tridimensional pornind de la tabloul ales. După studii pe hârtie și pe machete s-au concretizat idei valide și au început să realizeze instalația. Ca și în tema anterioară, și în acest proiect s-a recomandat economia de resurse prin folosirea, în limita posibilităților, după caz, a materialelor reciclate. Intervenția

îndrumătorilor în realizarea soluțiilor pentru instalații s-a dorit a fi limitată la orientarea documentării și la sfaturi pentru alegerea materialelor și pentru rezolvarea detaliilor. Studenții au lucrat mult în atelier și au învățat unii de la alții despre folosirea materialelor. În cazul utilizării materialelor reciclate provocarea a fost în unele cazuri de a le prelucra (prin tăiere sau vopsire) pentru a se potrivi în compoziție. De asemenea, scara mare a obiectului a impus rigurozitate în finisare, lucru care câteodată s-a dovedit greu de realizat.

Cursuri

În această etapă a activității de proiectare, cursurile s-au axat pe ilustrarea legăturii dintre arhitectură și artele plastice. După o scurtă introducere în istoria artei abstracte, au fost discutate câteva principii de compoziție în

pictură și ilustrate cu exemple de lucrări din diferite perioade. Pentru a sublinia conexiunea dintre discipline au fost propuse și imagini ale unor construcții care demonstrează principiile discutate. Am urmărit ca analogia să fie cât mai evidentă, așa încât imaginile alese au vizat mai mult compunerea fațadelor. Prin această alăturare am dorit să conștientizăm faptul că imaginea obiectelor de arhitectură nu este una aleatorie, ci este produsul unui proces de compoziție, bazat pe reguli și principii valabile și în alte arte. Pe de altă parte, am considerat important să transmitem ideea că arta poate să fie întotdeauna o sursă de inspirație importantă pentru arhitecți, lucru care este exersat și prin proiect, chiar dacă instalația rezultată nu urmărește un caracter arhitectural.

Rezultate

Propunerile de spațializare pornind de la cele cinci imagini au avut rezultate foarte variate, așa cum era de așteptat. Unii studenți au ales să lucreze cu elemente liniare sau plane pe care să le disperseze în spațiu folosindu-se de alte materiale transparente pe post de suport. Alții au lucrat cu volume și au propus compoziții prin alăturarea sau intersectarea unor obiecte. O categorie mai restrânsă de lucrări a mizat pe efecte optice și a propus instalații tridimensionale care transformă imaginea obiectului propus în imaginea tabloului de referință. Dimensiunea proiectelor este și ea diferită. Cei mai mulți studenți au înțeles să conceapă instalații care să fie tangente fețelor unui cub cu dimensiuni date, dar au existat și soluții cu dimensiuni mai mari și mai mici care au luat ca reper volumul unui cub cu latura de 50 de cm. În cele ce urmează vom parcurge o selecție de proiecte organizate în funcție de lucrările pe care le interpretează și vom trece în revistă cele mai interesante soluții.

23
24

ACCENT

se referă la folosirea elementelor vizuale pentru a atrage atenția asupra unei anumite zone, a unui punct de interes

Observații:

- o compoziție poate avea unul sau mai multe centre de interes
- centrul de interes poate corespunde cu centrul geometric al compoziției
- centrul de interes poate fi pus în evidență prin mai multe modalități: mărirea unor elemente în raport cu altele, prezența mai multor detalii, orientarea elementelor către el, contrast puternic, culoarea cea mai puternică

Johannes Vermeer, Fata cu cerceș de perle, 1665

C12

23
24

CONTRASTUL cromatic

- se realizează prin alăturarea unor culori diferite;
- poate fi de mai multe tipuri:

Contrast

- în sine: asocierea a minimum trei culori pure, mediate în general de alb, negru sau gri; cu cât culorile sunt mai pure și mai apropiate de cele 3 culori principale, cu atât contrastul este clar diferențiat.
- cald-rece: rezultă din asocierea unei culori calde (galben, oran, roșu) cu una rece (albastru, verde, violet); fiecare pereche de culori complementare are un contrast cald-rece
- cantitativ: se referă la folosirea unor combinații de culori pe suprafețe diferite ca întindere.
- calitativ: legat de gradul de saturație a culorilor (calitatea); culori saturate - intense, culori desaturate - apropiate de alb sau negru; culorile saturate atrag privirea, iar cele desaturate sunt mai ușor de tolerat de ochi pe suprafețe mari
- complementarelor: implică un contrast între perechi de culori complementare: oran-albastru, galben-violet, roșu-verde
- simultan: se întâmplă doar în ochii privitorilor, nu poate fi surprins în fotografie; este proprietatea unei culori de a trimite tonurile neutre cu care vine în contact către complementara sa.
- valoric: valoarea se referă la lumina relativă sau la întunericul lucrurilor independent de culoare; contrastul valoric este diferența dintre cele mai deschise și cele mai întunecate părți ale unei compoziții

C13

23
24

MODEL / PATTERN

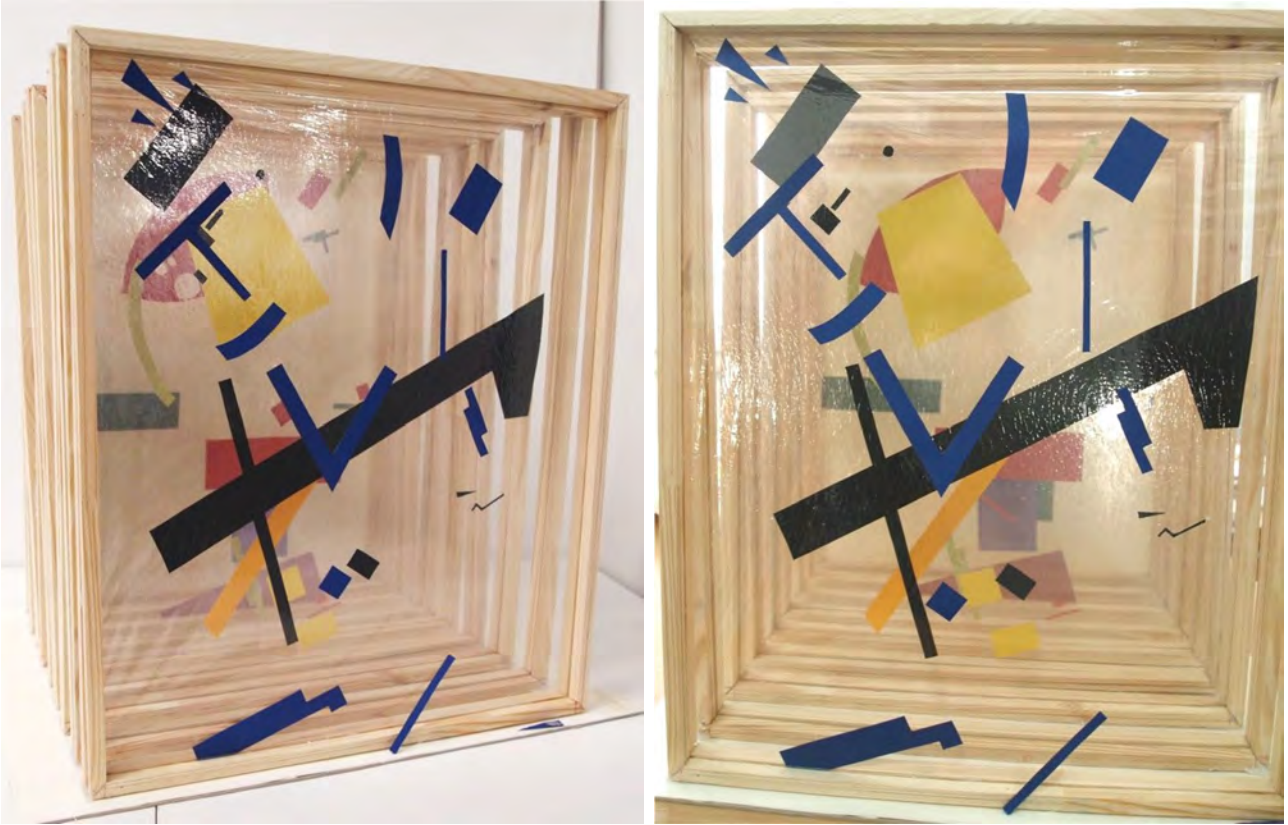
- presupune repetarea unui set de forme, linii sau culori, care creează un efect vizual armonios.

- combinația acestor elemente vizuale creează un motiv, un element de design sau o imagine
- repetarea acestora pe o suprafață creează unitate și armonie în compoziție
- este folosit pentru a crea impresia de ordine, echilibru și pentru a structura compozițiile.
- pot fi clasificate în mai multe moduri:
 - o geometrice (forme geometrice)
 - o organice (frunze, flori, stele, nori, etc.)
 - o naturale (se găsesc doar în natură: spirale, fractali, etc)
 - o create de om
 - o cu elemente regulate
 - o cu elemente neregulate

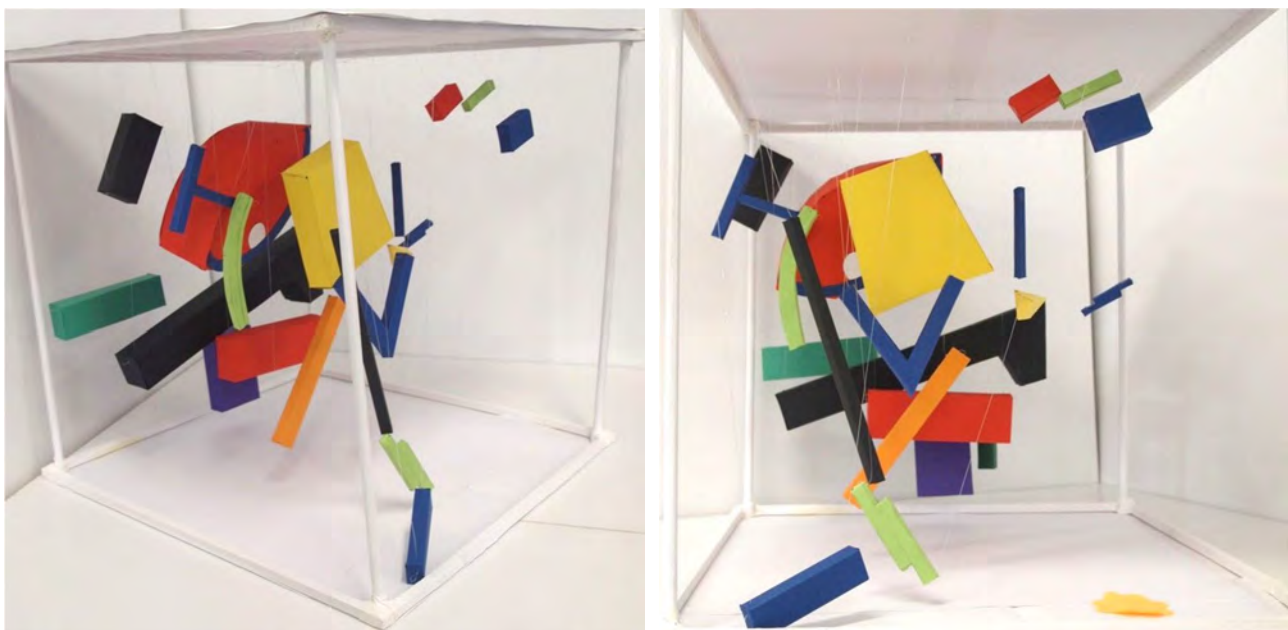

C13

Studentii care au ales să interpreteze tabloul *Suprematism* al lui Kazimir Malevich din 1915, au avut viziuni foarte diferite despre cum ar putea arăta această instalație, de la modul de interpretare a elementelor din tablou, la materiale și până la direcțiile de privire recomandate pentru perceperea instalației. Diana Cimpoi a privit lucrarea inițială ca o o suprapunere de elemente plane. Apoi printr-un proces de descompunere a transformat tabloul în straturi succesive de elemente. Prin recompunerea lor s-a format instalația care poate prezenta interes din toate direcțiile, dar care reconstituie tabloul privită din direcția perpendiculară pe planurile elementelor plutitoare.

Instalația imaginată de Ioana Larca folosește și ea un cadru pentru compunerea unor obiecte tridimensionale plutitoare. Obiectul are patru direcții de privire, toate interesante și atent rezolvate.

Andrea Nagy a gândit și ea o compoziție din elemente plane dispuse paralel. Abordarea e similară cu cea a Diane, tabloul se recompilează prin perceperea suprapusă a mai multor straturi. De această dată piesele compoziției sunt susținute de elemente liniare subțiri dispuse vertical și orizontal, care nu există în tablou și se doresc cu grosime neglijabilă.

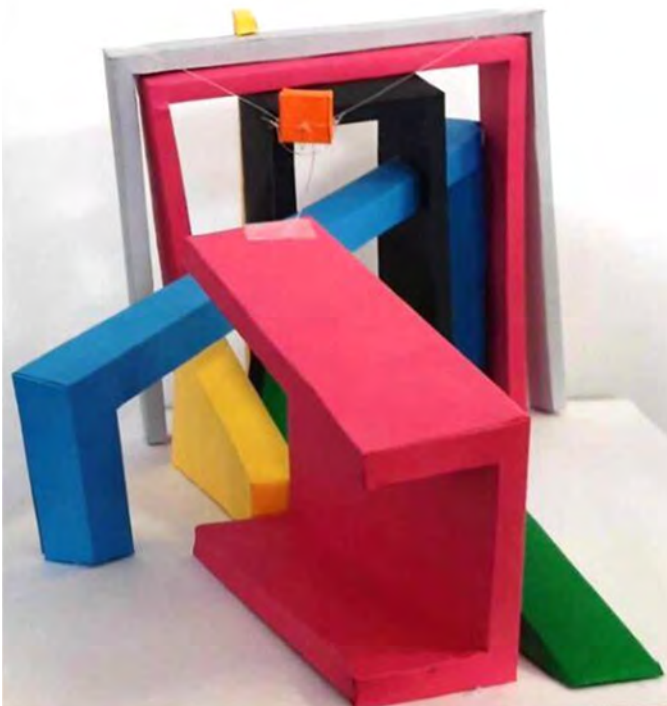

Adina Neagu și Alexia Pop și-au imaginat proiectele ca intersecții de volume. În timp ce Adina folosește ca bază un plan înclinat placat cu oglindă pentru a compune o serie de prisme colorate, Alexia și-a imaginat un suport din plută format din baza și una din laturile unui cub pentru a construi o instalație interesantă care poate fi privită din patru direcții. Ambele lucrări excelează prin meticulozitate și finețe în realizarea detaliilor. Chiar și cele mai mici elemente sunt tratate cu atenție și respectă poziția originală. De asemenea, în ambele lucrări se remarcă strădania de a lucra cu nuanțe apropiate de cele din tabloul de referință.

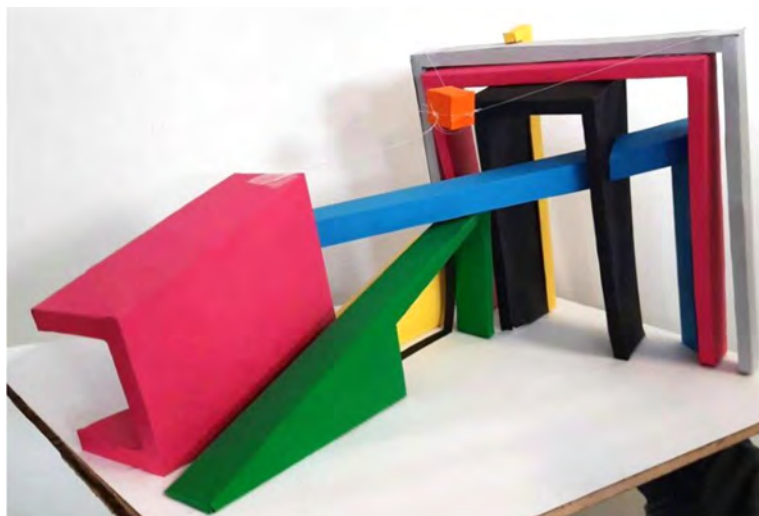

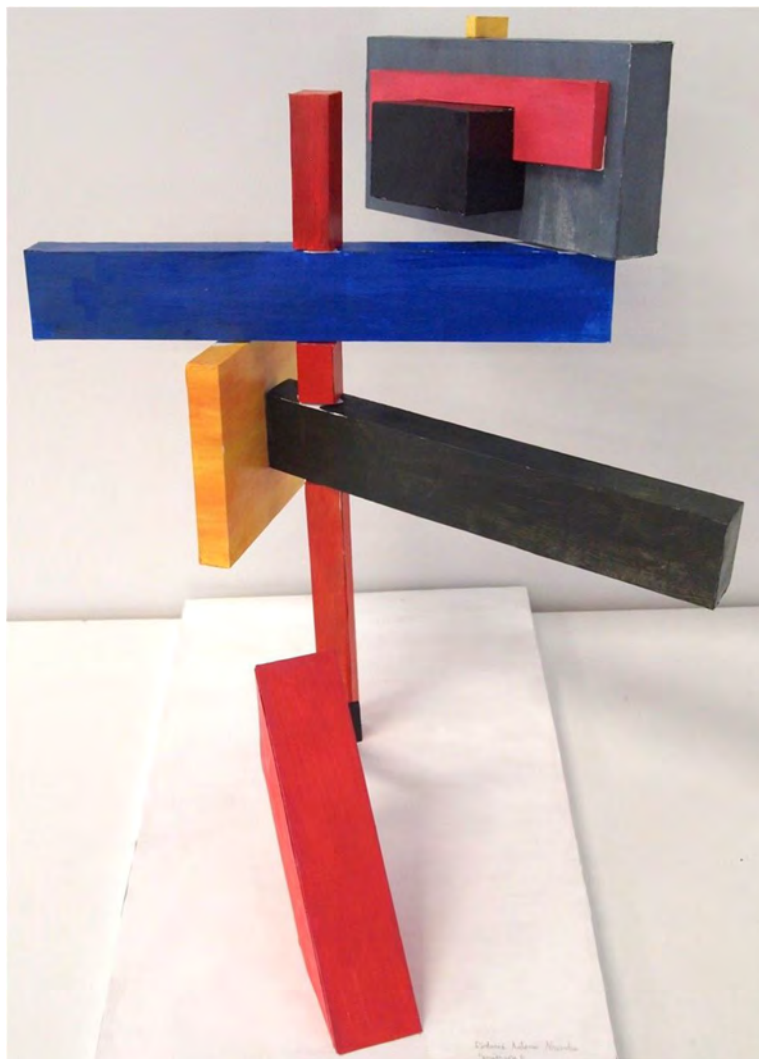
A doua lucrare aparținând lui Kazimir Malevich, *Suprematist Construction of Colours* (1928-29) oferită ca inspirație studenților a avut și ea numeroase interpretări, cele mai multe sub forma unor compoziții cu volume simple. Una dintre cele mai bune soluții, care combină volume prismatice de diferite dimensiuni, reușind să creeze un obiect interesant privit din orice direcție, îi aparține Andreei Pitic. Volumele ei se așează

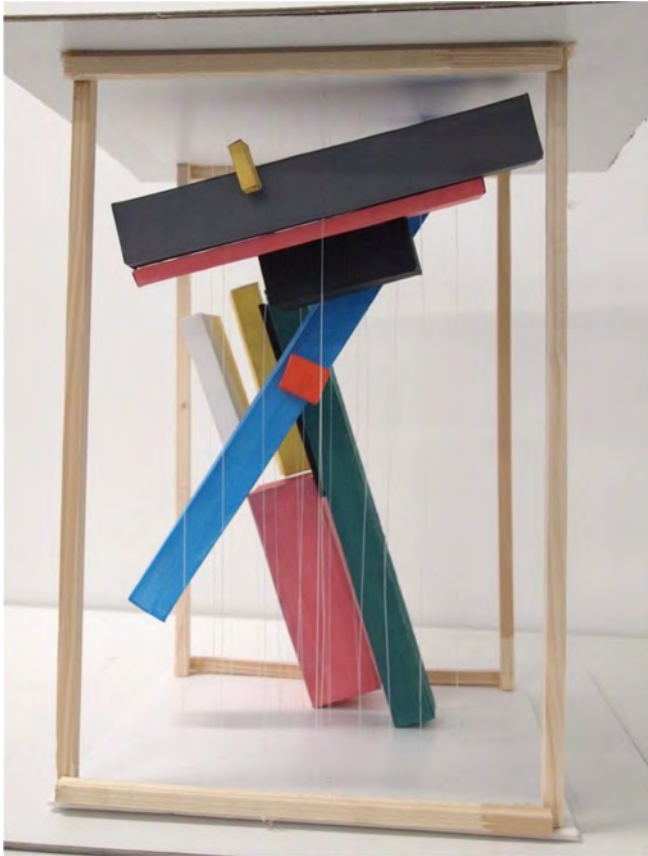
gravitațional pe o bază orizontală, având proporțiile tabloului. Privită de sus compoziția trimite la imaginea inițială, privită de jur-împrejur, propune imagini foarte diferite, dar la fel de reușite.

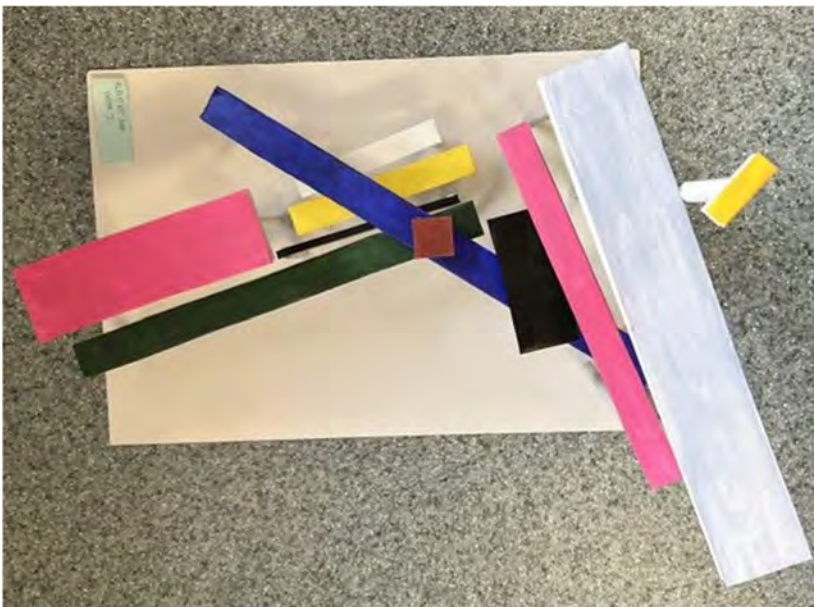
Genina Popa și Antonio Rîndunică au propus și ei compoziții de prisme, folosind materiale pline, vopsite. Genina a compus elemente simple pe o bază pătrată, în jurul unei prisme zvelte cu rol de accent vertical. Antonio a imaginat același element ca accent, dar i-a dat și un important rol structural în susținerea tuturor celorlalte elemente.

Instalația Teoderei Oprean imaginează o compoziție de volume suspendate. Ea folosește o structură din lemn de formă paralelipipedică de care, cu ajutorul unor fire transparente, suspendă corpurile pentru a obține imaginea dorită. Bazele structurii sunt tratate opac, iar compoziția poate fi privită de jur-împrejur, pe patru laturi. O strategie asemănătoare a propus și Andreea Rus, care a imaginat un volum suport, închis pe trei laturi, care susține prin fire transparente orizontale o compoziție de volume a cărei imagine văzută de sus trimitte la tabloul lui Malevich.

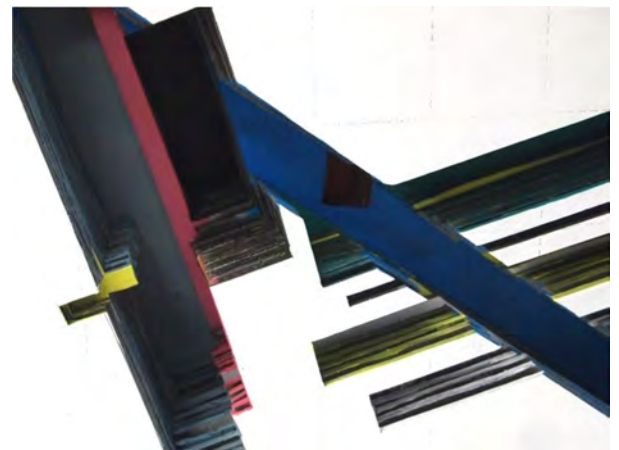
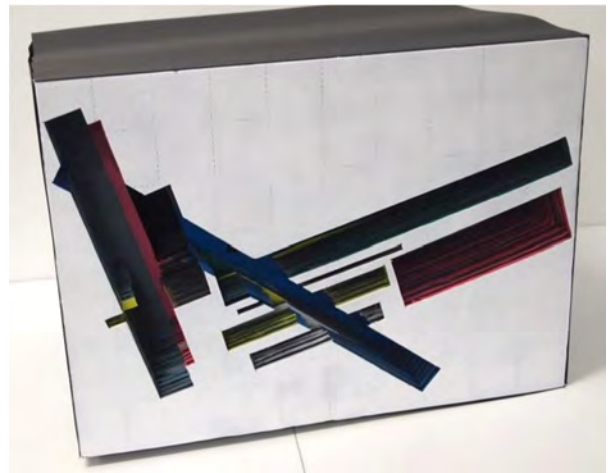
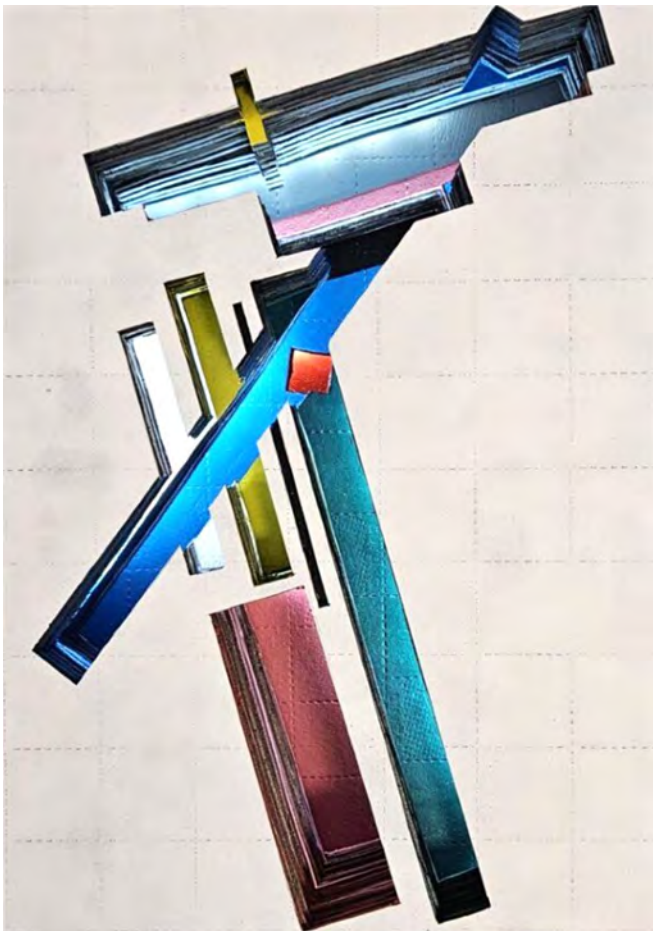

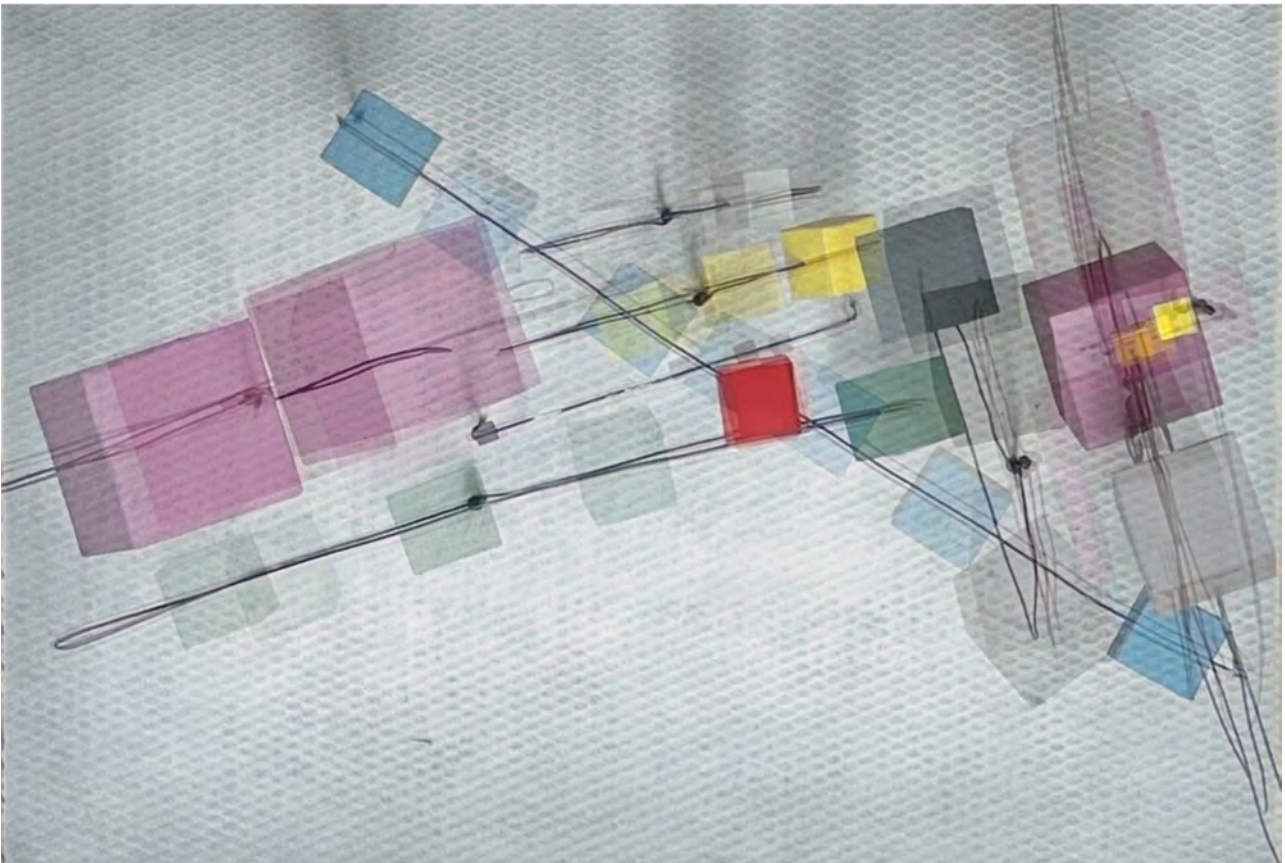
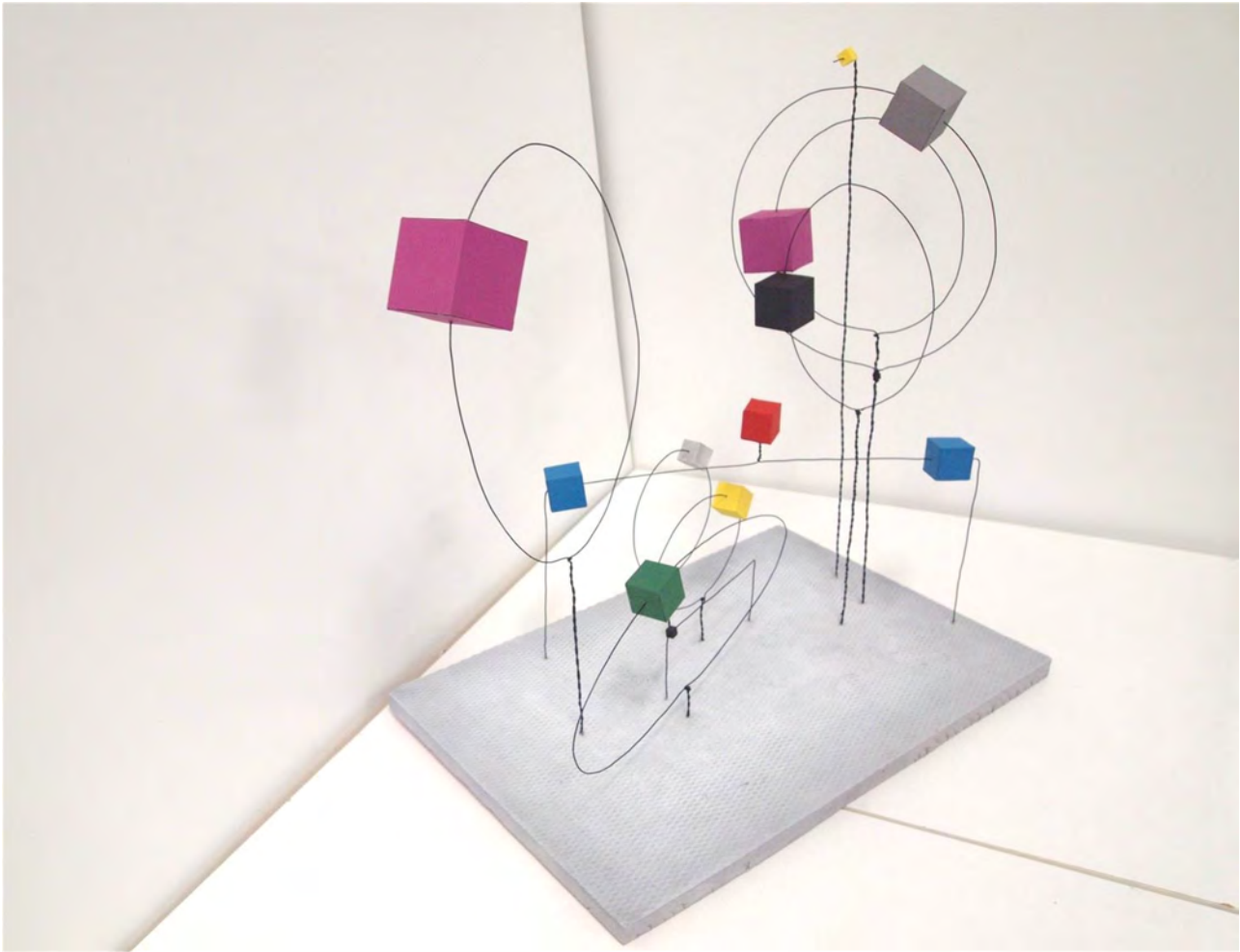
Ana Albert și Alexia Andrei au dezvoltat o abordare particulară, prin folosirea unor elemente cu grosime redusă suspendate individual cu ajutorul unor structuri din lemn cu diferite înălțimi. Ana a folosit prisme pline colorate la partea superioară susținute de câte două elemente verticale. Alexia a mizat pe un joc de suprafețe și elemente liniare, structurile din lemn propuse de ea, avânt un puternic caracter arhitectural.

Proiectele propuse de Alexia Chiș și Ruxandra Săndulean-Țîcșă au dezvoltat idei pe cât de diferite, pe atât de surprinzătoare. Alexia a propus o instalație cinetică, pe o structură din sârmă subțire. Corpurile cubice aflate în mișcare pe traiectorii bine definite sunt cele care generează formele din tablou. Pe de altă parte, Ruxandra lucrează cu plinul. Instalația ei pornește de la un volum compact căruia prin decupaje repetate îi atribuie în vederea de sus, imaginea lucrării lui Malevich.

Cea de-a treia grupă de proiecte, cele care au interpretat tabloul *Colorful Architecture* (1917) a lui Paul Klee, a fost cea mai puțin numeroasă. Cu toate acestea, toate rezultatele sunt remarcabile și pot fi împărțite în trei direcții de gândire. O primă direcție, reprezentată de lucrarea lui Luliea Chiorean, a urmărit recompunerea imaginii prin suprapunerea unor straturi de pânză translucidă, pe care au fost desenate familii de forme din tablou. Compoziția sugerează modul de percepere a obiectelor arhitecturale dispuse în planuri succesive în adâncimea spațiului sau chiar descoperirea arhitecturii prin vizualizarea straturilor suprapuse adăugate în timp.

Într-un gest la fel de sensibil și folosind tot materiale textile, proiectul Andrei Sabău imaginează silueta unui oraș. Reliefurile planurilor de culori diferite face trimitere la diversitatea surprinzătoare a spațiilor care ne înconjoară și cărora rareori le percepem adevărata frumusețe. Construcția diafană se leagă de bază prin elemente de susținere zvelte, iar piesa dominantă verticală poate fi privită ca o metaforă a legăturii dintre pământ și cer.

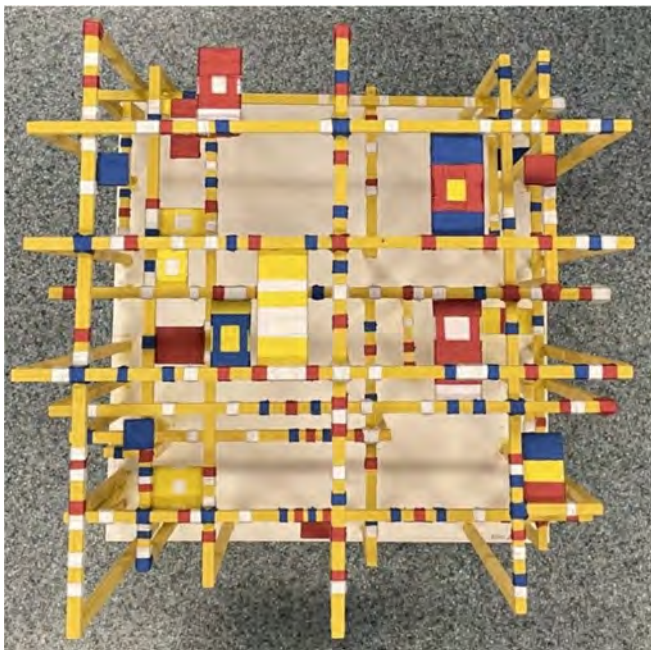
Cea de-a treia direcție identificată în rezolvarea proiectelor inspirate de lucrarea lui Paul Klee, a generat rezultate similare. Aceasta este o consecință a faptului că s-a lucrat cu volume prismatice de diferite înălțimi, care împreună compun un peisaj arhitectural. Rezolvările de detaliu diferă, la fel și materialele folosite. Daria Grădinaru a lucrat cu carton alb și acuarelă, urmărind să se apropie cât mai mult de culorile din pictură.

Alexia Samson a folosit aceeași tehnică, străduindu-se, la fel ca Daria să spațializeze fiecare element din lucrarea originală. Spre deosebire de lucrarea Dariei, care este imaginată ca un mic oraș și oferă imaginea tabloului atunci când este privită de sus, Alexia și-a compus lucrarea prin suprapunere de volume pe înălțime, pentru a fi citită frontal. Szotyori Dorka a avut și ea o interpretare similară Alexiei și folosind carton colorat a realizat un joc de volume având ca bază un plan orizontal și unul vertical.

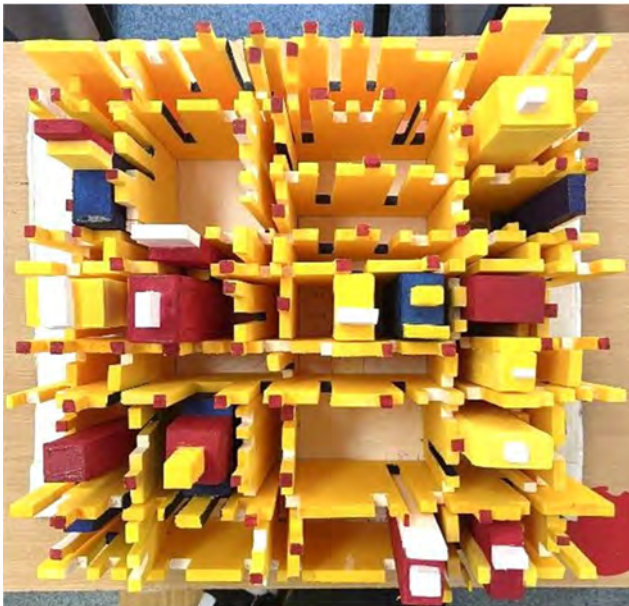
Studentii care au ales lucrarea lui Piet Mondrian, *Broadway Boogie Woogie* (1942-43) au dovedit foarte multă răbdare în realizarea instalației. Deși viziunile lor au fost diferite, modul în care și-au ales elementele componente și materialele, atenția cu care au tratat detaliile și consecvența cu care au lucrat pentru a obține un proiect complet îi caracterizează pe toți. Analizând proiectele predate, am constatat că au existat, la fel ca și în cazul celorlalte lucrări, câteva direcții în jurul cărora putem grupa rezultatele. Prima direcție, cu cele mai multe lucrări este caracterizată de folosirea unor elemente liniare pentru a construi o structură tridimensională, pe care se așează punctual elemente cu materiale sau culori diferite. Larisa Bidian folosește o bază din mousse alb și bețe din lemn vopsite în galben pentru a construi o compoziție de forma unui cub. Restul culorilor din compoziție sunt sugerate prin ață colorată înfășurată pe structura din lemn.

Bianca Oprean folosește același tip de material pentru structura propusă, dar compoziția ei se concentrează pe fața de sus a obiectului, unde realizează un grilaj și aduce inserții din lemn de culori și dimensiuni diferite. Imaginea căutată se citește pe fața superioară a instalației, la fel ca și în proiectul anterior. Privită din lateral, structura este la fel de ofertantă, iar elementele de lemn suspendate din fața superioară amintesc întrucâtva de arhitectura tradițională japoneză.

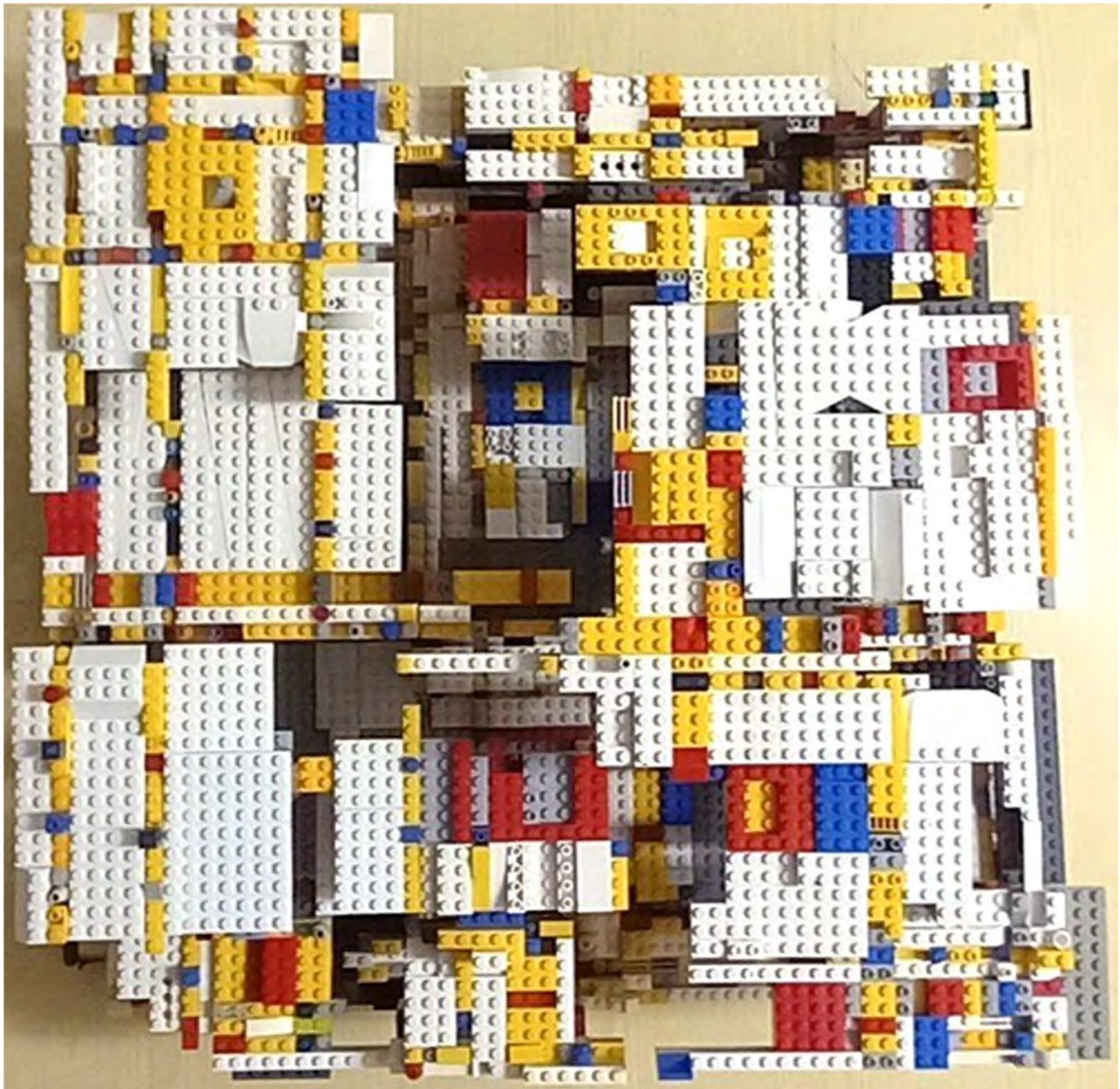

Instalația realizată de Mara Jidavu propune spațializarea imaginii lui Klee pornind la un suport pătrat pe care ridică elemente prismatice de diferite înălțimi. Materialul folosit este polistiren vopsit. Imaginea pare să ne trimită cu gândul la proiectele anterioare, dar spre deosebire de ele, aici se lucrează cu masă, iar rezultatul pare a fi un negativ al proiectului semnat de Bianca.

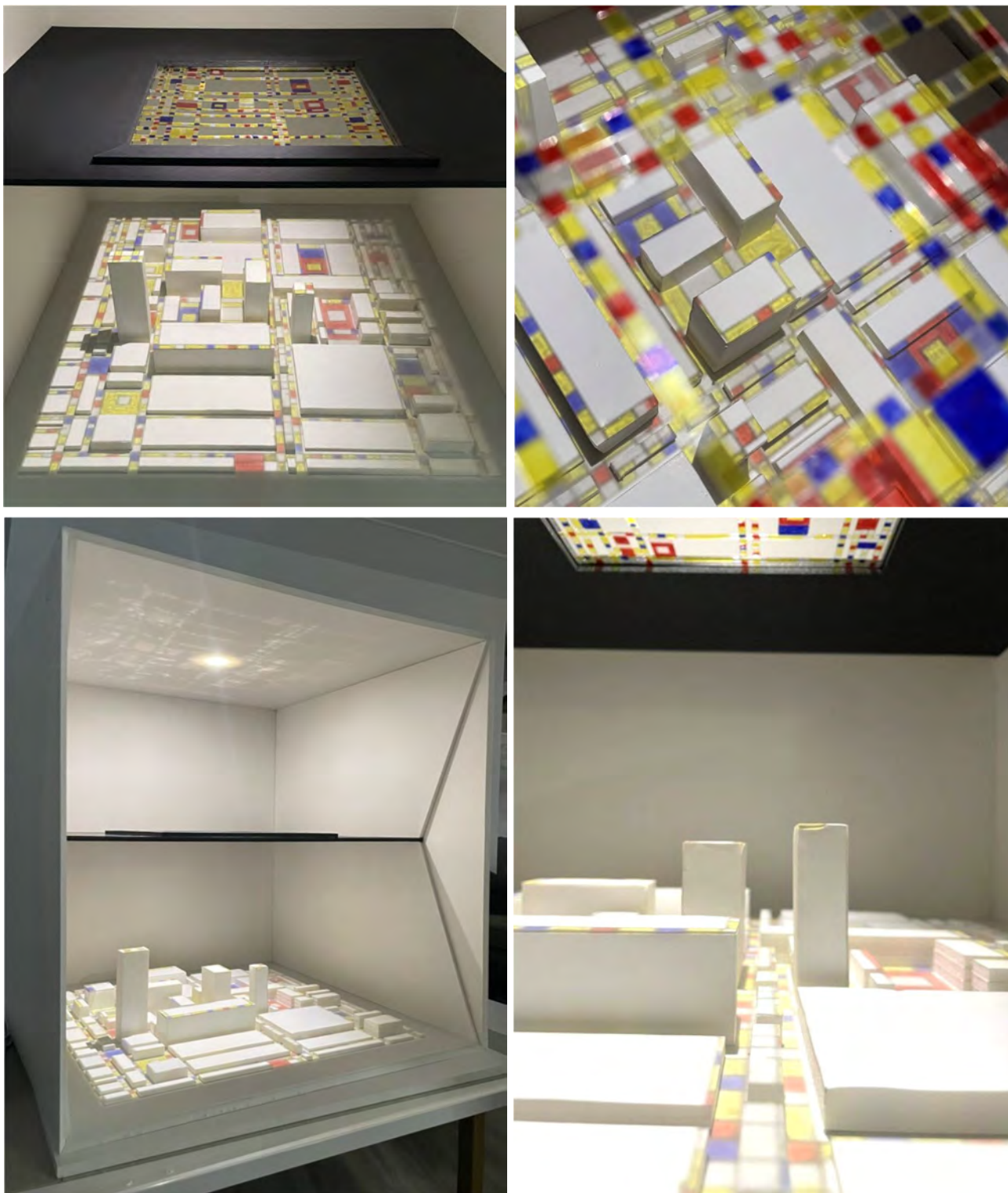

Maria Bodnar a lucrat și ea cu elemente care dau impresia de greutate. Piesele LEGO pe care le folosește se compun cu precizie într-o mare masă construită cu caracter arhitectural. Un alt obiect care dă impresia de masivitate este instalația Antoniei Luca. Obiectul conceput de ea mizează pe un efect optic produs pe suprafața cilindrului din metal, unde se citește imaginea tabloului inițial.

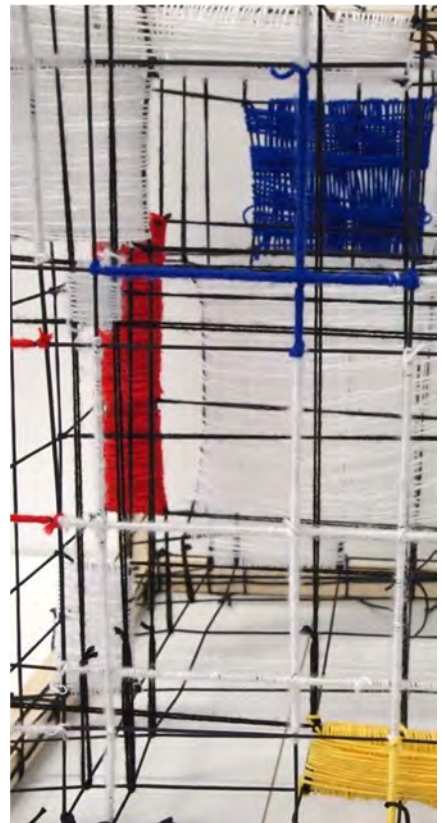
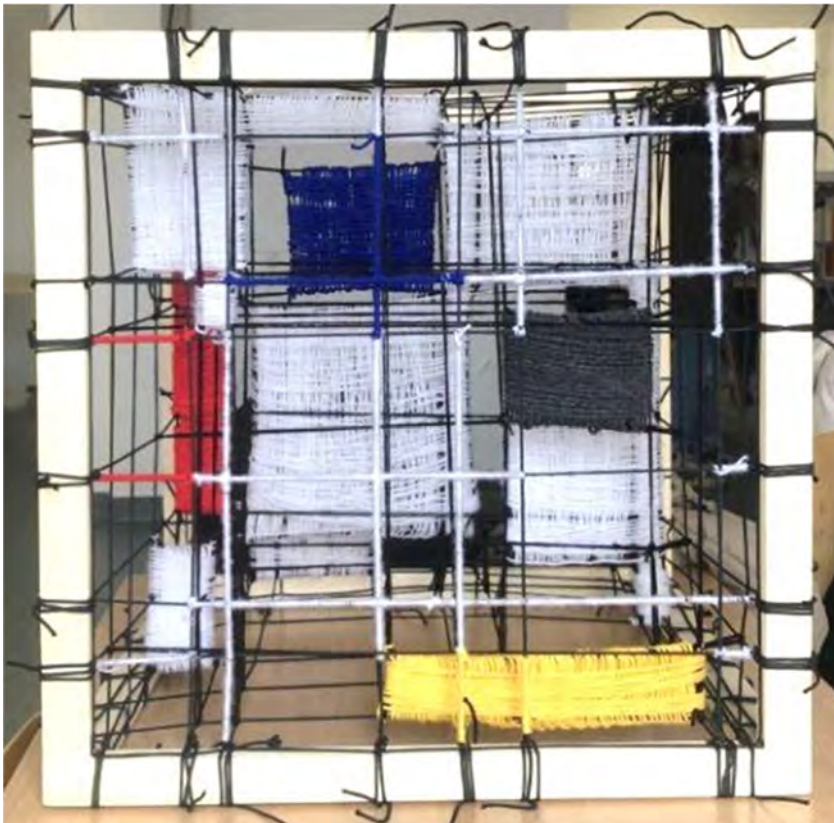
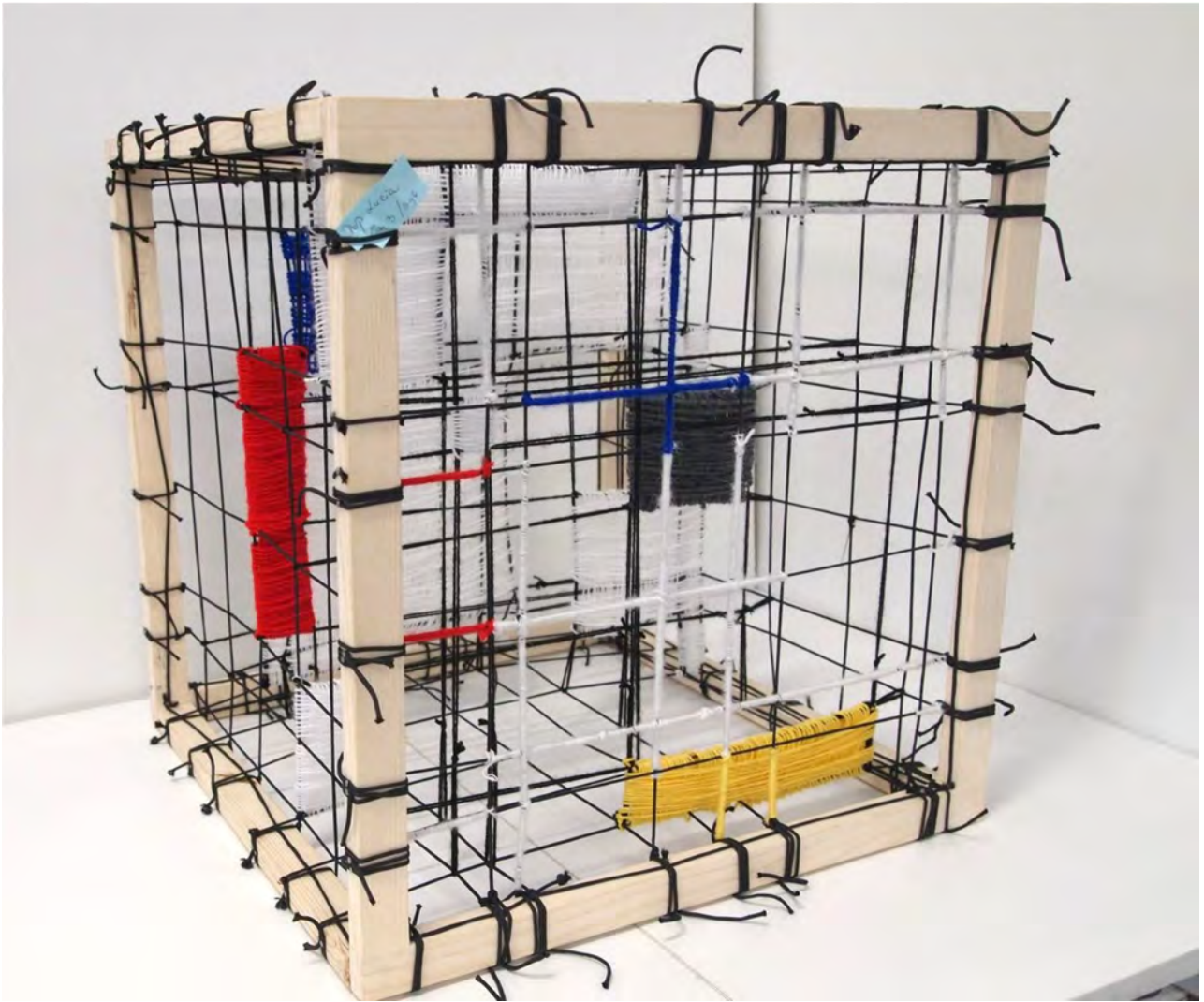

David Morar a văzut în tabloul lui Mondrian o secvență de oraș. Spațiile albe devin clădiri, în timp ce culoarea devine sinonimul acțiunii. Albul e static, culoarea vine din exterior prin efectul luminii.

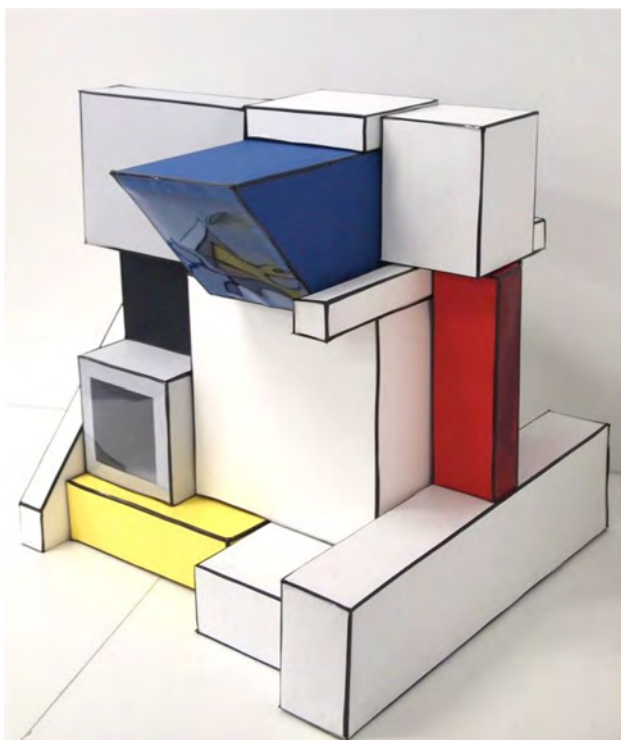
Proiectele din cea de-a cincea categorie au avut ca inspirație tabloul *Composition Decentralisee* (1924) a lui Theo van Doesburg. Compoziția simplă i-a atras pe mulți studenți, care au încercat în unele cazuri să recompună în instalații imaginea tabloului din mai multe direcții. În general, au fost câteva orientări clare în compozițiile studenților. S-a lucrat cu elemente liniare, cu suprafețe și cu volume, sau cu combinații ale celor trei. Unul dintre proiectele care a folosit cu preponderență elementele liniare a fost cel al Luciei Pop. Ea a imaginat un cub cu muchii din lemn în interiorul căruia a propus mai multe planuri verticale din sfoară colorată. Imaginea se citește pe una din fețele cubului, dar este interesantă și pe celelalte.

Gabriela Afloarei și Maria Pioară lucrează cu elemente liniare, dar și cu volume. Ambele proiecte prezintă cuburi, cu structura din piese subțiri din lemn. În interior, dispuse în spațiu, volume albe și colorate formează imaginea tabloului studiat. Gabriela imaginează un joc de volume din carton care ocupă miezul cubului, lăsând puține goluri. Structura neagră corespunde liniilor din tabloul lui Van Doesburg, iar imaginea se construiește în vederea de sus. Jocul Mariei mizează pe goluri, cubul ei este opac pe trei laturi și imaginea este compusă pe una din fețele laterale libere.

Jocul de volume este și subiectul instalațiilor lui Bot Hunor și Delia Blidărean. Aici structura cubului dispăre, iar compozițiile înglobează doar volume. Hunor lucrează cu paralelipipede și prisme, alternând fețele colorate cu cele albe și cele translucide cu cele opace. Rezultatul este un obiect sculptural, care compune imaginea inițială pe una din fețele laterale, fața opusă având imaginea în oglindă. Delia compune suprafețe curbe, într-o instalație cu două fețe articulate, ale căror imagini sunt tot în oglindă.

Alte două proiecte folosesc suprafețe plane pentru a crea volume cu imagine arhitecturală. Roberta Fiț propune o compoziție de planuri orizontale și verticale cu trimitere la arhitectura modernistă. Mario Morar combină volume paralelipipedice colorate cu suprafețe plane albe, iar volumul său sugerează un obiect de arhitectură sau mobilier.

Concluzii

Exercițiul a fost primit cu entuziasm de către studenți, iar rezultatele bune confirmă faptul că tema a fost una abordabilă, potrivită acestei etape de învățare și utilă din mai multe puncte de vedere. Câștigul cel mai mare ar fi abilitatea de a imagina un obiect tridimensional pornind de la o imagine bidimensională. Astfel studenții au făcut un exercițiu pregătitor pentru a crea arhitectură inspirați din diverse imagini și cu precădere din opere de artă. Al doilea avantaj este documentarea, inițierea pentru unii sau aprofundarea pentru alții a cunoștințelor legate de arta abstractă. Așadar, chiar și înainte de a studia disciplina în facultate vor avea câteva noțiuni de bază pe care le vor putea folosi în proiectare. Tot ca un plus ar fi antrenamentul în folosirea materialelor și instrumentelor pentru machete și confecționarea obiectelor tridimensionale. Ca în multe alte situații, un minus ar putea fi durata temei. Pentru mulți studenți, un timp de lucru în plus ar fi fost binevenit. Un alt aspect optimizabil ar fi dimensiunea orientativă a instalației. În lipsa unei experiențe mai bogate, realizarea unui obiect de asemenea dimensiuni poate pune probleme serioase studenților, atât din punct de vedere structural, cât și al detaliilor, de unde și ideea ca pe viitor, în cazul reluării temei, dimensiunea instalației să fie mai redusă.

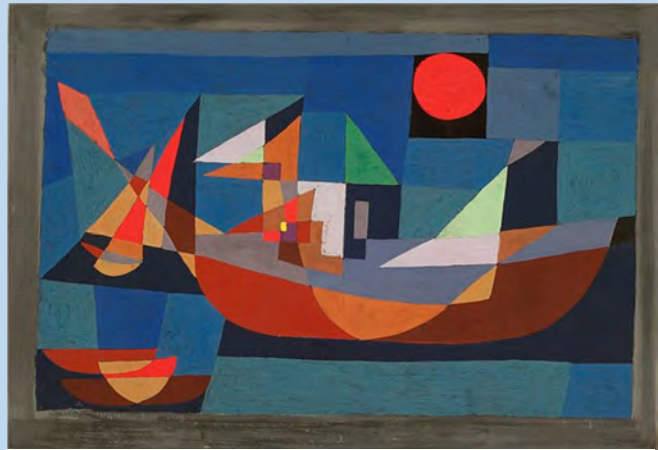

JOC COMPOZIȚIONAL

De la imagine la spațiu

Introducere

Arta și arhitectura au fost de-a lungul istoriei într-o strânsă relație de determinare cu condițiile politice și sociale în care au apărut. La începutul secolului al XX-lea, marile transformări ale societății occidentale s-au reflectat în arhitectură și în artă printr-o schimbare de paradigmă. Renunțarea la ornament, căutarea sincerității structurale și alinierea la progresele tehnologice ale momentului în arhitectură, corespund în artă cu renunțarea la subiectele și tehnicile tradiționale și abordarea unui limbaj abstract, a unor teme noi precum spațiul, timpul sau mișcarea. Legătura dintre arte și arhitectură, evidentă în producția culturală a secolelor anterioare a continuat și în secolul al XX-lea,

Ruhende Schiffe, Paul Klee, 1927, sursa: commons.wikimedia.org

având un moment de apogeu în activitatea școlii Bauhaus. Conceptul de „operă de artă totală”, *Gesamtkunstwerk*, care promova o unificare a tuturor artelor: arhitectură, pictură, sculptură, design industrial și meșteșuguri, a fost îmbrățișat de o serie de artiști și arhitecți deveniți exponenți ai noului curent: Marcel Breuer, Walter Gropius, Vasily Kandinsky, Paul Klee, László Moholy-Nagy, Josef Albers sau Ludwig Mies van der Rohe, etc.

Premisa

Primele două proiecte din acest semestru ne-au demonstrat cum spațiul poate fi descoperit și interpretat în mai multe moduri. Parcurgerea directă, modalitatea cea mai simplă de cunoaștere a unui loc ne-a învățat să observăm cu atenție elemente, relații, calități sau defecte. Spațiul povestit ne-a îndemnat în cel de-al doilea proiect să ne documentăm, să căutăm indicii pentru a înțelege întregul, atunci când cunoșteam doar părți din el iar apoi să ne imaginăm variante prin care spațiile din imaginație ar putea prinde contur în realitate. Cel de-al treilea proiect mizează pe toate aceste abilități și propune un nou exercițiu de lectură-înțelegere-transformare, de această dată de la o imagine bidimensională, la un obiect tridimensional.

Proiectul

Proiectul presupune realizarea unei instalații pornind de la imaginea unei opere de artă abstractă. Cele cinci tablouri propuse pentru a fi interpretate tridimensional aparțin unor artiști celebri de la începutul secolului al XX-lea: Paul Klee, Kazimir Malevich, Theo van Doesburg, Piet Mondrian. Fiecare student va alege una dintre imaginile disponibile în anexa temei și folosind materiale la alegere, de preferință reciclate, va propune un volum care să sugereze ideea operei de artă folosită ca inspirație. Aceasta presupune ca lucrarea bidimensională de la care s-a pornit să poată fi recunoscută privind instalația dintr-un anumit unghi. Se vor păstra culorile și proporțiile lucrării de referință.

Fiecare instalație se va înscrie în volumul unui cub cu latura de aproximativ 50 de cm.

Tehnica de realizare este de asemenea la alegere, recomandându-se reducerea consumului de resurse.

Pași

Vom urmări următoarele etape:

1. documentarea despre artist și opera de artă
2. documentarea tehnicilor de realizare a instalației

3. realizarea instalației
4. organizarea expoziției de proiecte

Program

Joi, 9 noiembrie 2023

14:00 - 15:00 prezentarea temei

Mărti, 14 noiembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 discuții despre temă, documentare artiști și opere, documentare pentru realizarea instalației

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 16 noiembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 schițarea soluției și realizarea instalației

14:00 - 15:00 curs proiectare

Mărti, 21 noiembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 realizarea instalației

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 23 noiembrie 2023

11.00 predarea proiectelor

11.00 - 13.00 organizarea expoziției de proiecte

14:00 - 15:00 curs proiectare

15.00 - 19.00 evaluarea proiectelor de către cadrele didactice (la ora 19.00 toții studenții își vor recupera proiectele)

Obiectivele proiectului

1. Exersarea metodelor de documentare
2. Înțelegerea legăturii dintre artă și arhitectură
3. Exersarea transpunerii informației vizuale din două în trei dimensiuni
4. Stimularea creativității

Evaluare

La evaluarea proiectelor se vor lua în considerare următoarele aspecte:

1. Participarea activă la atelierul de proiectare
2. Interesul, seriozitatea și rigurozitatea în elaborarea proiectului
3. Originalitatea și creativitatea în modul de interpretare și prezentare
4. Calitatea vizuală și de finisare a proiectului

Proiectul va fi notat cu o notă de la 1 la 10 și aceasta va avea o pondere de 20% din nota finală la disciplina Proiectare 1.

Bibliografie

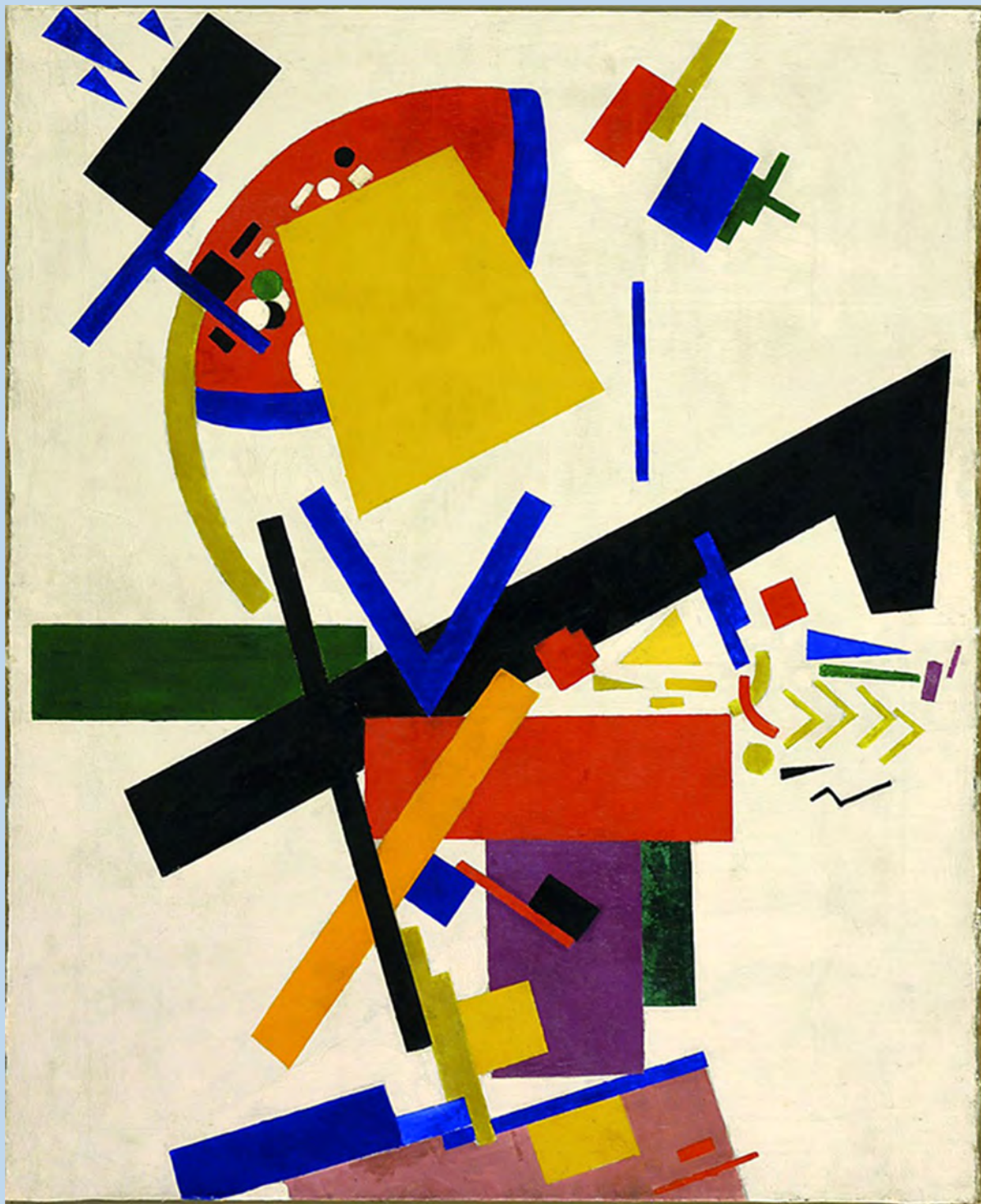
Gombrich, Ernst. Istoria Artei,. București: Art, 2012 (cota Biblioteca Observator: 3 : 541.236)

Autori temă: Conf.dr.arh. Dana Opincariu, As.dr.arh. Laura Patachi, S.L.dr.art.pl. Leonard Vartic

Colectiv cadre didactice disciplină Proiectare 1:

Decan de an: Conf.dr.arh. Dana Opincariu. Echipă: As.dr.arh. Laura Patachi, As.dr.arh. Alina Voinea, Dr.arh. Silviu Borș, Dr.arh. Marius Păsculescu, Drd.arh. Verona Musteață, Drd.arh. Adrian Niculaș, Dr.arh. Horia Mihai-Coman
9 noiembrie 2023

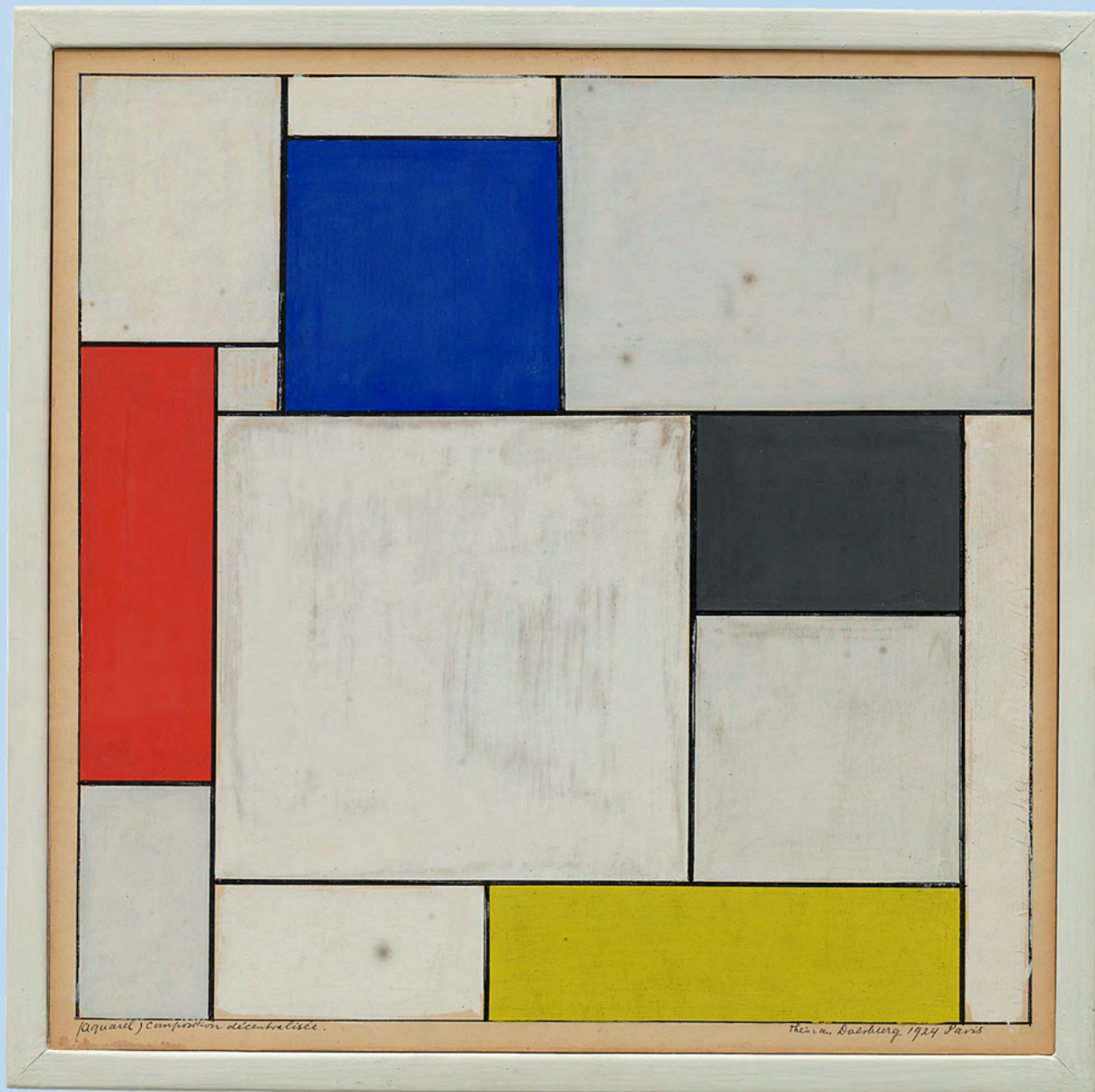
Anexa nr. 1 - *Suprematism*, Kazimir Malevich, 1915, sursa: commons.wikimedia.org

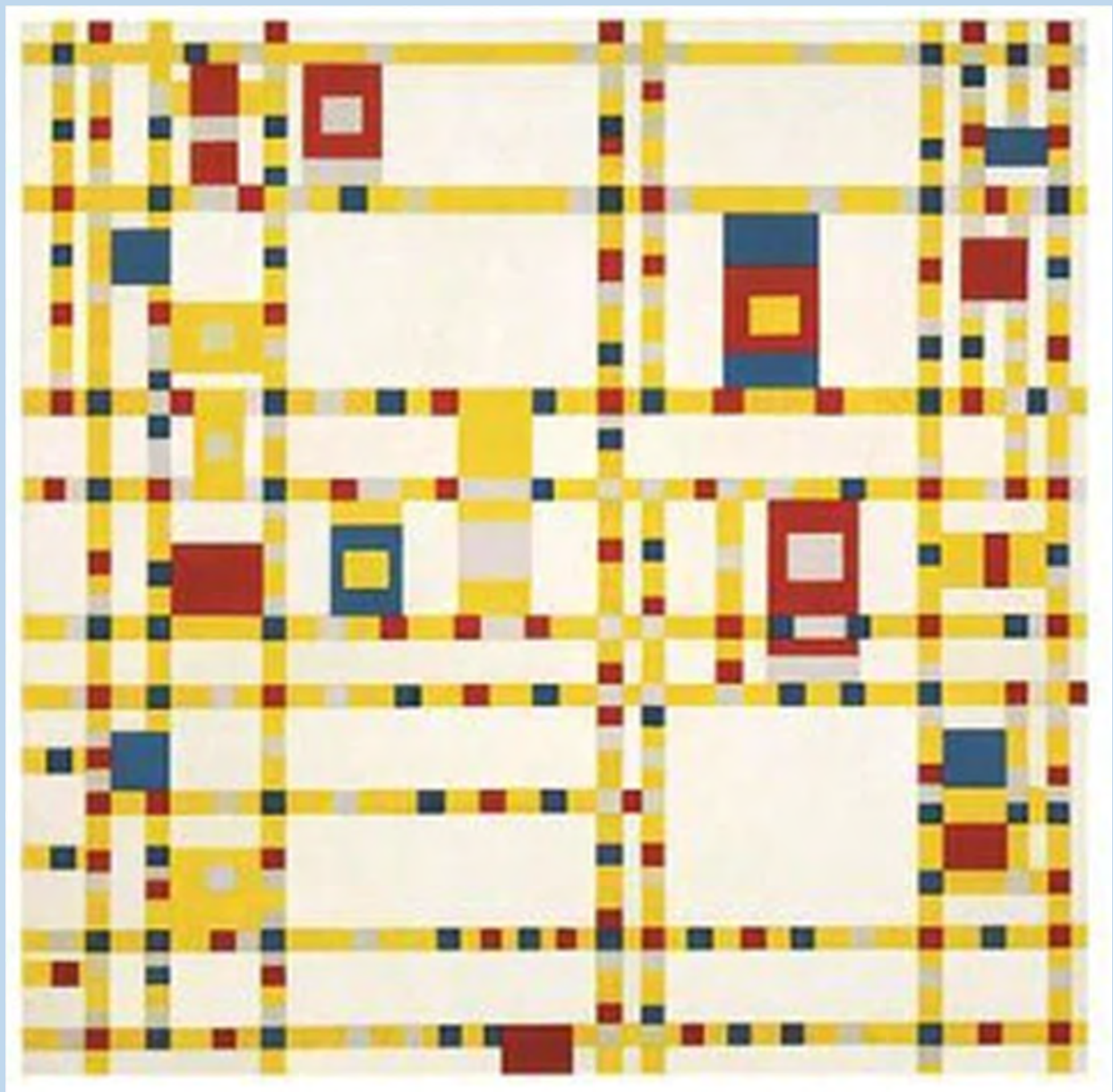
Anexa nr. 2 - Colorful Architecture, Paul Klee, 1917, sursa: commons.wikimedia.org

Anexa nr. 3 - *Composition Decentralisee*, Theo van Doesburg, 1924, sursa: commons.wikimedia.org

Anexa nr. 4 *Broadway Boogie Woogie*, Piet Mondrian, 1942-43, sursa: commons.wikimedia.org

Proiect 4 „Natură și arhitectură. Spațiu recreațional”

Context

După experiența proiectului *Puzzle Spațial* din 2021, în care am studiat relația obiectului construit cu mediul natural prin mici instalații dispuse într-un parc, la începutul acestui an, eram în căutarea unui subiect prin care să atingem aceleași obiective folosind aspectele pozitive din proiectul anterior. Exercițiul pe care îl urmăream trebuia să îi facă pe studenți să observe și să înțeleagă calitățile spațiului natural și să îi determine să privească cu sensibilitate orice intervenție în această context. Șansa s-a ivit neașteptat prin intermediul unui alt proiect pe care îl desfășuram cu studenții anului IV. Tema pe care o derulam la atelierul de Proiectare Specializată – Interior era realizată în parteneriat cu Facultatea de Ingineria Instalațiilor din cadrul universității noastre și urmărea amenajarea unei săli de seminar pentru studenți. La o vizită pe amplasament pentru pregătirea proiectului, din discuțiile cu partenerii noștri, s-a desprins ideea necesității unui spațiu de relaxare pentru studenți, într-o zonă verde adiacentă clădirii facultății. Era o ocazie perfectă să concepem o temă pentru studenții anului I și să îi încurajăm să proiecteze spații ca de la studenți pentru studenți. Contextul în care urma să se desfășoare proiectul – spații de educație - era unul cunoscut studenților, iar suprafața terenului, orientarea și limitele bine precizate erau elemente optime pentru un proiect studențesc. În plus, urma să facem apel la experiențele personale anterioare ale studenților și la empatie, pentru a aduce un răspuns la o problemă actuală.

În urma discuțiilor cu colegii din colectivul de proiectare am stabilit funcțiunile pe care urma să le abordăm, piesele proiectului și calendarul. Am stabilit ca studiul să se întindă pe cinci săptămâni, timp în care studenții trebuie să viziteze situl, să se documenteze, să dezvolte conceptul amenajării spațiului și apoi să redacteze și să prezinte proiectul. Pentru etapa de început a proiectului am considerat ca utilă încurajarea discuțiilor comune ale studenților la nivelul semigrupelor pentru a stabili posibilele funcțiuni ale spațiului. Cum tema menționa doar generic locuri de odihnă, discuții și studiu, am considerat important să punem studenții și în postura de beneficiari și pe baza experienței lor să propună alte activități realizabile în spațiul respectiv. De asemenea i-am îndemnat să ia contact cu colegii lor de la Facultatea de Instalații și să afle în mod direct detalii despre cum folosesc în prezent curtea și lucrurile pe care și le doresc de la spațiul respectiv.

Obiective

Obiectivele pe care ni le-am propus cu acest proiect țin de principiile esențiale pe care trebuie să le cunoască studenții atunci când realizează primul lor proiect de arhitectură. Până la acest moment i-am îndrumat pe studenți să observe și să analizeze spațiul urban, apoi să înțeleagă și să își imagineze spațiul povestit, ca mai apoi să transforme spațiul din două în trei dimensiuni. Toate aceste exerciții au fost utile, pentru că au învățat să observe, să analizeze, să imagineze, să compună și să reprezinte diverse spații. Cu acest proiect ne-am propus să îi introducem în proiectarea „adevărată” de arhitectură, în care ei trebuie să găsească soluția la o nevoie reală, într-un spațiu real. Subiectul propus, un loc de recreere, este unul suficient de amplu pentru a pune cele mai importante probleme care apar în orice proiect de arhitectură și suficient de restrâns pentru a putea fi înțeles și rezolvat cu cunoștințele studentului începător. Astfel, ceea ce urmărim să transmitem prin acest proiect este că lucrăm pentru oameni și că modul în care noi ca arhitecți rezolvăm o nevoie trebuie să fie strâns legat de contextul în care ea apare, fie că este vorba de contextul fizic, social, cultural, istoric, sau altele. În proiectul curent, cele două componente importante sunt: beneficiarul și spațiul în care lucrăm. Iar dacă despre modul în care înțelegem nevoile, trăirile sau sentimentele oamenilor am mai avut ocazia să discutăm și în proiectele anterioare, felul în care trebuie să ne raportăm la contextul fizic în care urmează să

intervenim este ceva nou. Parcurgerea fizică a spațiului, măsurarea lui, observarea și notarea detaliilor dar și analiza ulterioară amănunțită a tuturor aspectelor observate este ceea ce contribuie la o bună cunoaștere a sitului și acesta este unul din obiectivele noastre principale. De asemenea, conștientizarea importanței spațiilor verzi, a naturii, observarea relațiilor dintre clădiri și zonele neconstruite este esențială în pregătirea arhitecților și prin exercițiul nostru dorim să atragem atenția asupra importanței acestui aspect și să începem să le dezvoltăm studenților această abilitate. Obiectivele propuse la celelalte teme rămân de actualitate și în acest proiect. În plus, ne propunem ca odată cu documentarea unor exemple de arhitectură și a discuțiilor din atelier să contribuim la înțelegerea de către studenți a principiilor constructive folosite în realizarea obiectelor studiate.

Mod de lucru

Proiectul a început, cum era și firesc, cu o vizită pe sit în care studenții și echipa cadrelor didactice au avut ocazia să observe realitatea de la fața locului. Tema de proiect a inclus în anexe fotografii și un plan al amplasamentului, dar acestea au fost orientative. Studenții au fost sfătuiți să măsoare din nou terenul și să își noteze toate particularitățile legate de vecinătăți, accesuri, topografie, vegetație, mobilare și ambianță. După o

scurtă introducere în tehnica releveului, studenții s-au organizat în interiorul semigrupelor, și-au împărțit atribuțiile și au măsurat și documentat situl. În atelier observațiile și măsurătorile făcute au fost puse pe hârtie și planul amplasamentului a fost redactat la scară, cu instrumente. Acest lucru a arătat și primele probleme. Studenții au constatat diferențe între dimensiunile măsurate și cele din planul primit și aceasta a fost o lecție valoroasă, din care au învățat să verifice informațiile primite înaintea fiecărui proiect. Studiul a continuat cu etapa de documentare, în care studenții au căutat exemple pentru spații de recreere, materiale și tehnici

constructive. Primele discuții pe propuneri au avut ca subiect organizarea zonelor funcționale în interiorul sitului și stabilirea circulațiilor. Am discutat despre caracteristicile fiecărei funcțiuni propuse și am încercat să le corelăm cu particularitățile sitului. Circulația a fost analizată prin prisma aspectelor tehnice legate de utilizatori și fluxuri, dar și prin rolul funcțional și simbolic. Am discutat ce înseamnă dozajul optim al elementelor, care să permită utilizarea eficientă a spațiului, fără a ocupa excesiv terenul. De asemenea am încercat să înțelegem ce funcțiuni sunt cu adevărat necesare și dacă activitățile propuse inițial pot fi suprapuse, pentru a crea spații flexibile. Vegetația s-a dovedit a fi un punct important în numeroase proiecte ale studenților ceea ce denotă înțelegerea temei și sensibilitatea pentru protejarea elementelor naturale.

Etapa de concept s-a încheiat cu o schiță de concept, realizată în atelier pe durata a patru ore. Studenții au avut de redactat pe o planșă format 50x70 cm câteva piese prin care să își prezinte ideea. Scopul acestui moment a fost de a aduce studiile tuturor într-un punct comun prin impunerea desenării la scară a pieselor cerute prin temă și de a pregăti etapa următoare, cea a redactării proiectului. Momentul a fost apreciat de studenți care au fost de acord că realizarea pieselor propuse într-un timp dat a fost un pas înainte și le-a clarificat unele idei. Aceste schițe au fost discutate ulterior la atelier cu cadrele didactice și fiecare student a primit observații și sfaturi pentru continuarea proiectului. Discuțiile care au avut loc la panou în cadrul fiecărei semigrupe le-au permis studenților să își evalueze activitatea într-un context mai larg de proiecte și să participe la un schimb mai amplu de idei.

Cursuri

Cursurile prezentate pe durata acestui proiect au urmărit să le prezinte studenților câteva repere teoretice care să îi ghideze în abordarea generală a proiectelor. Primul subiect discutat a fost documentarea. Aceasta a mai fost discutată și pe parcursul proiectelor anterioare, dar acum chestiunile teoretice au fost aplicate practic prin analiza unor exemple. Alegerea și explicarea unor proiecte de interes pentru tema în curs a urmărit să le arate studenților pe de o parte tipul de proiecte relevante pentru subiectul studiat și pe de altă parte să

Îi ghidez pas cu pas în înțelegerea proiectelor respective, pornind de la tema de proiectare, descrierea amplasamentului, trecând prin concept și apoi analizând rezultatul. Pe parcursul a două cursuri am analizat proiecte realizate în spațiul public și privat, în contexte culturale și geografice foarte diferite, urmărind să îi încurajăm pe studenți să privească cu răbdare fiecare proiect și să caute detalii și explicații în spatele fiecărei imagini care îi inspiră. Următorul pas a fost să explicăm detaliat, în cadrul cursului, etapele care trebuie parcurse în dezvoltarea unui proiect de arhitectură. Sperăm ca având la îndemână o structură clară a activității pe care o presupune fiecare proiect și observând legăturile între etape, studenții vor fi mai conștienți de fiecare pas al procesului pe care îl parcurg și de distanța la care se găsesc față de scopul propus. Prezentările s-au concentrat în continuare pe procesul prin care se ajunge la ceea ce numim „concept”, ideile de bază ale proiectului. Am discutat despre analiza sitului, despre cum zonăm funcțional spațiul analizat, despre cum organizăm circulația și accesurile și mai apoi despre cum dezvoltăm toate aceste elemente pentru a construi un proiect. Prezentările au fost apreciate de studenți, care au declarat că informația teoretică le-a clarificat ceea ce intuiau sau cunoșteau deja parțial. Singura observație a fost legată de sincronizarea cursurilor cu activitatea de la atelier, recomandarea fiind de devansare a prezentărilor, pentru a fi și mai utile în procesul de proiectare.

23
24

Zone funcționale:

- stabilirea zonelor funcționale (spațiile conținute în proiect)
ex.: circulații, zone de ședere, zone de discuții, zone de lucru, zone de relaxare, zone de depozitare, etc.
- poziționarea zonelor funcționale pe planul de situație (ca pe te mări) și marcarea relațiilor dintre ele
- marcarea accesurilor în spațiu și a posibilelor trasee
- marcarea unor elemente importante: relații speciale între spații, perspective favorizate, etc.
- elaborarea unor scenarii de folosire a spațiului (pe momente ale zilei/aniului, pe evenimente, etc.)

C17

23
24

Documentare

↓

Dezvoltarea conceptului:

- stabilirea funcțiilor și zonarea funcțională a sitului
- stabilirea circulațiilor
- dezvoltarea zonelor funcționale - compartimentarea spațiului, legături
- stabilirea unei volumetrii generale
- schițarea conceptului

COMPOZIȚIE

↓

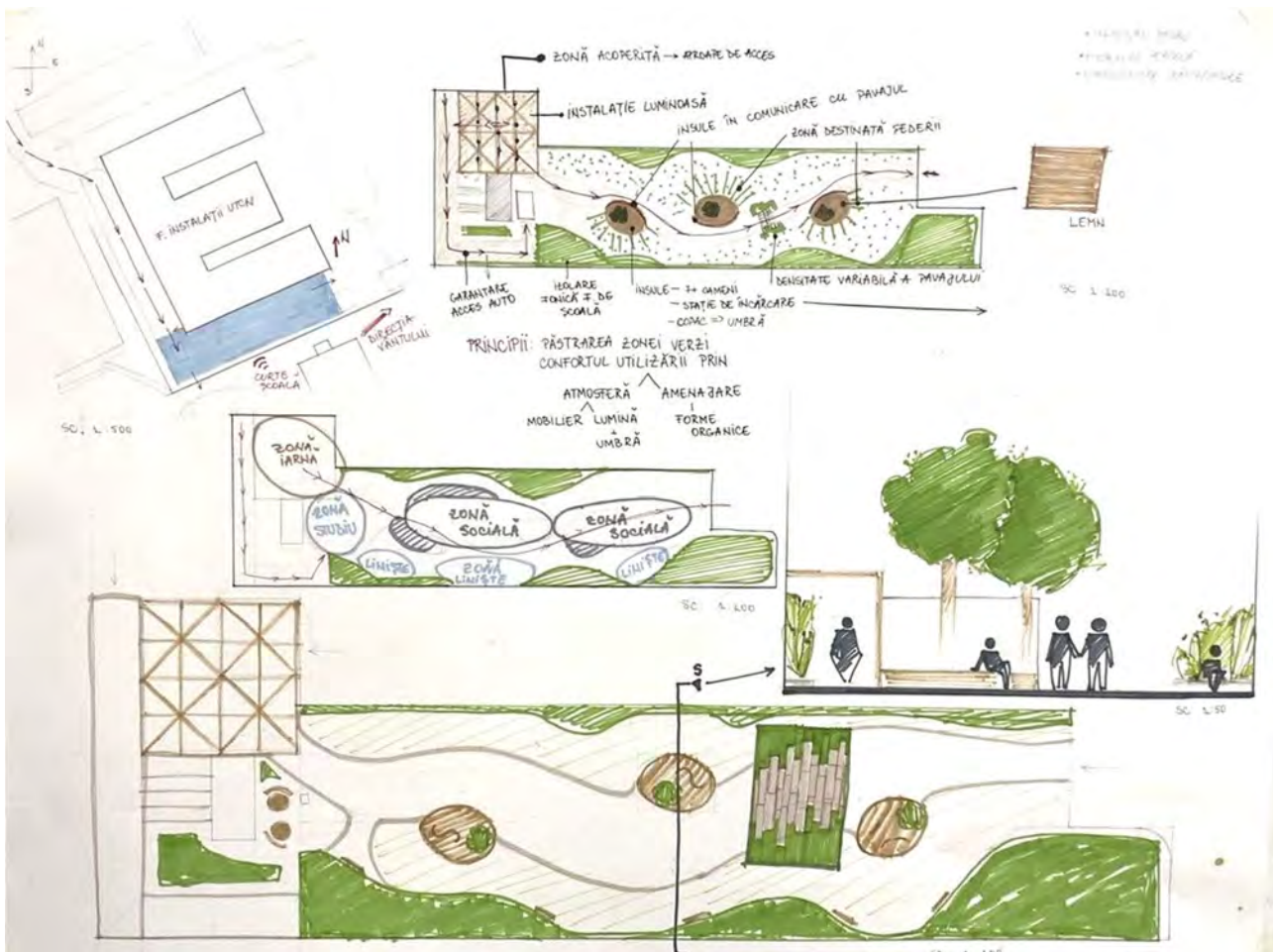
Detalierea soluției

C18

Rezultate

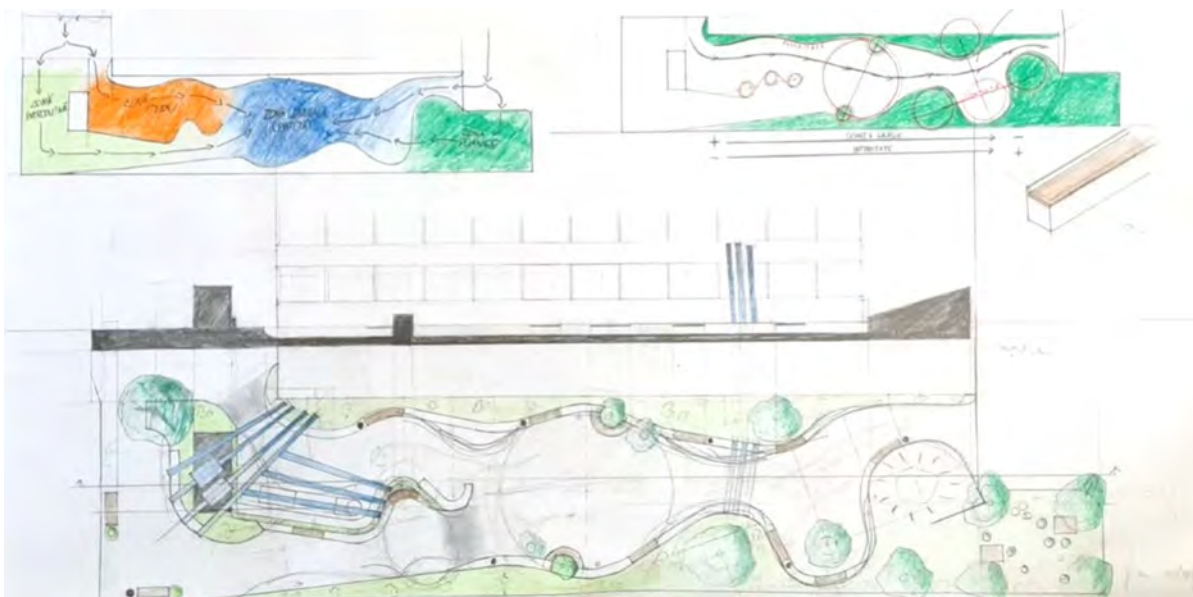
Rezultatele din etapa de concept oferă o privire de ansamblu asupra direcțiilor de rezolvare a spațiului pentru recreere, propuse de studenți. Piesele cerute în schița de concept au fost unele menite să arate ideea generală de ocupare a spațiului: plan de situație, cu analiza aspectelor legate de microambianță, schema funcțională propusă, schema logicii conceptului, plan amenajat cu indicarea zonelor minerale și a celor vegetale, colaj cu materialele folosite în amenajare, obiectele de mobilier propuse, sistemul de iluminat și o secțiune caracteristică. Răspunsurile studenților, la nivel de schiță au încercat să atingă toate aceste aspecte. În unele cazuri timpul alocat s-a dovedit prea scurt și ele au fost tratate superficial sau chiar lipsesc. În continuare vom trece în revistă câteva schițe de concept încercând să le grupăm în funcție de modul de organizare a circulației și funcțiunilor propuse. Prima soluție identificată propune organizarea unui traseu amplu, dintr-un capăt în altul al parcelei, pentru a realiza o circulație perimetrală în jurul clădirii și a încuraja accesul din două direcții, din curtea din față și din parcare din spatele clădirii. Acest traseu, care poate avea forme și dimensiuni diferite agregă în jurul lui spații cu diverse caractere: zone de socializare, de studiu sau de odihnă. Daria Grădinaru a propus o alee generoasă de-a lungul căreia se organizează mai multe puncte de

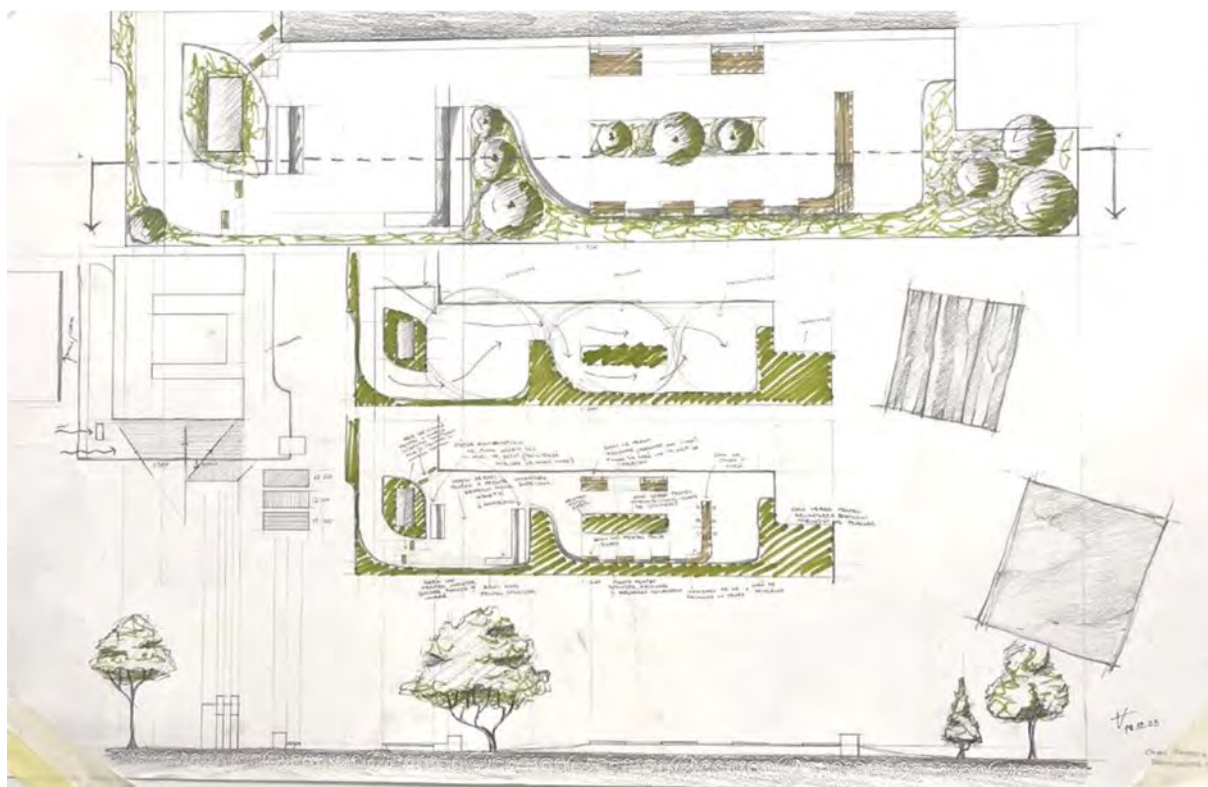
interes. Unele, de dimensiuni mai mari, cuprind locuri de ședere și copaci și sunt destinate unor grupuri mai mari de utilizatori. Altele mai mici și mai discrete, la distanță față de primele, invită la o recreere individuală sau în grupuri restrânse. Mobilierul propus este unul exclusiv de ședere, acesta fiind util în socializare, relaxare, studiu sau odihnă. În proximitatea accesului în clădire, proiectul propune o copertină cu o instalație luminoasă menită să îi adăpostească pe utilizatori pe perioade scurte. Pavajul propus are o densitate variabilă, de la ridicată în centrul aleii și în punctele de interes, la redusă spre zonele verzi. Vegetația înaltă are rol de umbrire și de barieră vizuală și sonoră spre vecinătăți. Este de remarcat fluiditatea circulației, care

atrage public din ambele extremități ale grădinii și intervenția minim invazivă, care păstrează cota terenului și suplimentează numărul de arbori.

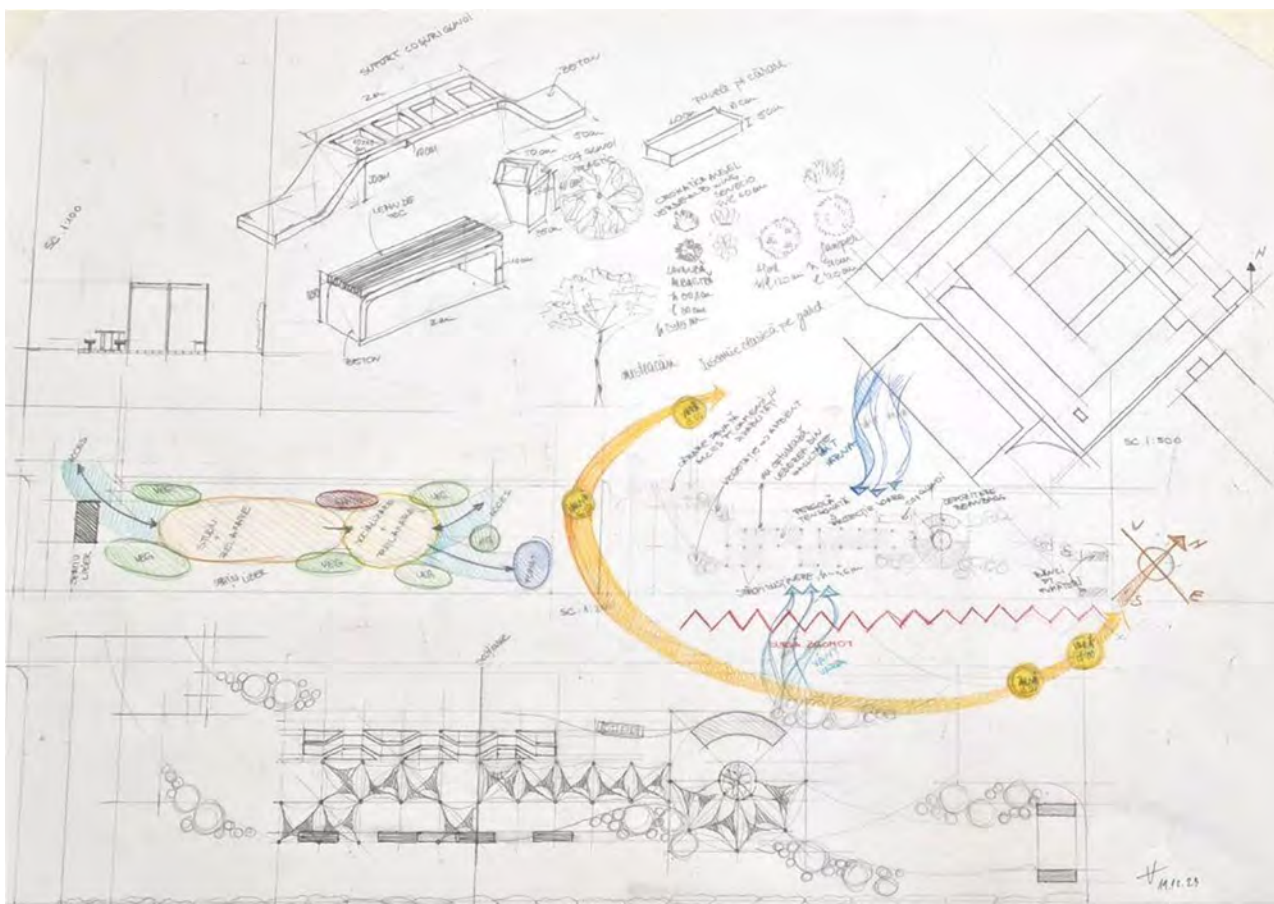
Antonio Rîndunică a dezvoltat și el un concept similar. Aleea care traversează terenul de la un capăt la altul are o dimensiune variabilă și face o trecere gradată prin spații cu caractere diferite. La accesul vestic oferă un spațiu de tip receptacol, parțial acoperit, destinat studiului. În zona mediană, aleea se lărgeste pentru a primi

un public mai larg, iar spre est se îngustează din nou, fiind potrivită pentru activități în grupuri mici. Locurile de ședere se organizează de-a lungul aleii, iar în spațiul destinat studiului sunt propuse și mese. Câteva elemente de tip pergolă marchează intrarea în spațiu dinspre vest și trecerea dintre spațiul de socializare în cel de relaxare. Soluția, deși expusă doar parțial în schița de concept este interesantă prin faptul că reușește să conecteze spațiile și astfel să se adreseze tuturor utilizatorilor.

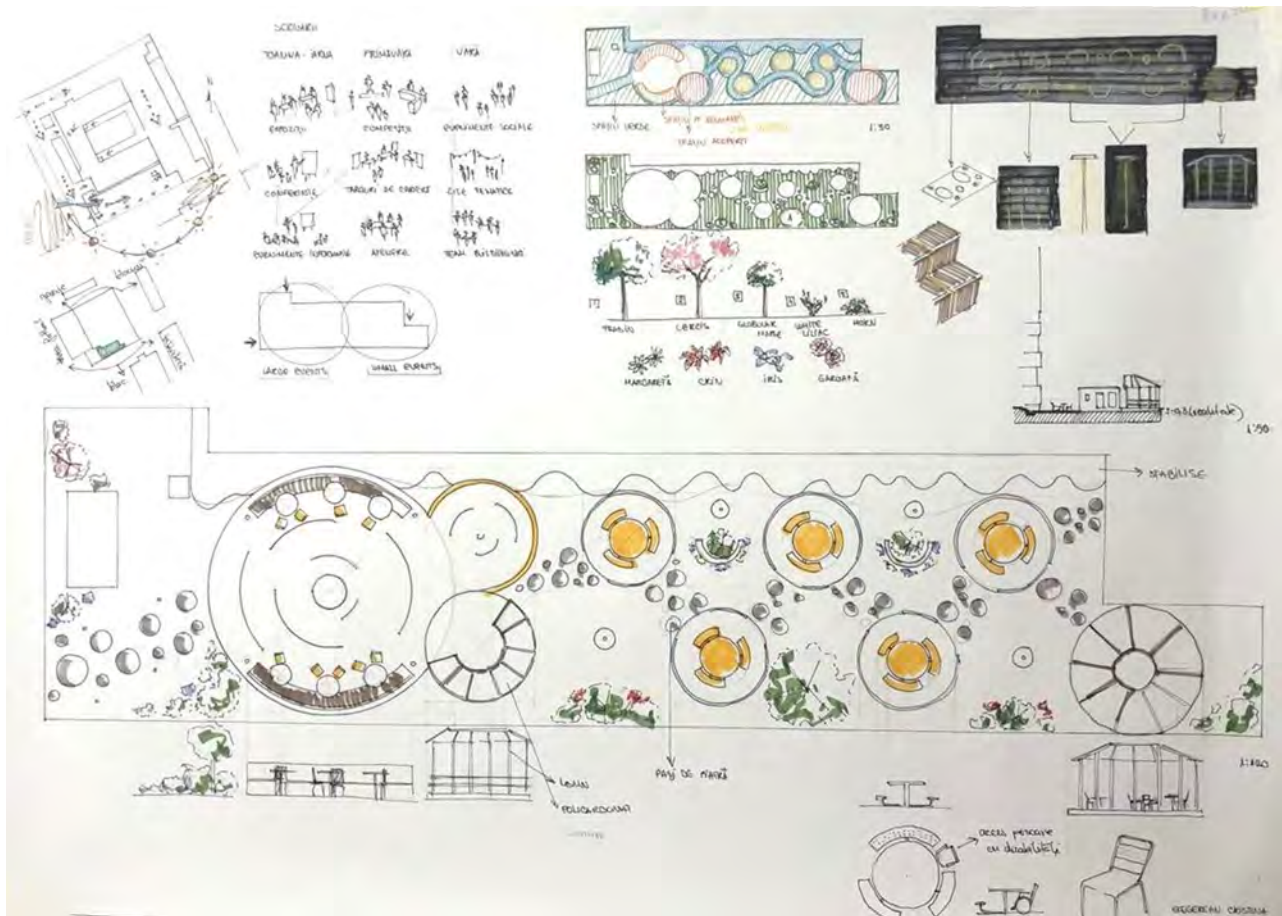
Proiectul Rebecăi Guiu (sus) se dezvoltă și el pe același principiu al unei circulații longitudinale care agregă spații cu diferite caractere în jurul ei. La fel ca și Antonio, Rebeca propune o gradare în organizarea funcțională a spațiilor de recreere. Zona vestică, apropiată de accesul în clădire este considerată mai aglomerată și primește rolul de a găzdui grupuri mai numeroase angrenate în diverse activități de socializare, studiu, sau de învățare. În zona mediană se creează o alveolă mai intimă, prin separarea unei zone de ședere de fluxul principal de circulație printr-o barieră verde. La capătul estic al acestei zone retrase se conturează un spațiu pentru lucru mobilat cu mese și scaune. De-a lungul clădirii pe marginea aleii vor fi organizate zone de ședere destinate grupurilor mai mari și mai mici. Cu atenție la proporțiile și la mobilarea spațiului, acest proiect are potențialul să devină o variantă foarte interesantă de amenajare a spațiului.

Ioana Grama a imaginat în propunerea ei trei zone cu caracter diferit. Legate printr-o circulație cu lățime variabilă, spațiile sunt parțial acoperite și servesc de la vest la est activităților de studiu, de socializare și de relaxare. Elementul de atracției al amenajării este o copertină din pânză care acoperă parțial zona de circulație și de socializare. Rolul ei pe timp de vară este de umbră, dar elementul se dorește de fapt o piesă unificatoare a compoziției, care să atragă utilizatorii în spațiul grădinii.

Cristina Stegorean a dezvoltat o propunere inedită. Ea a imaginat două zone distincte pentru socializare. Zona vestică, adiacentă intrării secundare în clădire, are rolul de a găzdui grupuri mari, în timp ce jumătatea estică a parcelei a fost pregătită pentru grupuri mai restrânse. Cele două zone sunt mobilate și tratate diferit. Prima, mai amplă este pavată uniform și mobilată cu bănci, mese și scaune, cea de-a doua zonă, mai intimă, dispune de mai multe nuclee de interes echipate cu mese ample și bănci. Ceea ce le unește este suprafața plantată a întregii parcele, care rămâne verde. Circulația între alveolele de ședere se realizează prin dale de diferite dimensiuni, montate în iarbă. Pentru situația în care vremea este nefavorabilă folosirii celor două zone, există un al treilea tip de spații - cele acoperite - care pot oferi adăpost. Cristina și-a dezvoltat ideea având în

minte mai multe scenarii posibile de folosire a spațiului, pe care le-a și ilustrat în schița de concept. De asemenea se remarcă atenția ei deosebită pentru atmosfera grădinii atât pe timpul zilei cât și noaptea. Iluminatul nocturn este ilustrat în plan și în câteva schițe ale corpurilor de iluminat. Atmosfera diurnă urmărită în proiect reiese din indicațiile de materiale și tipuri de vegetație propuse.

Concluzii

Deși rezultatele finale nu sunt încă disponibile, desfășurarea proiectului până la momentul de față ne face să credem că avem o temă interesantă, care ne va ajuta să ne atingem obiectivele didactice propuse. Studenții au îmbrățișat cu interes ideea de a avea ca beneficiari tot studenții, lucru demonstrat și de implicarea lor activă în toate etapele proiectului. Ideea unei teme reale pe un amplasament vizitabil i-a încurajat și i-a făcut să se simtă mai siguri pe abilitățile lor. Am constatat cu plăcere în discuțiile cu ei că și-au luat în serios rolul de arhitecți și că au căutat să discute cu colegii lor de la Facultatea de Instalații, să afle direct de la cei implicați cum folosesc în prezent spațiul și ce și-ar dori pentru viitor. Am remarcat de asemenea receptivitatea lor la ideile puse în discuție și mai ales la recomandările referitoare la dezvoltarea soluțiilor și la metodele de studiu. Tema nu este una facilă și nivelul la care au abordat-o până în prezent studenții dovedește maturitatea și motivarea lor și ne face să credem că rezultatele finale vor fi pe măsura așteptărilor.

SPAȚIU RECREAȚIONAL

Studenti pentru studenți

Al patrulea exercițiu din acest semestru propune explorarea relației dintre natură și obiectul construit prin imaginarea unui spațiu de recreere pentru studenți, într-un sit real. Tema mizează pe abilitățile de observație și analiză deprinse în primele exerciții pentru a înțelege calitățile sitului propus și cerințele specifice ale beneficiarului student. Ineditul acestei provocări constă în imaginarea rolului dublu pe care studenții îl au în acest demers, acela de arhitect și de beneficiar. De aceea, tema încurajează discuțiile în cadrul semigrupelor pentru a contura profilul și nevoile beneficiarului și apoi pentru a construi atitudinea și răspunsul arhitectului. Exercițiul urmărește să conștientizeze importanța dialogului între părțile implicate în proiect și empatia, o calitate esențială a arhitecților.

Proiectul

Tema presupune amenajarea unui spațiu recreațional pentru studenții Facultății de Ingineria Instalațiilor din cadrul UTCN. Clădirea facultății, situată pe B-dul 21 Decembrie 1989, nr. 128-130 (conform planului de situație din anexă), dispune de o parcelă generoasă amenajată cu alei pietonale, spații pentru circulație auto și parcuri. La limita sudică a parcelei există un spațiu verde neamenajat care poate deveni un punct de atracție pentru studenți. Terenul cu dimensiuni de 49x12 m este în prezent acoperit cu iarbă și nu este folosit. Se dorește ca acesta să devină un loc de discuții și relaxare pe timpul pauzelor studenților și posibil un spațiu de lucru în exterior atunci când vremea permite.

Astfel, se propune echiparea spațiului cu locuri de **odihnă**, de **discuții** și de **studiu**, pentru aproximativ 30 de studenți. Se va studia oportunitatea unor **acoperiri parțiale** cu pergole sau copertine care să ofere protecție împotriva soarelui. Se recomandă folosirea de materiale naturale: lemn, metal, beton, piatră (posibil reciclate). Se va avea în vedere folosirea unor **pavaje** permeabile, zone înierbate, plantarea de noi **arbori** și arbuști care să contribuie la confortul termic și fonic al zonei de relaxare.

Spațiul va folosi soluții inovative pentru captarea energiei solare și va fi dotat cu puncte de încărcare pentru telefoane mobile și un sistem de iluminat pe timp de noapte.

Mod de lucru

Studenții vor realiza proiectul individual, sub îndrumarea cadrului didactic coordonator al semigrupului. Pentru vizitarea sitului se recomandă îmbrăcăminte și încălțăminte comodă și călduroasă, adaptată condițiilor meteo, aparate de fotografiat sau telefoane, precum și instrumente de măsurat (telemetru, ruletă, etc.) și de notat.

Piese

1. Plan de situație sc. 1:500
2. Plan amenajare, sc. 1:50
3. Secțiuni caracteristică sc. 1:50
4. Vedere longitudinală spre clădirea facultății sc. 1:50
5. Machetă sc. 1:20 (va detalia o parte relevantă a amenajării, pe o suprafață ce va fi stabilită împreună cu îndrumătorul)
6. Alte piese la alegere

Piesele desenate se vor redacta în desen tehnic, cu instrumente, într-o tehnică la alegere, pe o coală de carton format 100x70 cm, paginată orizontal.

Macheta va cuprinde o porțiune din amenajarea propusă și va ilustra relația proiectului cu construcția existentă. Ea va fi realizată din materiale la alegere, urmărind folosirea cu prudență a resurselor noi.

Pași

Vom urmări următoarele etape:

6. discuții în cadrul semigrupului despre posibilitățile de utilizare a spațiului studiat
7. vizitarea sitului și observarea contextului
8. documentare despre spații de relaxare
9. documentare despre materiale și tehnici constructive
10. schițarea soluției
11. dezvoltarea conceptului
12. realizarea proiectului
13. organizarea expoziției de proiecte

Program

Joi, 23 noiembrie 2023

14:00 - 15:00 prezentarea temei

Marti, 28 noiembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 discuții despre temă, discuții în cadrul semigrupului despre posibilitățile de utilizare a spațiului studiat

14:00 - 15:00 curs proiectare – vizitarea sitului (întâlnire pe sit la ora 14:00)

Joi, 30 noiembrie 2023

Sărbătoare națională – zi liberă

Marti, 5 decembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 discuții despre sit, documentare despre spații de relaxare și tehnici constructive

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 7 decembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 documentare despre spații de relaxare și tehnici constructive, schițare soluție

14:00 - 15:00 curs proiectare

Marti, 12 decembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 discuții despre concept, schițare soluție

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 14 decembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 discuții despre concept, schițare soluție

14:00 - 15:00 curs proiectare

Marti, 19 decembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 redactare piese desenate pe planșă

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 21 decembrie 2023

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 realizare machetă

14:00 - 15:00 curs proiectare

Marti, 9 ianuarie 2024

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 finalizare machetă

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 11 ianuarie 2024

9:00 - 13:00 și 15:00 - 19:00 – finalizare proiect

14:00 - 15:00 test din noțiunile predate la curs

Marti, 16 ianuarie 2024

9:00 – predarea proiectelor

9:00 - 10:00 vizionarea expoziției de proiecte

14:00 - 15:00 curs proiectare

Joi, 18 ianuarie 2024

9:00 – ședință recuperare (pentru studenții care nu întrunesc numărul minim de prezențe pentru promovarea disciplinei)

Obiectivele proiectului

5. Observarea relației dintre spațiul natural și arhitectură
6. Analizarea unui sit real
7. Exersarea metodelor de documentare
8. Exersarea reprezentării specifice proiectului de arhitectură
9. Înțelegerea metodelor constructive folosite pentru construcții simple

Evaluare

La evaluarea proiectelor se vor lua în considerare următoarele aspecte:

5. Participarea activă la atelierul de proiectare
6. Interesul, seriozitatea și rigurozitatea în elaborarea proiectului
7. Originalitatea și creativitatea în modul de interpretare și prezentare
8. Calitatea vizuală și de finisare a proiectului
9. Testul teoretic

Proiectul va fi notat cu o notă de la 1 la 10 și aceasta va avea o pondere de 40% din nota finală la disciplina Proiectare 1.

Nota la proiect va fi calculată după cum urmează:

20% nota la testul teoretic

40% piese desenate

40% macheta

Bibliografie

Neufert, Ernst. Manualul arhitectului,. Miercurea Ciuc: Alutus, 2004 (cota Biblioteca Observator: 1 : 537.936)

Autori temă: Conf.dr.arh. Dana Opincariu, As.dr.arh. Laura Patachi

Colectiv cadre didactice disciplină Proiectare 1:

Decan de an: conf.dr.arh. Dana Opincariu. Echipă: as.dr.arh. Laura Patachi, as.dr.arh. Alina Voinea, dr.arh. Silviu Borș, dr.arh. Marius Păsculescu, drd.arh. Verona Musteață, drd.arh. Adrian Niculaș, dr.arh. Horia Mihai-Coman

23 noiembrie 2023

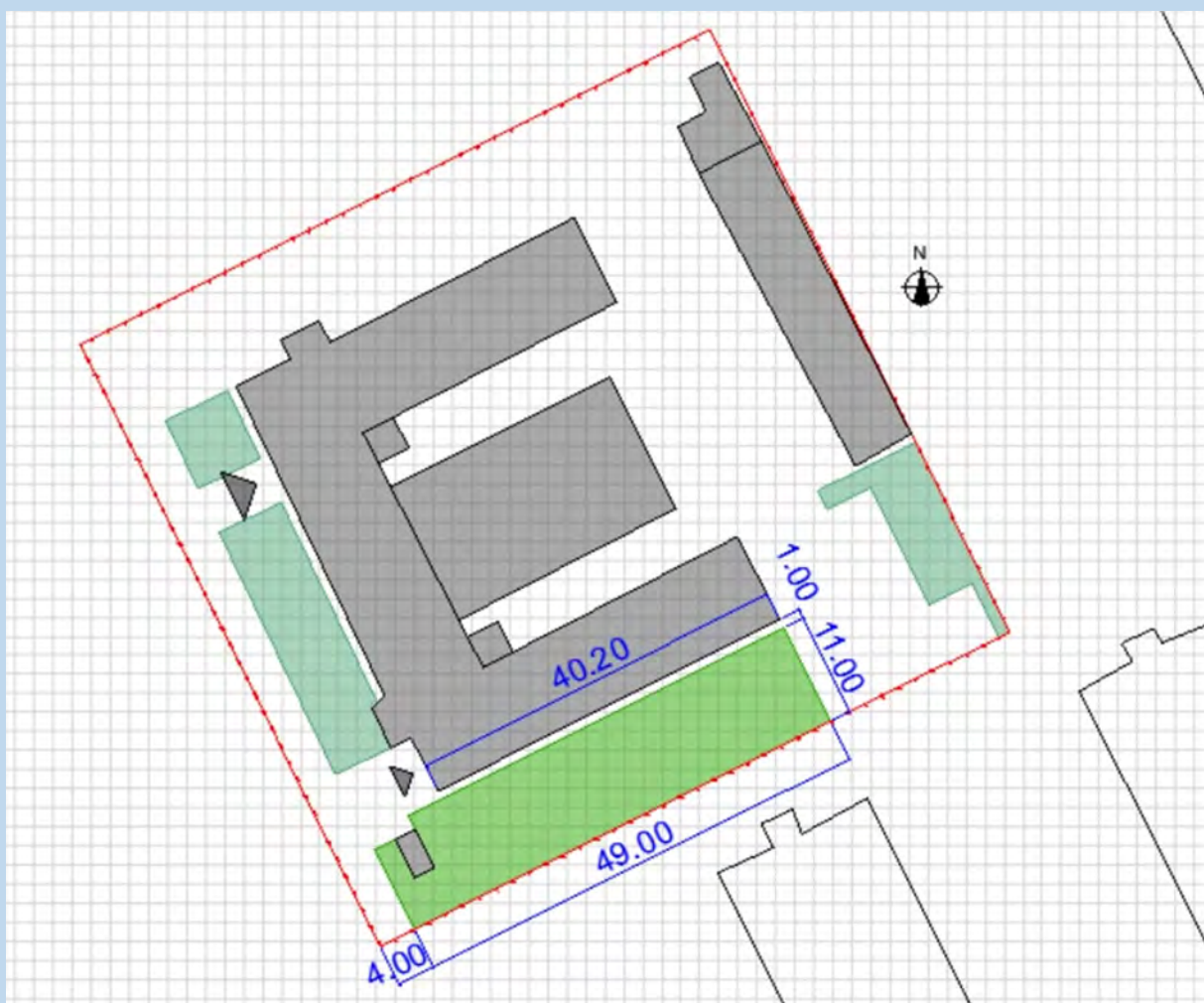
Anexa 1 - Fotografii ale amplasamentului

Anexa 2 - Vedere aeriană a amplasamentului

Anexa 3 - Plan de situație

Concluzii

Privind retrospectiv activitatea din acest semestru, cu intenții și rezultate, reușite și eșecuri avem un material amplu de discutat pentru activitatea viitoare. Anul acesta a fost un an al schimbărilor, disciplina de Proiectare a anului întâi s-a restructurat, credem noi, în folosul studenților. Am parcurs patru proiecte, un semestru de cursuri și avem rezultatele studenților măsurate în metri pătrați de planșe, metri cubi de machete și multe cunoștințe (sperăm). Prin această trecere în revistă a pașilor pe care i-am parcurs, cu obiectivele stabilite în fiecare etapă, cu rezultate și concluzii pentru fiecare proiect, avem o bază pentru ce trebuie să facem de acum încolo, în semestrul următor și pentru atelierelor care vor veni. Suntem conștienți că lucrurile se schimbă cu mare repeziciune. Societatea avansează, generațiile noi sunt tot mai informate și mai abile în gestionarea tehnologiei, iar noi, ca verigă în lanțul de educație trebuie să ținem pasul cu aceste transformări. Legătura cu profesia și conectarea la mediul universitar național și internațional sunt lucruri care ne preocupă constant și în care investim timp și energie. De aceea, prin acest întâi volum de analiză a activității noastre, urmărim să ne cunoaștem mai bine, să ne vedem atuurile și slăbiciunile, ca pe viitor să putem fi mai buni în relația cu studenții, cu partenerii și cu profesia. Pe scurt, acest semestru ne-a învățat că:

- munca în echipă și o comunicare bună sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor didactice și pentru desfășurarea cu succes a activității de atelier;
- atelierul anului 1 este o comunitate de studenți și de cadre didactice și că este necesar să ne aducem cu toții aportul la bunul mers al comunității;
- lucrurile se învață mai ușor dacă sunt făcute cu plăcere, așa că atelierul trebuie să fie un loc în care să venim cu toții cu drag și să facem împreună proiecte interesante;
- stabilirea obiectivelor generale ale disciplinei și detalierea lor pe obiective particulare în cadrul fiecărui proiect sunt obligatorii pentru transmiterea eficientă a informațiilor;
- organizarea corectă a cursurilor și proiectelor lor sunt esențiale pentru o activitate performantă. Corelarea dintre cursuri și activitatea practică este extrem de importantă, la fel și o bună planificare a timpului pentru fiecare etapă de proiect;
- gradarea nivelului de dificultate al proiectelor este necesară pentru a asigura o acumulare progresivă a informației transmise și pentru a încuraja studenții;
- organizarea unor evenimente la începutul semestrului, care să le

permite studenților să se cunoască și să interacționeze este binevenită și ajută la o mai bună comunicare a cadrelor didactice cu echipele coordonate:

- organizarea unor activități de atelier sau curs (excursii, vizite ghidate, etc.) în afara rutinei zilnice sunt de dorit și ajută la menținerea motivației și interesului studenților;
- sondarea periodică a studenților în legătură cu activitatea la atelier și la curs este necesară pentru a putea remedia eventualele probleme;
- organizarea de expoziții cu proiectele studențești contribuie la o mai mare vizibilitate a disciplinei și la o comunicare mai bună cu colegii de la atelierele anilor mai mari;
- inventarierea semestrială a activității disciplinei, bazată pe o analiză riguroasă a rezultatelor în raport cu așteptările este utilă în îmbunătățirea activității și în comunicarea cu partenerii din alte instituții de profil.

Bibliografie

- Alexander, Christopher et al. *A Pattern Language. Towns • Buildings • Construction*. New York: Oxford University Press, 1977
- Bittel, Adriana et al. *Casele vieților noastre*. București: Humanitas, 2019
- Ching, Francis D.K. *Architectural graphics*, ed. a 5-a. Hoboken, NJ: John Wiley and Sons, 2009
- Ching, Francis D. K. *Architecture: Form, Space and Order*, ed. a 5-a. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2023
- Gehl, Jan. *Viața între clădiri: utilizările spațiului public*. București: Igloo Media, 2011
- Gehl, Jan. *Cities for people*. London: Island Press, 2010
- Gombrich, Ernst. *Istoria Artei*,. București: Art, 2012
- Jodidio, Philip. *Serpentine Gallery Pavilions*. Köln: Taschen, 2011
- McLeod, Virginia. *Detail in contemporary landscape architecture*. London: Laurence King Publishing, 2008
- Neufert, Ernst. *Manualul arhitectului*,. Miercurea Ciuc: Alutus, 2004
- Zumthor, Peter. *Atmospheres: architectural environments; surrounding objects*. Basel: Birkhäuser, 2006

Surse on-line

- Archdaily, <https://www.archdaily.com/>
- Dezeen, <https://www.dezeen.com/>
- Divisare, <https://divisare.com/>
- Dwell, <https://www.dwell.com/>
- La Biennale di Venezia, <https://www.labiennale.org/en>

Surse imagini

Imaginile proiectelor studențești și fotografiile reprezentând activitățile din atelier aparțin colecției de fotografii a atelierului de Proiectare de arhitectură 1.

Imaginile referitoare la cursurile prezentate în cadrul disciplinei reprezintă capturi de ecran din materialele didactice prezentate la curs de către autoare.